

Brüssel, 4. detsember 2019  
(OR. en)

14824/19

---

Institutsioonidevaheline  
dokument:  
2018/0216(COD)

---

AGRI 593  
AGRILEG 210  
AGRIFIN 86  
AGRISTR 80  
AGRIORG 94  
CODEC 1734  
CADREFIN 401

## MÄRKUS

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Saatja:           | Eesistujariik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Saaja:            | Delegatsioonid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Komisjoni dok nr: | 9645/18 + COR 1 + ADD 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Teema:            | Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavasid (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013<br>– <i>Eesistujariigi sõnastusettepanekud</i> |

Delegations will find in the Annex the consolidated Finnish Presidency drafting suggestions on the abovementioned proposal.

Compared to the Commission proposal, the added text is marked in **bold and underlined** and ~~strikethrough~~ is used for deleted text.

## EESISTUJARIIGI SÕNASTUSETTEPANEKUD

Ettepanek:

### EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade, mille koostavad liikmesriigid ja mida rahastatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatistfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, toetamise õigusnormid ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42 ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse 1979. aasta ühinemisakti, eriti selle puuvilla käsitleva protokolli nr 4 punkti 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust<sup>1</sup>,

---

<sup>1</sup> ELT C , , lk .

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust<sup>2</sup>,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

*[Põhjendused vaadatakse läbi edaspidi.]*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

---

<sup>2</sup> ELT C , , lk .

# I JAOTIS

## REGULEERIMISESE JA KOHALDAMISALA, KOHALDATAVAD SÄTTED JA MÕISTED

### *Artikkel 1*

#### *Reguleerimisese ja kohaldamisala*

1. Käesoleva määrusega reguleeritakse järgmist:
  - a) üldised ja erieesmärgid, mida soovitakse saavutada liidu toetuse abil, mida ühise põllumajanduspoliitika (edaspidi „ÜPP“) raames rahastatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (edaspidi „EAGF“) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi „EAFRD“), ning seotud näitajad;
  - b) sekkumisliigid ja liikmesriikidele esitatavad ühised nõuded kõnealuste eesmärkide saavutamiseks ning nendega seotud rahastamiskord;
  - c) liikmesriikide koostatavad ÜPP strateegiakavad, milles seatakse sihid, [...] määratakse kindlaks **sekkumistingimused** ning eraldatakse rahalised vahendid kooskõlas erieesmärkide ja kindlaks tehtud vajadustega;
  - d) koordineerimine ja juhtimine ning järelevalve, aruandlus ja hindamine.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse EAGFist ja EAFRDst rahastatava liidu toetuse suhtes, mida antakse liikmesriikide koostatud ja komisjoni heakskiidetud ÜPP strateegiakavades sätestatud sekkumisteks 1. jaanuarist {2021} kuni 31. detsembrini 2027 (**edaspidi „periood {2021}–2027“**).

*Artikkel 2*  
*Kohaldatavad sätted*

1. Käesoleva määruse alusel antava toetuse puhul kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) [horisontaalmäärus]<sup>3</sup> ja asjaomase määruse alusel vastu võetud sätteid.
2. Käesoleva määruse alusel EAFRDst rahastatava toetuse puhul kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [ühissätete määrus]<sup>4</sup> II jaotise III peatükki, III jaotise II peatükki ning artikleid 41 ja 43.

*Artikkel 3*  
*Mõisted*

Käesolevas määruses [...] kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „põllumajandustootja“ – füüsiline või juriidiline isik või selliste isikute rühm, olenemata sellise rühma ja selle liikmete õiguslikust seisundist siseriikliku õiguse järgi, kelle põllumajanduslik majapidamine asub aluslepingute territoriaalses kohaldamisalas, nagu on määratletud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 52 koostoimes Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitega 349 ja 355, ning kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega, nagu selle on **kindlaks** määra[...]nud liikmesriigid **vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a**;
- b) „põllumajanduslik majapidamine“ – kõik põllumajandustootja poolt juhitud ja põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavad üksused, mis asuvad sama liikmesriigi territooriumil;
- c) „sekkumine“ – ÜPP strateegiakavades liikmesriikide kindlaks määratud tingimustel kohaldatav toetusvahend, mis põhineb käesoleva määrusega kehtestatud sekkumisiigil;

---

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu [kuupäev] määrus (EL) [.../...], [täielik pealkiri] (ELT L ).

<sup>4</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu [kuupäev] määrus (EL) [.../...], [täielik pealkiri] (ELT L ).

d) „toetusmäär“ – avaliku sektori rahalise osaluse määr tegevuse elluviimiseks.

Rahastamisvahendite puhul viitab see toetuse brutotoetusekvivalendile komisjoni määruse (EL) nr 702/2014<sup>5</sup> artikli 2 lõike 20 tähenduses;

**da) „avaliku sektori kulud“ – igasugune tegevuste rahastamiseks tehtav rahaeraldus, mille allikas on riigi, piirkondlike või kohalike avaliku sektori asutuste eelarve, EAGFile ja EAFRD-le kättesaadavaks tehtud liidu eelarve, avalik-õiguslike asutuste eelarve või avaliku sektori ühingute või avalik-õiguslike asutuste ühingute eelarve;**

e) „ühisfond“ – liikmesriigi poolt tema õiguse kohaselt akrediteeritud skeem, mille kaudu skeemiga ühinenud põllumajandustootjad saavad end kindlustada, nii et majanduslikku kahju kannatanud põllumajandustootjale hüvitatakse kahju **kas koguse või väärtuse alusel või juhul, kui tal on tekkinud kulud seoses meetmete rakendamisega loomataudide või taimedele kahjulike organismide tõrjumiseks;**

f) „tegevus“ –

i) projekt, leping, meede või projektide rühm, mis on asjaomase **ÜPP strateegiakava** raames välja valitud;

ii) rahastamisvahendite puhul **ÜPP strateegiakavast** rahastamisvahendisse eraldatud ja seejärel asjaomasest rahastamisvahendist lõppsaajatele antav rahaline toetus;

---

<sup>5</sup> Komisjoni 25. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 1.7.2014, lk 1).

- g) „vahendusasutus“ – mis tahes avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, **muu hulgas piirkondlik või kohalik asutus, regionaalarengu asutus või valitsusväline organisatsioon**, mis tegutseb korraldusasutuse **või artikli 110 lõike 1 teises lõigus nimetatud piirkondliku tasandi korraldusasutuse** alluvuses või täidab sellise asutuse nimel ülesandeid;
- h) **artiklis 64 nimetatud** maaelu arengu sekkumisliikide puhul tähendab „toetusesaaja“ järgmist:
- i) eraõiguslik või avalik-õiguslik juriidiline isik, üksus, kes on või ei ole juriidiline isik, [...] füüsiline isik **või füüsiliste või juriidiliste isikute rühm**, kes vastutab kas tegevuse algatamise või nii algatamise kui ka rakendamise eest;
  - ii) riigiabi kavade puhul [...] **ettevõtja**, kes saab toetust;
  - iii) rahastamisvahendite puhul haldusfondi rakendav asutus või haldusfondi struktuuri puudumise korral erifondi rakendav asutus või korraldusasutus, kui rahastamisvahendi haldamise eest vastutab korraldusasutus;
- i) „sihtväärtused“ – erieesmärgiga seotud näitajate eelnevalt [...] **kindlaks määratud** väärtused, mis tuleb saavutada perioodi lõpuks;
- j) „vahe-eesmärgid“ – vahepealsed [...] **konkreetses eelarveaasta kohta eelnevalt** [...] **kindlaks määratud väärtused**, mis tuleb erieesmärgiga seotud **tulemusnäitajate** puhul saavutada kindlaks ajaks ÜPP strateegiakava perioodi jooksul;
- k) **AKIS (Agricultural Knowledge and Innovation System – põllumajanduse teadmus- ja innovatsioonisüsteem) – põllumajanduse ja sellega seotud valdkondade jaoks teadmisi kasutavate ja loovate isikute, organisatsioonide ja asutuste vaheline ühiskorraldus ja teadmiste voog.**

#### Artikkel 4

#### ÜPP strateegiakavades määratletavad mõisted ja tingimused

1. Liikmesriigid esitavad oma ÜPP strateegiakavas **vähemalt** mõisted „põllumajanduslik tegevus“, „põllumajandusmaa“, „toetusõiguslik hektar“ [...] ja „noor põllumajandustootja“ **ning seotud tingimused, lähtudes järgmisest:**
  - a) „põllumajanduslik tegevus“ **määratletakse** nii, et see hõlmab nii ELi toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete, **välja arvatud kalandustoodete,** [...] **ning** puuvilla ja lühikese raieringiga madalmetsa tootmist kui ka põllumajandusmaa hoidmist seisukorras, mis on sobilik karjatamiseks või harimiseks ilma tavapärasest erinevaid põllumajandusmeetodeid või -masinaid vajava ettevalmistava tegevuseta;
  - b) „põllumajandusmaa“ määratletakse nii, et see hõlmab põllumaad, püsilultuure ja püsirohumaad. Mõisted „põllumaa“, „püsilultuurid“ ja „püsirohumaad“ täpsustatakse liikmesriikide poolt vastavalt järgmisele raamistikule:
    - i) „põllumaa“ – põllumajanduskultuuride tootmiseks haritav maa või kesa, mida saab kasutada põllumajanduskultuuride tootmiseks, ja sealhulgas tootmisest kõrvalejäänud maa vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999<sup>6</sup> artiklitele 22, 23 ja 24, nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005<sup>7</sup> artiklile 39, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 28 või käesoleva määruse artiklile **28 või 65 või käesoleva määruse III lisas osutatud maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 9. standardile;**

<sup>6</sup> Nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1257/1999 Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) toetuse kohta maaelu arendamiseks ning teatavate määruste muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 160, 26.6.1999, lk 80).

<sup>7</sup> Nõukogu 20. septembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1).

- ii) „püsiikultuurid“ – külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohumaad ja püsiikarjamaad, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks ja mis annavad korduvat saaki, sealhulgas puukoolid ja lühikese raieringiga madalmets;
- iii) „püsirohumaad ja püsiikarjamaad (koos „püsirohumaad“)“ – maa, mida **kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks kas looduslikul viisil (isekülvi teel) või harimise teel (külvamise teel) ja mis** ei ole **olnud** põllumajandusliku majapidamise külvikorraga hõlmatud vähemalt viis aastat, **ning kui liikmesriigid nii otsustavad, ka maa, mida ei ole vähemalt viis aastat haritud ega küntud; see võib hõlmata muid liike, nagu karjatamisalale sobivad põõsad või puud, ning, kui liikmesriigid nii otsustavad, ka muid liike, nagu söödaallikaks olevad põõsad või puud, tingimusel et [...] rohi [...] ja muud rohttaimed [...] jäävad valdavaks. [...] Liikmesriigid võivad otsustada lugeda püsirohumaaks ka järgmise:**
- **karjatamiseks sobiv ja kohalike tavade kohaselt selleks kasutatav maa, mille puhul rohi ja muud rohttaimed ei ole karjatamisaladel tavapäraselt valdavad;**
  - **karjatamiseks sobiv maa, mille puhul rohi ja muud rohttaimed ei ole karjatamisaladel valdavad või puuduvad sealt;**
- c) otsetoetuste vormis sekkumisliikide puhul määratletakse „toetusõiguslik hektar“ nii, et see koosneb [...]:

i) põllumajandusliku majapidamise mis tahes põllumajandusmaast, mida aasta jooksul, mille jaoks toetust taotletakse, kasutatakse põllumajanduslikuks tegevuseks või, kui maad kasutatakse ka mittepõllumajanduslikuks tegevuseks, siis kasutatakse peamiselt põllumajanduslikuks tegevuseks, ning mis on põllumajandustootja kasutuses. Kui see on keskkonnakaitse või kliima seisukohast põhjendatud, võivad liikmesriigid otsustada, et toetusõiguslikud hektarid:

- \_\_\_\_\_[...] hõlmavad ka teatavaid selliseid alasid, mida kasutatakse põllumajanduslikuks tegevuseks üksnes igal teisel aastal, või

- ei hõlma muu kui põllumajandusmaa muutmisest tulenevat põllumajandusmaad, kui sellisel muutmisel on kahjulik mõju kliimale või keskkonnale [...];

ia) põllumajandusliku majapidamise mis tahes maast:

- mida katavad maastikuelemendid, mille suhtes kohaldatakse III lisas osutatud HPK 9. standardi kohast säilitamise kohustust;

- mida kasutatakse, et saavutada HPK 9. standardi kohane tootmisega mitteseotud objektide all asuva põllumajandusmaa minimaalne osakaal;

- mis luuakse või mida säilitatakse artiklis 28 osutatud ökokava tulemusel põllumajandustootja asjaomase kohustuse kestuse vältel.

Liikmesriigid võivad otsustada, et toetusõiguslikud hektarid hõlmavad ka muid maastikuelemente, tingimusel et need põllumajanduslikku tegevust põhjendamatult ei takista. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada üksikute mitte toetusõiguslike maastikuelementidega püsirohumaade suhtes kindlaksmääratud vähenduskoeffitsiente, et määrata kindlaks toetusõiguslikuks loetav pindala;

- ii) **põllumajandusliku majapidamise mis tahes maast**, mis andis õiguse saada toetust käesoleva määruse III jaotise II peatüki 2. jao 2. alajao alusel või põhitoetuskava alusel või ühtse pindalatoetuse kava alusel vastavalt määruse (EL) nr 1307/2013 III jaotisele, ja mis [...] **ei ole liikmesriikide poolt käesoleva punkti alapunktide i ja ia alusel kindlaks määratud toetusõiguslik hektar:**
- **selle maa suhtes** direktiivi 92/43/EMÜ, [...] 2009/147/EÜ või [...] 2000/60/EÜ [...] **kohaldamise** tulemusena;
  - **käesoleva määruse III lisas osutatud HPK 2. standardi rakendamise tulemusena;**
  - **ajal, mil kehtib** individuaalse põllumajandustootja [...] **metsastamiskohustus** [...] **vastavalt** määruse (EÜ) nr 1257/1999 artiklile 31, määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 43, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 22 **või käesoleva määruse artiklile 65 või 68**, või **vastavalt** siseriiklikule kavale, mille tingimused vastavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 lõigetele 1, 2 ja 3, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 22 või käesoleva määruse artikli[...]le 65 **või** [...] **68**;
  - **ajal, mil kehtib** individuaalse põllumajandustootja [...] **tootmisest kõrvalejätmise** kohustus [...] **vastavalt** määruse (EÜ) nr 1257/1999 artiklitele 22, 23 ja 24, määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 39, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 28 või käesoleva määruse artiklile 65 [...].

Kanepi tootmiseks kasutatavad maa-alad on toetusõiguslikud hektarid üksnes siis, kui kasutatavate sortide tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,2 %;

- d) [...]
- e) „noor põllumajandustootja“ määratletakse nii, et see hõlmaks:
  - i) vanusepiiri, mis ei tohi ületada 40 aastat;
  - ii) „põllumajandusliku majapidamise juhiks“ olemise tingimusi. [...]
  - iii) [...]

**Liikmesriigid võivad lisada täiendavaid objektiivseid ja mittediskrimineerivaid nõudeid asjakohase väljaõppe ja oskuste kohta.**

**1a. Liikmesriigid võivad otsustada oma ÜPP strateegiakavas kohaldada artiklit 15a, artikli 17 lõiget 3, artikli 21 lõiget 1, artikli 22 lõiget 5, artikli 24 lõiget 1, artikli 28 lõiget 2, artikli 29 lõiget 1, artiklit 34, artikli 66 lõiget 2 ja artikli 70 lõiget 2 ainult teise lõigu kohaselt kindlaks määratud tegelike põllumajandustootjate suhtes.**

**Liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakavas kindlaks määrata, milliseid põllumajandustootjaid käsitatakse vastavalt objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele tegelike põllumajandustootjatena. Juhul kui liikmesriigid käsitavad tegelike põllumajandustootjatena põllumajandustootjaid, kelle saadud otsetoetused ei ületanud eelneval aastal teatavat summat, ei tohi selline summa olla suurem kui 5 000 eurot.**

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust normidega, mille kohaselt on rahvatervise kaitsmiseks toetuste andmise tingimuseks teatavate kanepisortide sertifitseeritud seemne kasutamine, ning kanepisortide kindlaksmääramise ja nende tetrahüdrokannabinooli sisalduse kontrolli korraga, millele on osutatud lõike 1 punktis c.

## II JAOTIS

# EESMÄRGID JA NÄITAJAD

### *Artikkel 5*

#### *Üldeesmärgid*

EAGFist ja EAFRDst eraldatava toetuse eesmärk on veelgi parandada põllumajandustootmise, toiduainete tootmise ja maapiirkondade kestlikku arengut ning see aitab saavutada järgmisi üldeesmärke:

- a) tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandussektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse;
- b) edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse;
- c) parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda.

Neile eesmärkidele lisandub sektoriülese eesmärgina sektori kaasajastamine teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil põllumajanduses ja maapiirkondades ning ergutades nende kasutuselevõttu.

### *Artikkel 6*

#### *Erieesmärgid*

[...] Üldeesmärke püütakse saavutada järgmiste erieesmärkide kaudu:

- a) toetada põllumajandusettevõtete elujõulisust tagavat sissetulekut ja vastupanuvõimet kogu liidus, et suurendada toiduga kindlustatust;
- b) suurendada turule orienteeritust ja konkurentsivõimet, pöörates sealhulgas erilist tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digiüleminekule;

- c) parandada põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas;
- d) panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse ning säästvasse energiasse;
- e) edendada kestlikku arengut ja selliste loodusvarade tõhusat majandamist nagu vesi, muld ja õhk;
- f) panustada elurikkuse kaitsesse, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke;
- g) muuta valdkond noorte põllumajandustootjate jaoks atraktiivseks **ja neid toetada** ning soodustada ettevõtluse arengut maapiirkondades;
- h) edendada tööhõivet, majanduskasvu, **soolist võrdõiguslikkust**, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas biomajandust ja säästvat metsamajandust;
- i) parandada ELi põllumajanduse reageerimist ühiskonna nõudmistele toidu ja tervise osas, siia alla kuulub nii **kestlikul viisil toodetud** ohutu **ja** [...] toitev [...] toit, toidu raiskamine kui ka loomade heaolu.

[...]

## *Artikkel 7*

### *Näitajad*

1. Artiklites 5 ja [...] 6 [...] osutatud eesmärkide saavutamist hinnatakse **I lisas esitatud** ühiste väljundi, tulemuse, [...] mõju **ja kontekstiga** seotud näitajate põhjal. Ühised näitajad [...] hõlmavad järgmist:

- a) väljundnäitajad, mis kajastavad toetatud sekkumiste tegelikke väljundeid;

- b) tulemusnäitajad, mis on seotud asjaomaste erieesmärkidega ja mille abil seatakse kvantifitseeritud vahe-eesmärgid ja sihtväärtused kõnealuste erieesmärkide kohta ÜPP strateegiakavades ning mida kasutatakse sihtväärtuste saavutamisel tehtud edusammude hindamiseks [...];
- c) mõjunäitajad, mis on seotud artiklites 5 ja [...] 6 [...] osutatud eesmärkidega ning mida kasutatakse ÜPP strateegiakavade ja ÜPP kontekstis;

**d) kontekstinäitajad, millele on osutatud artikli 103 lõikes 2 ja mis on loetletud I lisa.**

[...]

- 2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisa, et kohandada ühiseid väljund-, tulemus-, [...] mõju- **ja kontekstinäitajaid, piirdudes rangelt** [...] nende näitajate kohaldamisega [...] **seotud tehniliste, liikmesriikide tõstatatud probleemide käsitlemisega.**

# III JAOTIS

## ÜHISED NÕUDED JA SEKKUMISLIIGID

### I PEATÜKK

#### ÜHISED NÕUDED

##### 1. JAGU

##### ÜLDPÕHIMÕTTED

###### *Artikkel 8*

###### *[...] Strateegiline lähenemine*

Liikmesriigid püüavad saavutada II jaotises seatud eesmärgid, määraes kindlaks sekkumised, mis põhinevad käesoleva jaotise II, III ja IV peatükis kehtestatud sekkumisliikidel, kooskõlas **oma asjakohase vajaduste hinnangu ja** käesolevas peatükis kehtestatud ühiste nõuetega.

###### *Artikkel 9*

###### *Üldpõhimõtted*

Liikmesriigid töötavad oma ÜPP strateegiakava kohased sekkumised **ja artiklis 12 sätestatud HPK standardid** välja kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja liidu õiguse üldpõhimõtetega.

Liikmesriigid tagavad, et sekkumised **ja artiklis 12 sätestatud HPK standardid** nähakse ette vastavalt objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, et need on siseturuga kokkusobivad ega moonuta konkurentsi.

Liikmesriigid kehtestavad õigusraamistiku, millega reguleeritakse liidu toetuse andmist toetusesaajatele **kooskõlas** ÜPP strateegiakava [...] ning [...] käesolevas määruses ja määruses (EL) [horisontaalmäärus] sätestatud põhimõtete ja nõuetega.

#### *Artikkel 10*

##### *WTO siseriiklik toetus*

1. Liikmesriigid [...] **kavandavad** käesoleva määruse II lisas loetletud sekkumisliikidele vastavad sekkumised, sealhulgas artiklis 4 sätestatud mõisted **ja tingimused** [...] **selliselt, et need vastavad** WTO põllumajanduslepingu 2. lisa **kriteeriumidele**.

[...] **Eelkõige peavad käesoleva määruse II lisas asjaomaste sekkumistega seoses osutatud WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punktide kriteeriumidele vastama** põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks, täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks, täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele ning kliima- ja keskkonnakavad. **Muude sekkumiste puhul on käesoleva määruse II lisas osutatud WTO põllumajanduslepingu 2. lisa konkreetsed punktid soovituslikud ja sekkumised** võivad põhineda WTO põllumajanduslepingu 2. lisa teistel punktidel, kui see on ÜPP strateegiakavas põhjendatud.

2. [...] \*

---

\* Lisada põhjenduse 20 lõppu: „**Eelkõige tuleks puuvilla eritoetus käesolevas määruses kavandada selliselt, et see vastaks sinise kategooria nõuetele.**“

## 2. JAGU

### TINGIMUSLIKKUS

#### *Artikkel 11*

#### *Põhimõtte ja kohaldamisala*

1. Liikmesriigid lisavad oma ÜPP strateegiakavasse tingimuslikkuse süsteemi, – mille kohaselt määratakse halduskaristus **põllumajandustootjatele ja teistele** toetusesaajatele, kes saavad käesoleva jaotise II peatüki kohaselt otsetoetusi või artiklite 65, 66 ja 67 kohaselt igaaastaseid toetusi, kuid kes ei vasta liidu õiguses sätestatud kohustuslikele majandamisnõuetele ja ÜPP strateegiakavas kehtestatud **HPK standarditele**, mis on loetletud III lisas, – mida kohaldatakse järgmistes valdkondades:
  - a) kliima ja keskkond;
  - b) rahva-, looma- ja taimetervis;
  - c) loomade heaolu.
2. [...]
3. Kohustuslikke majandamisnõudeid käsitlevaid III lisas osutatud õigusakte kohaldatakse nende kohaldatavas versioonis, direktiive liikmesriikide rakendatavas versioonis.
4. Käesoleva jao kohaldamisel on „kohustuslik majandamisnõue“ iga üksik kohustuslik majandamisnõue teatud õigusakti raames, mis tuleneb III lisas osutatud liidu õigusest ja erineb sisuliselt sama õigusakti muudest nõuetest.

## Artikkel 12

*Liikmesriikide kohustused seoses maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundiga*

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik põllumajandusmaad, sealhulgas maad, mida enam ei kasutata tootmise eesmärgil, hoitakse heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis. Liikmesriigid kehtestavad riiklikul või piirkondlikul tasandil **põllumajandustootjatele ja teistele toetusesaajatele [...] miinimumstandardid iga III lisas osutatud HPK standardi suhtes vastavalt [...] nimetatud lisas osutatud standardite peamise eesmärgiga [...]. Oma standardite kindlaksmääramisel võt[...]avad liikmesriigid asjakohasel juhul arvesse põllumajandusettevõtete suurust, põllumajandusettevõtete struktuure, asjaomaste alade eriomadusi, sh mulla- ja ilmastikutingimusi, olemasolevaid põllumajandusliku tootmise süsteeme, maakasutust, [...] näiteks metsaalade osakaalu, [...] põllumajandustootmise tavasid [...] ja äärepoolseimate piirkondade eripära.**
2. III lisas esitatud peamiste eesmärkide puhul võivad liikmesriigid ette näha täiendavad standardid lisaks neile, mis on asjaomases lisas kõnealuste peamiste eesmärkide puhul kehtestatud. Liikmesriigid ei või siiski määrata kindlaks miinimumnõudeid muude peamiste eesmärkide kohta kui need, mis on esitatud III lisas\*.
3. [...]  
  
[...]

---

\* Täiendav täpsustus põhjenduses 22: „**Riiklikud standardid võivad olla piirkonniti erinevad või suunatud teatavatele piirkondadele või põllumajandusettevõtetele, kui sellised kohandused on nende piirkondade või põllumajandusettevõtete erinevate omaduste tõttu õigustatud.**“

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust normidega [...], **mille eesmärk on tagada võrdsed tingimused seoses arvutusmeetodiga, andes samal ajal võimaluse kohandada III lisas osutatud HPK 1. standardi kohast suhtarvu.**

### 3. JAGU

#### PÕLLUMAJANDUSETTEVÕTETE NÕUANDETEENUSED

##### *Artikkel 13*

##### *Põllumajandusettevõtete nõuandeteenused*

1. Liikmesriigid lisavad ÜPP strateegiakavasse süsteemi, millega pakkuda **avaliku või erasektori** nõuandeteenust põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP raames toetuse saajatele maa majandamise ja põllumajandusettevõtete juhtimise („põllumajandusettevõtete nõuandeteenused“) kohta. **Liikmesriigid võivad kasutada olemasolevaid süsteeme.**
2. Põllumajandusettevõtete nõuandeteenused hõlmavad majanduslikku, keskkonna- ja sotsiaalset mõõdet ning nendega pakutakse ajakohast, teadusel ja innovatsioonil põhinevat tehnoloogilist ja teadusteavet. Need teenused integreeritakse [...] süsteemi AKIS [...].
3. Liikmesriigid tagavad, et põllumajandusettevõtete nõustamine on erapooletu ja et nõustajate puhul ei esine huvide konflikti.

4. Põllumajandusettevõtete nõuandeteenused hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) kõik nõuded, tingimused ja halduskohustused, mida kohaldatakse põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP strateegiakavas ette nähtud toetusesaajatele, sealhulgas tingimuslikkuse nõuded ja standardid ning [...] sekkumiste tingimused, samuti teave ÜPP strateegiakava kohaste rahastamisvahendite ja äriplaanide kohta;
  - b) liikmesriikide poolt [...] direktiivi 2000/60/EÜ, direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2009/147/EÜ, direktiivi 2008/50/EÜ, direktiivi (EL) 2016/2284, määruse (EL) 2016/2031, määruse (EL) 2016/429, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009<sup>8</sup> artikli 55 ning direktiivi 2009/128/EÜ rakendamiseks **ette nähtud** nõuded;
  - c) teatisega „Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“<sup>9</sup> ette nähtud põllumajandustavad antimikroobikumiresistentsuse tekkimise vältimiseks;
  - d) [...] riskijuhtimine;
  - e) innovatsioonitoetus, eelkõige eesmärgiga valmistada ette ja rakendada Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projekte põllumajandusliku tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse jaoks, nagu on osutatud artiklis 114;
  - f) digitehnoloogia [...] põllumajanduses ja maapiirkondades, nagu on osutatud artikli 102 punktis b;

---

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

<sup>9</sup> „Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“ (COM(2017) 339 final).

**fa) hiljemalt alates {aastast 2023} komisjoni ja liikmesriikide koostöös välja töötatava kestliku põllumajanduse toitainete kalkuleerimise rakenduse kasutamine.**  
**Nimetatud vahend on digitaalne rakendus, mis esitab toitainete tasakaalu, tuginedes põllumajandusettevõtte asjakohasele teabele, toitaineid käsitlevatele õiguslikele nõuetele ja mullaanalüüsidesaadud kättesaadavale teabele. Teise võimalusena võivad liikmesriigid kasutada muud digitaalset vahendit, mis täidab sama eesmärgi. Komisjon võib toetada liikmesriike andmesalvestust ja töötlusteenuseid käsitlevate nõuetega.**

## II PEATÜKK

### OTSETOETUSTENA MAKSTAVAD SEKKUMISLIIGID

#### 1. JAGU

#### SEKKUMISLIIGID, [...] VÄHENDAMINE JA MIINIMUMNÕUDED

##### *Artikkel 14*

##### *Otsetoetustena makstavad sekkumisiidid*

[...] **1.** Käesoleva peatüki alla kuuluvad sekkumisiidid võivad olla kas tootmiskohustusega sidumata või tootmiskohustusega seotud otsetoetused.

[...] **2.** Tootmiskohustusega sidumata otsetoetused on järgmised:

- a) põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks;
- b) täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks;
- c) täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele;
- d) kliima- ja keskkonnakavad.

[...] **3.** Tootmiskohustusega seotud otsetoetused on järgmised:

- a) tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus;
- b) puuvilla eritoetus.

*Artikkel 15*  
*Toetuste vähendamine*

1. [Liikmesriigid vähendavad selliste otsetoetuste summasid, mida eraldatakse põllumajandustootjale vastavalt käesolevale peatükile asjaomase kalendriaasta kohta ja mis ületavad [60 000] eurot, järgmiselt:
  - a) vähemalt [25] % vahemikku [60 000–75 000] eurot jääva osa puhul;
  - b) vähemalt [50] % vahemikku [75 000–90 000] eurot jääva osa puhul;
  - c) vähemalt [75] % vahemikku [90 000–100 000] eurot jääva osa puhul;
  - d) [100] % üle [100 000] euro ulatuva osa puhul.]
2. Enne lõike 1 kohaldamist **võivad** [...] liikmesriigid põllumajandustootjale käesoleva peatüki alusel asjaomasel kalendriaastal makstavast otsetoetuste summast maha **arvata**:
  - a) põllumajandustootja deklareeritud põllumajandusliku tegevusega seotud palgad, sealhulgas tööjõumaksud ja sotsiaalkindlustusmaksed; [...]
  - b) samaväärsed kulud korrapärase ja tasustamata tööjõu puhul, mis on seotud nende isikute põllumajandusliku tegevusega, kes töötavad asjaomasel põllumajandusettevõttes, kuid ei saa palka või saavad vähem tasu kui osutatud teenuste eest tavaliselt makstav summa, kuid kelle töö hüvitatakse põllumajandusettevõtte majanduslike tulemuste alusel.

Punktides a ja b osutatud summade arvutamisel kasutavad liikmesriigid [...] **oma ÜPP strateegiakavades täpsustatud metoodikat.**

3. Maksete vähendamiseks tulenevat hinnangulist tulemit kasutatakse eelkõige selleks, et aidata rahastada jätkusuutlikkuseks antavat täiendavat ümberjaotavat sissetulekutoetust, **kui liikmesriik seda kohaldab**, ning seejärel muid tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste alla kuuluvaid sekkumisi.

Ühtlasi võivad liikmesriigid kasutada kogu vastavat tulemit või osa sellest, et rahastada vahendite ümberpaigutamise teel EAFRD raames rahastatavaid sekkumisliike, mis on täpsustatud IV peatükis. Selline vahendite ümberpaigutamine EAFRDsse on osa ÜPP strateegiakava finantstabelitest ja selle võib läbi vaadata 2023. aastal kooskõlas artikliga 90. Sel juhul ei kohaldata EAGFist EAFRDsse vahendite ülekandmisel artikli 90 alusel kehtestatud ülempiire.

4. Komisjon [...] **võib** võtta [...] vastu **rakendusakte**, millega [...] **sätestatakse ühtsed tingimused** lõikes 1 osutatud maksete vähendamise arvutamiseks, et [...] **kehtestada üksikasjalikud normid** vahendite eraldamiseks toetusõiguslikele [...] **põllumajandustootjatele**.

**Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

### **Artikkel 15a**

#### **Miinimumtingimused**

- 1. Liikmesriigid kehtestavad miinimumpindala ja ei anna otsetoetusi põllumajandustootjatele, kelle majapidamise toetusõiguslik pindala, mille eest otsetoetusi taotletakse, on sellest miinimumpindalast väiksem.**

**Teise võimalusena võivad liikmesriigid kehtestada otsetoetuste miinimumsumma, mida võib põllumajandustootjale maksta.**

Kui liikmesriik on otsustanud kehtestada esimese lõigu kohase miinimumpindala, määrab ta siiski kooskõlas teise lõiguga kindlaks miinimumsumma põllumajandustootjate jaoks, kes saavad tootmiskohustusega seotud loomapidamistoetust ja kellel on sellest miinimumpindalast vähem hektareid.

Miinimumpindala või miinimumsumma kehtestamisel on liikmesriikide eesmärk tagada, et otsetoetusi võib põllumajandustootjatele anda üksnes, kui:

- a) vastavate maksete haldamine ei tekita ülemäärast halduskoormust ja
- b) asjaomased summad aitavad tõhusalt saavutada artiklis 6 seatud eesmärgi, mille jaoks otsetoetused on ette nähtud.

2. Asjaomane liikmesriik võib otsustada, et käesolevat artiklit ei kohaldata Egeuse mere väikesaarte suhtes.

## **2. JAGU**

### **TOOTMISKOHUSTUSEGA SIDUMATA OTSETOETUSED**

#### **1. ALAJAGU**

#### **ÜLDSÄTTED**

##### *Artikkel 16*

*Tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste saamise [...] üldnõuded*

1. Liikmesriigid annavad tootmiskohustusega sidumata otsetoetusi käesolevas jaos sätestatud tingimustel, mida nad oma ÜPP strateegiakavades täpsustavad.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

## **2. ALAJAGU**

### **PÕHILINE SISSETULEKUTOETUS JÄTKUSUUTLIKKUSEKS**

#### *Artikkel 17*

#### *Üldeeskirjad*

1. Liikmesriigid näevad ette põhilise sissetulekutoetuse jätkusuutlikkuseks („põhiline sissetulekutoetus“), mida nad annavad käesolevas alajaos sätestatud tingimustel, mida nad oma ÜPP strateegiakavades täpsustavad.
2. Liikmesriigid näevad ette põhilise sissetulekutoetuse toetusõigusliku hektari kohta tootmiskohustusega sidumata aastatoetuse vormis.
3. Ilma et see piiraks artiklite 19–24 kohaldamist, antakse põhilist sissetulekutoetust iga toetusõigusliku hektari eest, mille [...] põllumajandustootja on deklareerinud.

## Artikkel 18

### Hektari kohta antava toetuse summa

1. Toetust makstakse ühtse summana hektari kohta, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid otsustavad anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel, nagu on osutatud artiklis 19.
2. Liikmesriigid võivad otsustada eristada hektari kohta arvestatavaid põhilise sissetulekutoetuse summasid erinevate piirkonnarühmade kaupa, millele on iseloomulikud sarnased sotsiaal-majanduslikud või agronoomilised tingimused, **muu hulgas traditsioonilised põllumajandusvormid nagu ekstensiivne karjatamine**.

## Artikkel 19

### Toetusõigused

1. Liikmesriigid, kes on kohaldanud määruse (EL) nr 1307/2013 III jaotise I peatüki 1. jaos kehtestatud põhitoetuskava, võivad otsustada anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel vastavalt käesoleva määruse artiklitele 20–24.
2. Kui liikmesriigid, kes on kohaldanud määruse (EL) nr 1307/2013 III jaotise I peatüki 1. jaos kehtestatud põhitoetuskava, otsustavad **enam** mitte anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel, muutuvad määruse (EL) nr 1307/2013 alusel eraldatud toetusõigused kehtetuks **otsuse kohaldamisele eelneva aasta** 31. detsembril [...] .

## Artikkel 20

### Toetusõiguste väärtus ja selle ühtlustamine\*

1. Liikmesriigid määravad kindlaks toetusõiguste ühikuväärtuse enne käesoleva artikli kohast ühtlustamist, kohandades toetusõiguste väärtust proportsionaalselt nende väärtusele, mis on kehtestatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1307/2013 taotlusaastaks 2020 ning kõnealuse määruse III jaotise III peatükiga ette nähtud seonduvatele toetustele kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade puhul taotlusaastaks 2020.
2. Liikmesriigid võivad otsustada eristada toetusõiguste väärtust vastavalt artikli 18 lõikele 2.
3. **Iga** liikmesriik kehtestab hiljemalt taotlusaastaks 2026 toetusõiguste väärtuse maksimumtaseme liikmesriigi või iga artikli 18 lõikes 2 osutatud piirkonna kohta [...] [...] .
4. Kui vastavalt lõikele 1 kindlaks määratud toetusõiguste väärtus ei ole [...] liikmesriigis või artikli 18 lõikes 2 **osutatud** [...] piirkonnas ühtne, tagab **asjaomane** liikmesriik toetusõiguste väärtuste ühtlustamise ühesugusele ühikuväärtusele hiljemalt taotlusaastaks 2026.
5. Lõike 4 kohaldamisel tagab **iga** liikmesriik, et hiljemalt taotlusaastaks 2026 moodustab kõigi toetusõiguste väärtus vähemalt 75 % põhilise sissetulekutoetuse keskmisest taotlusaastaks 2026 planeeritud ühikuummast, mis kehtestatakse **tema** ÜPP strateegiakavas, mis on liikmesriigi või artikli 18 lõikes 2 **osutatud** piirkondade puhul [...] [...] kooskõlas artikliga 106 [...] **heaks kiidetud**.

---

\* Tuleks märkida, et kavandatava üleminekumääruse artikkel 5 hõlmab nn amnestiaklauslit (mis käsitleb põllumajandustootjatele vastavalt kehtivale korrale eraldatud toetusõiguste seaduslikkust ja korrektsust).

6. Liikmesriigid rahastavad toetusõiguste väärtuse suurendamist, mis peab vastama lõigetele 4 ja 5, kasutades selleks iga **võimalikku** [...] **summat, mis muutub kättesaadavaks** lõike 3 kohaldamisel ning vajaduse korral vähendades erinevust lõike 1 kohaselt kindlaks määratud toetusõiguste väärtuse ja keskmise 2026. taotlusaastaks planeeritud ühiksumma vahel, mis kehtestatakse ÜPP strateegiakavas, mis on liikmesriigi või artikli 18 lõikes 2 **osutatud** piirkondade puhul [...] [...] **kooskõlas artikliga 106 [...] heaks kiidetud**.

Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada kõigi või osa toetusõiguste vähendamist väärtuse ulatuses, mis määratakse kindlaks vastavalt lõikele 1 ja mis ületab 2026. taotlusaasta põhilise sissetulekutoetuse keskmist kavandatavat ühiksummat, mis kehtestatakse ÜPP strateegiakavas, mis on liikmesriigi või artikli 18 lõikes 2 **osutatud** piirkondade puhul [...] [...] **kooskõlas artikliga 106 [...] heaks kiidetud**.

7. Lõikes 6 osutatud vähendamised peavad põhinema objektiivsetel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel. Ilma et see piiraks kooskõlas lõikega 5 kehtestatud **miinimumväärtust**, võidakse sellise kriteeriumina kehtestada maksimaalne vähendamine määral, mis ei ole vähem kui 30 %.

## *Artikkel 21*

### *Toetusõiguste aktiveerimine*

1. Liikmesriigid, **kes on otsustanud anda põhilist sissetulekutoetust toetusõiguste alusel**, annavad [...] põllumajandustootjatele, kellele kuulub põllumajanduslik majapidamine või kes seda rendivad, **põhilist sissetulekutoetust** pärast asjaomaste toetusõiguste aktiveerimist. Liikmesriigid tagavad, et toetusõiguste aktiveerimiseks deklareerib [...] põllumajandustootja mis tahes toetusõigusega seotud toetusõiguslikud hektarid.

2. Liikmesriigid tagavad, et toetusõigused, sealhulgas tegeliku või eelpärandi korral, aktiveeritakse üksnes selles liikmesriigis või [...] artikli 18 lõikes 2 [...] **osutatud** piirkondades, milles need õigused olid eraldatud.
3. Liikmesriigid tagavad, et aktiveeritud toetusõigused annavad õiguse nendega kehtestatud kindlasummalisele toetusele.

## *Artikkel 22*

### *Toetusõiguste reservid*

1. Iga liikmesriik, kes otsustab anda toetusõigustel põhinevat põhilist sissetulekutoetust, haldab riiklikku reservi.
2. Erandina lõikest 1, kui liikmesriigid otsustavad eristada põhilist sissetulekutoetust vastavalt artikli 18 lõikele 2, võivad nad otsustada luua reservi igale kõnealuses artiklis [...] **osutatud** piirkonnale.
3. **Kui** liikmesriigid **otsustavad kohaldada artikli 4 lõikes 1a osutatud tegeliku põllumajandustootja määratlust ja tingimusi**, tagavad **nad**, et reservist eraldatavad toetusõigused eraldatakse üksnes [...] **sellistele** põllumajandustootjatele.
4. Liikmesriigid kasutavad oma reservi eelkõige selleks, et eraldada toetusõigusi järgmistele põllumajandustootjatele:
  - a) noored põllumajandustootjad, kes on äsja esmakordselt loonud põllumajandusliku majapidamise;
  - b) põllumajandustootjad, kes on äsja esmakordselt loonud põllumajandusliku majapidamise selle juhina, ning kes on saanud asjakohast koolitust või omandanud vajalikud oskused, nagu liikmesriigid on noorte põllumajandustootjate puhul **kindlaks määranud**.

5. Liikmesriigid eraldavad toetusõigusi või suurendavad olemasolevate toetusõiguste väärtust [...] põllumajandustootjate puhul, kellel on õigus saada toetust lõpliku kohtumääruse või liikmesriigi pädeva asutuse lõpliku haldusakti alusel. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastele [...] põllumajandustootjatele eraldatakse kõnealuse kohtumääruse või haldusaktiga kehtestatud hulgal ja väärtuses toetusõigusi liikmesriigi poolt kindlaks määratud kuupäevaks.
6. Liikmesriigid tagavad, et reservi täiendatakse kõigi toetusõiguste väärtuse lineaarse vähendamise teel, kui reservist ei piisa toetusõiguste katmiseks vastavalt lõigetele 4 ja 5.
7. Liikmesriigid võivad kehtestada täiendavad normid reservi kasutamiseks ja juhtudeks, millega kaasneb reservi täiendamine. **Kui reservi täiendatakse** [...] toetusõiguste väärtuse lineaarse vähendamise teel [...], **siis kohaldatakse sellist lineaarset vähendamist kõigile toetusõigustele riigi tasandil või, juhul kui liikmesriik kohaldab lõikes 2 sätestatud erandit, siis artikli 18 lõikes 2 osutatud vastava piirkonna tasandil.**
8. Liikmesriigid määravad reservist eraldatavate uute toetusõiguste väärtuse väljendatuna toetusõiguste riikliku keskmise väärtusena õiguste eraldamise aastal või iga [...] artikli 18 lõikes 2 [...] **osutatud** piirkonna toetusõiguste keskmise väärtusena õiguste eraldamise aastal.
9. Liikmesriigid võivad otsustada suurendada olemasolevate toetusõiguste väärtust kuni riikliku keskmise väärtuseni toetusõiguste jaotamise aastal või kuni iga [...] artikli 18 lõikes 2 [...] **osutatud** piirkondade rühma keskmise väärtuseni.

### *Artikkel 23*

#### *[...] Rakendamisolitused*

Komisjon [...] **võib** võtta [...] vastu **rakendusakte**, millega **kehtestatakse ühtsed tingimused** seoses järgmisega:

a) reservi loomine;

[...]

c) toetusõiguste deklaratsiooni sisu ja aktiveerimise nõuded.

**Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

### *Artikkel 24*

#### *Toetusõiguste üleandmine*

1. Välja arvatud tegeliku või eelpärandi teel üleandmine, antakse toetusõigused üle üksnes **samas liikmesriigis asutatud** [...] põllumajandustootjale.
2. Kui liikmesriigid otsustavad eristada põhilist sissetulekutoetust kooskõlas artikli 18 lõikega 2, antakse toetusõigused üle üksnes selle piirkonna siseselt, kus need toetusõigused on eraldatud.

## Artikkel 25

[...] **Toetus** väikestele põllumajandustootjatele

Liikmesriigid võivad anda liikmesriigi poolt määratletud väikestele põllumajandustootjatele käesolevas jaos ja käesoleva peatüki 3. jaos osutatud otsetoetuste asemel **kindlasummalist või hektaripõhist** toetust **kuni liikmesriikide kehtestatud hektarite piirmääran**i. Liikmesriigid kavandavad vastavad sekkumised ÜPP strateegiakavas põllumajandustootjate jaoks vabatahtlike sekkumistena.

**Liikmesriigid võivad otsustada kehtestada seoses erinevate pindalakünnistega erinevad kindlasummalised või hektaripõhised toetused.**

## 3. ALAJAGU

### TÄIENDAV SISSETULEKUTOETUS

## Artikkel 26

*Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks*

1. Liikmesriigid [...] **võivad** ette **näha** jätkusuutlikkuseks antava täiendava ümberjaotava sissetulekutoetuse („ümberjaotav sissetulekutoetus“), mida antakse käesolevas artiklis esitatud tingimustel, mida nad oma ÜPP strateegiakavades täpsustavad.
2. Liikmesriigid, **kes rakendavad ümberjaotavat sissetulekutoetust**, tagavad **otsetoetuste** ümberjaotamise **suurematelt** väiksematele ja keskmise suurusega [...] **põllumajanduslikele majapidamistele**, nähes ümberjaotava sissetulekutoetuse ette iga-aastaselt hektari kohta arvestatava tootmiskohustusega sidumata toetuse vormis, mida makstakse põllumajandustootjatele, kellel on õigus saada toetust põhitoetuskava alusel, millele on osutatud artiklis 17.

3. Liikmesriigid, **kes rakendavad ümberjaotavat sissetulekutoetust**, kehtestavad **riiklikul või piirkondlikul tasandil, mis võib tähendada artikli 18 lõike 2 kohaselt kindlaks määratud piirkonnarühmi**, hektari kohta makstava summa või erinevad summad eri hektaritüüpide kohta, samuti põllumajandustootja kohta maksimaalse hektarite arvu, mille eest ümberjaotavat sissetulekutoetust makstakse.
4. Vastavaks taotlusaastaks kavandatud summa hektari kohta ei tohi ületada riigi keskmist hektari kohta makstavate otsetoetuste summat kõnealusel taotlusaastal.
5. Riigi keskmine otsetoetuse summa hektari kohta on määratud kindlaks suhtena antud taotlusaasta eest makstavate otsetoetuste riikliku ülemmäära, mis on ette nähtud IV lisas, ja kõnealuseks taotlusaastaks hektarites väljendatud põhilise sissetulekutoetuse kavandatud väljundite koguarvu vahel.

#### *Artikkel 27*

##### *Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele*

1. Liikmesriigid võivad ette näha täiendava sissetulekutoetuse noortele põllumajandustootjatele käesolevas artiklis esitatud tingimustel, mida nad oma ÜPP strateegiakavades täpsustavad.
2. Osana kohustustest aidata kaasa artikli 6 [...] punktis g kehtestatud erieesmärgile [...] ning selleks, et näha kooskõlas artikli 86 lõikega 4 **selle eesmärgi saavutamiseks ette X lisas kehtestatud miinimumsumma**, [...] võivad liikmesriigid sätestada täiendava sissetulekutoetuse äsja ettevõtlusega alustanud noortele põllumajandustootjatele, kellel on õigus saada toetust põhilise sissetulekutoetuse raames, millele on osutatud artiklis 17.

**Liikmesriigid võivad otsustada anda käesoleva artikli kohast toetust põllumajandustootjatele, kes on saanud toetust määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 50 alusel, kõnealuse artikli lõikes 5 osutatud ajavahemiku järelejäänud osa jooksul.**

3. Täiendavat sissetulekutoetust noortele põllumajandustootjatele antakse tootmiskohustusega sidumata iga-aastase toetusena toetusõigusliku hektari kohta **või kindlasummalise toetusena. Liikmesriigid võivad otsustada anda käesoleva artikli kohast toetust ainult teatava maksimaalse hektarite arvu ulatuses noore põllumajandustootja kohta.**

#### **4. ALAJAGU**

##### **KLIIMA- JA KESKKONNAKAVAD**

###### *Artikkel 28*

###### *Kliima- ja keskkonnakavad*

1. Liikmesriigid annavad toetust vabatahtlike kliima- ja keskkonnakavade („ökokavad“) jaoks käesolevas artiklis esitatud tingimustel, mida nad oma ÜPP strateegiakavades täpsustavad.
2. Käesoleva [...] **artikli** alusel **otsustavad** liikmesriigid anda toetust [...] põllumajandustootjatele **või nende rühmadele**, kes võtavad kohustuse kasutada rahastamisõiguslikel hektaritel kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid. **Kui liikmesriigid otsustavad kohaldada käesoleva artikli lõike 6 punkti b, võib kohustusi võtta kas toetusõiguslike hektarite või loomühikute osas.**
3. Liikmesriigid koostavad kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade loetelu. **Kõnealused tavad kavandatakse nii, et need vastavad ühele või mitmele artikli 6 punktides d, e ja f nimetatud keskkonna- ja kliimaalasele erieesmärgile ning võivad samuti kaasa aidata nimetatud artikli punktides h ja i nimetatud eesmärkidele.**

4. [...]
5. Käesoleva [...] **artikli** alusel annavad liikmesriigid toetust üksnes nende kohustuste jaoks, mis:
- a) on rangemad kui asjakohased kohustuslikud majandamisnõuded ning [...] **HPK** standardid, mis on kehtestatud käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos;
  - b) on rangemad kui **asjakohased** väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise ning loomade heaolu miinimumnõuded ning muud **asjakohased** siseriikliku ja liidu õigusega ette nähtud kohustuslikud nõuded;
  - c) on rangemad kui põllumajandusmaa hoidmise tingimused vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a;
  - d) erinevad kohustustest, mille jaoks antakse toetust artikli 65 alusel.
6. **Konkreetses** ökokava eest antakse toetust iga-aastase maksena **kõigi** toetusõiguslike **hektarite või ökokavaga hõlmatud toetusõiguslike hektarite** kohta. [...] **Toetust** antakse kas:
- a) täiendava toetusena lisaks põhilisele sissetulekutoetusele, nagu on kehtestatud käesoleva jao 2. alajaos\* või

---

\* Kaaluda kasutamist põhjenduse tekstina: „soodustada ja tasustada ökosüsteemiteenuste osutamist kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade kaudu“.

- b) toetusena, millega hüvitatakse [...] põllumajandustootjatele või nende rühmadele täielikult või osaliselt kohustuste võtmisega seonduvad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulu, mis arvutatakse kooskõlas artikliga 76 [...] .

**Vastavalt käesoleva lõike punktile b antavaid toetusi võib samuti maksta iga-aastase maksena ökokavadega hõlmatud loomühikute eest ning need võivad hõlmata tehingukulusid.**

[...]

[...]

### **3. JAGU**

#### **TOOTMISKOHUSTUSEGA SEOTUD OTSETOETUSED**

##### **1. ALAJAGU**

#### **TOOTMISKOHUSTUSEGA SEOTUD SISSETULEKUTOETUS**

*Artikkel 29*

*Üldeeskirjad*

1. Liikmesriigid võivad anda tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust [...] põllumajandustootjatele käesolevas alajaos esitatud tingimustel, mida nad oma ÜPP strateegiakavades täpsustavad.
2. Liikmesriikide sekkumisega aidatakse artiklis 30 loetletud toetatud sektoritel ning nende sektorite toodetel või teatavatel põllumajanduslikel tootmisviisidel saada konkurentsivõime, jätkusuutlikkuse või kvaliteedi parandamise kaudu paremini hakkama ettetulevate probleemidega.

3. Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust antakse iga-aastase toetuse vormis hektari või looma kohta.

### *Artikkel 30*

#### *Kohaldamisala*

Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust võib anda üksnes järgmistele sektoritele ning nende sektorite toodetele või teatavatele põllumajanduslikele tootmisviisidele, mis on olulised majanduslikel, sotsiaalsetel või keskkonnaga seotud põhjustel: teravili, õliseemned, valgukultuurid, liblikõielised, **liblikõieliste ja kõrreliste segu**, lina, kanep, riis, pähklid, tärklisekartul, piim ja piimatooted, seemned, lamba- ja kitseliha, veise- ja vasikaliha, oliiviõli, siidiussid, kuivsoõit, humal, suhkrupeet, suhkruroog ja sigur, puu- ja köögivilid, lühikese raieringiga madalmets ning muud toiduks mittekasutatavad põllukultuurid, välja arvatud puud, mida kasutatakse selliste toodete tootmiseks, mis võivad asendada fossiilmaterjale.

### *Artikkel 31*

#### *Toetusõiguslikkus*

1. Liikmesriigid võivad anda tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust hektari kohta makstava toetuse vormis üksnes selliste alade eest, mille nad on määratlenud toetusõiguslike hektaritena.

2. Kui tootmiskohustusega seotud toetust antakse veiste, lammaste või kitsede eest, **kehtestavad** liikmesriigid toetusõiguslikkuse tingimusena nõude, et loomad identifitseeritakse ja registreeritakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1760/2000<sup>10</sup> ning nõukogu määrusega (EÜ) nr 21/2004<sup>11</sup>. Ilma et see piiraks muude toetusõiguslikkuse tingimuste kohaldamist, käsitatakse veiseid, lambaid ja kitsi toetusõiguslikena seni, kuni identifitseerimis- ja registreerimise nõuded on täidetud asjaomase taotlusaasta konkreetseks kuupäevaks, mille määrab liikmesriik.

### *Artikkel 32*

#### *[...] **Delegeeritud volitused***

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses meetmetega, mille eesmärk on vältida tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse saajate kahju seoses turgude struktuurilise tasakaalustamatusega vastavas sektoris. Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega võidakse liikmesriikidel lubada otsustada, et tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse maksmist võib jätkata kuni 2027. aastani nende tootmisühikute alusel, mille eest varasemal võrdlusperioodil toetust anti.

---

<sup>10</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise kohta ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

<sup>11</sup> Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (ELT L 5, 9.1.2004, lk 8).

### Artikkel 33

#### *[...] Õliseemneid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamine*

1. Kui tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse raames toimuv sekkumine hõlmab osasid või kõiki Euroopa Majandusühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise õliseemneid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi<sup>12</sup> lisas nimetatud õliseemneid, siis ei tohi kogu toetatav pindala, mis põhineb asjaomaste liikmesriikide ÜPP strateegiakavadega hõlmatud kavandatud väljunditel, ületada toetatavat maksimumpindala kogu liidu kohta, millest tuleb kinni pidada liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

Hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse iga liikmesriigi jaoks soovituslik võrdluspindala, mis on arvutatud lähtuvalt iga liikmesriigi osakaalust liidu keskmises haritavas pindalas käesoleva määruse jõustumisele eelnenud viie aasta jooksul. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Iga liikmesriik, kes kavatseb anda tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust seoses õliseemnetega, mida hõlmab lõikes 1 nimetatud vastastikuse mõistmise memorandum, märgib vastavad kavandatud väljundid väljendatuna hektarites ära oma ÜPP strateegiakava ettepanekus, millele on osutatud artikli 106 lõikes 1.

---

<sup>12</sup> Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vaheline vastastikuse mõistmise memorandum GATTi alla kuuluvate õliseemnete kohta (EÜT L 147, 18.6.1993).

Kui liikmesriigid on kõigist kavandatud väljunditest teavitanud ja need ületavad toetatavat maksimumpindala kogu liidu kohta, arvutab komisjon iga liikmesriigi jaoks, kelle teatatud väljund ületab tema võrdluspindala, vähenduskoeffitsiendi, mis on proportsionaalne selle liikmesriigi kavandatud väljundite ülemääraga. Selle tulemusel saavutatakse kohandamine toetatava maksimumpindalaga kogu liidu kohta, millele on osutatud lõikes 1. Iga asjaomast liikmesriiki teavitatakse sellest vähenduskoeffitsiendist komisjoni tähelepanekutes ÜPP strateegiakava kohta kooskõlas artikli 106 lõikega 3. Iga liikmesriigi vähenduskoeffitsient määratakse rakendusaktiga, millega komisjon kiidab heaks liikmesriigi ÜPP strateegiakava kooskõlas artikli 106 lõikega 6.

Liikmesriigid ei muuda omal algatusel oma toetuspindala pärast artikli 106 lõikes 1 osutatud kuupäeva.

3. Kui liikmesriigid kavatsevad suurendada oma kavandatud väljundeid, millele on osutatud lõikes 1 ja mille komisjoni on nende ÜPP strateegiakavades heaks kiitnud, teatavad nad komisjonile muudetud kavandatavad väljundid, esitades ÜPP strateegiakava muutmise taotluse vastavalt artiklile 107 enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. jaanuari.

Selleks et ei ületataks lõike 1 esimeses lõigus osutatud maksimaalset toetuspindala kogu liidus, vaatab komisjon vajaduse korral läbi kõnealuses lõikes osutatud vähenduskoeffitsiendid iga liikmesriigi puhul, kes oma ÜPP strateegiakavas oma võrdluspindala ületasid.

Komisjon teavitab asjaomaseid liikmesriike vähenduskoeffitsiendi läbivaatamisest hiljemalt enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. veebruari.

Iga asjaomane liikmesriik esitab taotluse oma ÜPP strateegiakava muutmiseks teises lõigus osutatud läbivaadatud vähenduskoeffitsiendi alusel enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. aprilli. Läbivaadatud vähenduskoeffitsient kehtestatakse rakendusaktiga, millega kiidetakse heaks ÜPP strateegiakava muutmine kooskõlas artikli 107 lõikega 8.

4. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud vastastikuse mõistmise memorandumiga hõlmatud õliseemnete puhul teatavad liikmesriigid komisjonile artiklis 121 osutatud iga-aastastes tulemusaruannetes nende hektarite koguarvu, mille eest tegelikult toetust maksti.

## **2. ALAJAGU**

### **PUUVILLA ERITOETUS**

#### *Artikkel 34*

#### *Kohaldamisala*

Liikmesriigid annavad puuvilla eritoetust [...] põllumajandustootjatele, kes toodavad CN-koodi 5201 00 alla kuuluvat puuvilla käesolevas alajaos sätestatud tingimustel.

#### *Artikkel 35*

#### *Üldeeskirjad*

1. Puuvilla eritoetust antakse toetusõigusliku puuvillakasvatuse hektari kohta. Ala on toetusõiguslik üksnes siis, kui see paikneb põllumajandusmaal, millel liikmesriik on puuvillakasvatuse heaks kiitnud, sellele on külvatud liikmesriigi heakskiidetud sorte ja normaalsetel kasvutingimustel toimub saagi tegelik koristamine.
2. Puuvilla eritoetust makstakse veatu ja standardse turustuskvaliteediga puuvilla eest.

3. Liikmesriigid kiidavad käesoleva artikli lõikega 1 ette nähtud ala ja sordid heaks kooskõlas lõike 4 kohaselt vastu võetavate normide ja tingimustega.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust normide ja tingimustega ala ja sortide heakskiitmise kohta puuvilla eritoetuse puhul.
5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse normid puuvilla eritoetuse puhul kohaldatava maa ja sortide heakskiitmise menetluse ning tootjatele kõnealusest heakskiitmisest teatamise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

### *Artikkel 36*

#### *Baaskülvipinnad, kindlad saagikused ja võrdlussummad*

1. Kehtestatakse järgmised riiklikud baaskülvipinnad:
  - Bulgaaria: 3 342 ha
  - Kreeka: 250 000 ha
  - Hispaania: 48 000 ha
  - Portugal: 360 ha

2. Kehtestatakse järgmised kindlad saagikused võrdlusperioodil:
  - Bulgaaria: 1,2 tonni/ha
  - Kreeka: 3,2 tonni/ha
  - Hispaania: 3,5 tonni/ha
  - Portugal: 2,2 tonni/ha
3. Puuvilla eritoetuse summa toetusõigusliku hektari kohta arvutatakse, korrutades lõikes 2 kehtestatud saagikused järgmiste võrdlussummadega:
  - Bulgaaria: [624,11] eurot
  - Kreeka: [225,04] eurot
  - Hispaania: [348,03] eurot
  - Portugal: [219,09] eurot
4. Kui puuvillakasvatuse toetusõiguslik pindala teatavas liikmesriigis ja teataval aastal ületab lõikes 1 kehtestatud baaskülvipinna, vähendatakse lõikes 3 nimetatud summat kõnealuse liikmesriigi puhul võrdeliselt baaskülvipinna ületamisega.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse kõnealust määrust normidega puuvilla eritoetuse andmise tingimuste kohta, toetusõiguslikkuse nõuete ja agronoomiatavade kohta.

6. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad lõikes 4 osutatud vähendamise arvutamise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

### *Artikkel 37*

#### *Heakskiidetud tootmisharudevahelised organisatsioonid*

1. Käesolevas alajaos tähendab „heakskiidetud tootmisharudevaheline organisatsioon“ juriidilist isikut, mis koosneb puuvilla tootvatest põllumajandustootjatest ja vähemalt ühest toorpuuvilla töötlejast ning mille tegevus hõlmab näiteks järgmist:
- a) kaasaaitamine puuvilla turuleviimise paremale koordineerimisele, eelkõige teadus- ja turu-uuringute abil;
  - b) liidu normidele vastavate standardsete lepinguvormide koostamine;
  - c) tootmise orienteerimine toodetele, mis eelkõige kvaliteedi poolest ja tarbijakaitse seisukohalt vastavad paremini turu vajadustele ja tarbijanõudlusele;
  - d) meetodite ja vahendite ajakohastamine tootekvaliteedi parandamiseks;
  - e) turustrateegiate väljatöötamine puuvilla müügiedenduseks kvaliteedi sertifitseerimissüsteemide kaudu.
2. Liikmesriik, kus asuvad toorpuuvilla töötlejad, kiidab heaks tootmisharudevahelise organisatsiooni, mis vastab lõikes 3 osutatud kriteeriumidele.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, mis täiendavad käesolevat määrust normidega, mis hõlmavad järgmist:
- a) tootmisharudevaheliste organisatsioonide heakskiitmise kriteeriumid;
  - b) tootjate kohustused;
  - c) olukord, kus heakskiidetud tootmisharudevaheline organisatsioon ei vasta punktis a osutatud kriteeriumidele.

### *Artikkel 38*

#### *Toetuse andmine*

1. Põllumajandustootjatele antakse puuvilla eritoetust [...] hektari kohta vastavalt artiklile 36.
2. Nende põllumajandustootjate puhul, kes on heakskiidetud tootmisharudevahelise organisatsiooni liikmed, suurendatakse artikli 36 lõikes 1 sätestatud puuvilla eritoetust baaskülvipinna [...] hektari kohta [2] euro võrra.

# III PEATÜKK

## [...] SEKKUMISLIIGID TEATAVATES SEKTORITES

### 1. JAGU

### ÜLDSÄTTED

#### *Artikkel 39*

#### *Kohaldamisala*

Käesolevas peatükis sätestatakse normid sekkumisliikide kohta järgmistes sektorites:

- a) puu- ja köögiviljasektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis i;
- b) mesindustoodete sektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis v;
- c) veinisektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis l;
- d) humalasektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis f;
- e) oliiviõli- ja lauaoliivisektor, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktis g;

- f) muud sektorid, [...] mis on sätestatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktides a–h, k, m, o–t ja w, **ning sektorid, mis hõlmavad käesoleva määruse [X] lisas loetletud tooteid\***.

#### *Artikkel 40*

##### *Kohustuslikud ja vabatahtlikud [...] sekkumisliigid*

1. [...] Sekkumisliigid puu- ja köögiviljasektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis a, **on kohustuslikud liikmesriikidele, kus asuvad määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud selle sektori tootjaorganisatsioonid.** [...]
- 1a.** [...] **Sekkumisliigid** mesindussektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis b, on kohustuslikud kõigile liikmesriikidele.
2. [...] Sekkumisliigid veinisektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis c, on kohustuslikud kõigile V lisas loetletud liikmesriikidele.
3. Liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakavas otsustada rakendada [...] sekkumisliike, millele on osutatud artikli 39 punktides d, e ja f.
4. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriik võib rakendada [...] sekkumisliike humalasektoris artikli 39 punkti f alusel ainult juhul, kui see liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas otsustab mitte rakendada [...] sekkumisliike humalasektoris artikli 39 punkti d alusel.

---

\* Võidakse lisada põhjendus, et selgitada, kuidas [X] lisas loetletud tooted on kindlaks määratud (seoses määrusega 1308/2013).

5. Artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid võivad rakendada [...] sekkumisliike oliiviõli- ja lauaoliivisektoris artikli 39 punkti f alusel ainult juhul, kui need liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavas otsustavad mitte rakendada [...] sekkumisliike oliiviõli ja lauaoliivide sektoris artikli 39 punkti e alusel.

#### *Artikkel 41*

##### *Delegeeritud volitused täiendavate nõudmiste kehtestamiseks [...] sekkumisliikide puhul*

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesoleva määruse käesolevas peatükis sätestatud nõudeid [...] lisanõuetega järgmise kohta:

- a) [...] tagatakse, **et käesolevas peatükis kehtestatud sekkumisliikidega, millega soovitakse saavutada artikli 41a punktides a, b, c ja g–i kehtestatud eesmärged puu- ja köögiviljasektoris, oliiviõli ja lauaoliivide sektoris ja teistes sektorites, ning artikli 51 punktides a ja b–i kehtestatud eesmärged veinisektoris, ei moonutata konkurentsi liidus** [...];
- b) liidu rahalise toetuse arvutamise alused, millele on osutatud käesolevas peatükis, sealhulgas võrdlusperioodid ja turustatud toodangu väärtuse arvutamine;
- c) liidu rahalise toetuse ülemmäär turult kõrvaldamise korral, millele on osutatud artikli 46 lõike 4 punktis a, ja sekkumisliikide korral, millele on osutatud artikli 52 lõikes 3;
- d) eeskirjad kulude ülemmäära kindlaksmääramiseks viinamarjaistanduste ümberistutamise korral, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis a;

- e) eeskirjad, mille alusel tootjad peavad kõrvaldama turult veinivalmistamise kõrvalsaadused, ja eeskirjad erandite kohta kõnealusest kohustusest, et vältida täiendavat halduskoormust, samuti eeskirjad destilleerijate vabatahtlikuks sertifitseerimiseks.

**Artikkel 41a\***

**Eesmärgid puu- ja köögiviljasektoris, humalasektoris, oliiviõli- ja lauaoliivisektoris ja teistes artikli 39 punktis f nimetatud sektorites**

**Artikli 39 punktides a, d, e ja f nimetatud sektorites järgitakse järgmisi eesmärke:**

- a) **planeerida ja korraldada tootmist ning kohandada seda vastavalt nõudlusele, eriti seoses kvaliteedi ja koguse, tootmiskulude optimeerimise, investeringutasuvuse ja tootjahindade stabiliseerimisega; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides a, b, c ja i nimetatud erieesmärkidega;**
- b) **koondada asjaomaste toodete tarnimine ja turulelaskmine, muu hulgas otseturunduse kaudu; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides a ja c nimetatud erieesmärkidega;**
- c) **tõhustada konkurentsivõimet keskmises ja pikas perspektiivis, eelkõige kaasajastamise teel; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 punktis c nimetatud erieesmärgiga;**
- d) **teha teadusuuringuid jätkusuutlike tootmismeetodite vallas ja need meetodid välja arendada, sealhulgas kahjurikindlus, majanduslikku konkurentsivõimet edendavad ja turu arengut toetavad uuenduslikud tootmistavad ja tootmistehnikad; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides a, c ja i nimetatud erieesmärkidega;**

---

\* Artikkel põhineb suurel määral komisjoni ettepaneku artiklitel 42 ja 59.

e) edendada, arendada välja ja rakendada:

i) keskkonnasäästlikke tootmismeetodeid ja -tehnoloogiaid;

ii) kahjurikindlaid ja keskkonnahoidlikke viljelustavasid;

iii) loomatervise ja loomade heaolu standardeid, mis on rangemad liidu ja siseriikliku õigusega ette nähtud miinimumnõuetest;

iv) kõrvalsaaduste ja jäätmete keskkonnahoidlikku kasutamist ja käitlemist, muu hulgas nende taaskasutamine ja väärimine;

v) loodusvarade säästvat kasutamist, eelkõige vee, mulla ja õhu kaitset ning elurikkusega seotud meetmeid.

Kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides e, f ja i nimetatud erieesmärkidega;

f) panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse, nagu on sätestatud artikli 6 punktis d;

g) edendada toodete kaubanduslikku väärtust ja kvaliteeti, muu hulgas parandada tootekvaliteeti ja välja arendada kaitstud päritolunimetuse, geograafilise tähise või riikliku kvaliteedimärgisega tooteid; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktis b nimetatud erieesmärkidega;

h) toodete müügiedendus ja turustamine; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides b ja c nimetatud erieesmärkidega;

- i) suurendada puu- ja köögiviljasektori toodete tarbimist nii värskest kui ka töödeldult; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 punktis i nimetatud erieesmärgiga;
- j) vältida ja juhtida riske, et hoida ära kriise asjaomase sektori turgudel ja nendega toime tulla; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides a, b ja c nimetatud erieesmärkidega.

Artikkel 41b\*

Sekkumisliigid puu- ja köögiviljasektoris, humalasektoris, oliiviõli- ja lauaoliivisektoris ja teistes artikli 39 punktis f nimetatud sektorites

1. Artikli 41a punktides a–i osutatud eesmärkide saavutamiseks valib liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas artikli 39 punktides a, d, e ja f osutatud sektorites vähemalt ühe järgmistest sekkumisliikidest:

- a) investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse, teadusuuringutesse ja eksperimentaaltoodangusse ning muud meetmed, sealhulgas tegevused, mille eesmärk on:
- i) mullakaitse, sealhulgas mulla süsinikuvaru suurendamine;
- ii) veekasutuse ja veevarude majandamise parandamine, sealhulgas vee säästmine, veekaitse ja kuivendamine;
- iii) ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju vältimine ning muutuvatele kliimatingimustele kohandatud puu- ja köögiviljasortide ning viljelustavade arendamise ja kasutamise edendamine;
- iv) energia säästmise ja -tõhususe ning taastuvenergia kasutamise suurendamine;
- v) ökoloogiline pakendamine ainult teadusuuringute ja eksperimentaaltootmise valdkonnas;

---

\* Artikkel põhineb suurel määral komisjoni ettepaneku artiklitel 43 ja 60.

- vi) bioohutus, loomatervis ning loomade kaitse ja heaolu;
- vii) heitkoguste ja jäätmete vähendamine ning kõrvalsaaduste ja jäätmete keskkonnahoidliku kasutamise ja käitlemise parandamine, muu hulgas nende taaskasutamine ja väärindamine;
- viii) kahjurikindluse suurendamine;
- ix) pestitsiidide kasutamisega seotud riskide ja mõju vähendamine või veterinaarravimite, sealhulgas antibiootikumide kasutamise vähendamine;
- x) elurikkust soodustavate elupaikade loomine ja säilitamine;
- b) nõuandeteenused ja tehniline abi, eelkõige seoses säästvate kahjuri- ja haigustõrjemeetoditega, taimekaitsevahendite ja veterinaarravimite säästva kasutamisega, ning seoses kliimamuutustega kohanemise ja nende mõju leevendamisega;
- c) koolitus, sealhulgas juhendamine ja parimate tavade vahetamine;
- d) mahepõllumajanduslik või integreeritud tootmine;
- e) meetmed, mille eesmärk on suurendada toodete transpordi ning toodete säilitamise jätkusuutlikkust ja tõhusust;
- f) müügiedendus, teavitustegevus ja turustamine, sealhulgas meetmed ja tegevused, millega soovitakse eelkõige tõsta tarbijate teadlikkust liidu kvaliteedikavadest ja tervisliku toitumise olulisusest, ning turgude mitmekesistamine;
- g) liidu ja riiklike kvaliteedikavade rakendamine;

h) jälgitavus- ja sertifitseerimissüsteemide rakendamine, eelkõige lõpptarbijale müüdavate toodete kvaliteedi järelevalve;

i) meetmed kliimamuutuste riski maandamiseks ja kliimamuutustega kohanemiseks.

2. Artikli 41a punktis j osutatud eesmärgi saavutamiseks valib liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas artikli 39 punktides a, d, e ja f osutatud sektorites vähemalt ühe järgmistest sekkumisliikidest:

a) ühisfondide loomine ning täitmine määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude poolt;

b) investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse, muutes nii turulelastavate tootekoguste juhtimise tõhusamaks;

c) tootjaorganisatsioonide või nende liikmete toodetud toodete ühine ladustamine, muu hulgas vajadusel toodete ühine töötlemine sellise ladustamise hõlbustamiseks;

d) viljapuu- või oliiviistanduste taasistutamine, kui see on vajalik pärast taimeterviseiga seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel, või kohanemiseks kliimamuutustega;

e) turult kõrvaldamine tasuta jaotamiseks või muuks otstarbeks, kaasa arvatud vajadusel töötlemine turult kõrvaldamise hõlbustamiseks;

f) saagi toorelt koristamine, mis seisneb teataval maa-alal selliste valmimata turustuskõlbmatute toodete täielikus koristamises, mis ei ole kahjustatud enne toorelt koristamist, ilmastikutingimustest tingitult, haiguse tõttu või muul põhjusel;

- g) saagi koristamata jätmine, mis seisneb käimasoleva tootmistsükli lõpetamises konkreetsel alal, kui toode on hästi arenenud, terve, standardse turustus kvaliteediga, välja arvatud toodete hävitamine ilmastikutingimuste või haiguse tõttu;
- h) saagi- ja toodangukindlustus, mis aitab kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbadest ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu ning millega samal ajal tagatakse, et toetusesaajad võtavad vajalikke riskiennetusmeetmeid;
- i) muude määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude või üksiktootjate juhendamine;
- j) kolmandate riikide sanitaar- ja fütosanitaarnõuete rakendamine ja juhtimine liidu territooriumil, et hõlbustada juurdepääsu kolmandate riikide turgudele;
- k) nõuandeteenused, tehniline abi, koolitus ja parimate tavade vahetamine eelkõige seoses säästvate kahjuritõrjemeetoditega, taimekaitsevahendite ja veterinaarravimite säästva kasutamisega ning organiseeritud kauplemisplatvormide ja kaubabörside kasutamisega hetke- ja futuurityurgudel.

## 2. JAGU

### PUU- JA KÖÖGIVILJASEKTOR

#### *Artikkel 42*

#### *Eesmärgid puu- ja köögiviljasektoris*

**Liikmesriigid püüavad puu- ja köögiviljasektoris, millele on osutatud artikli 39 punktis a, saavutada [...] artikli 41a punktides a–j sätestatud eesmäärke. Artikli 41a punktides g, h ja i sätestatud eesmärgid hõlmavad nii värskeid kui ka töödeldud tooteid, samal ajal kui kõnealuse artikli muudes punktides sätestatud eesmärgid hõlmavad üksnes värskeid tooteid.**

**Liikmesriigid tagavad, et sekkumised vastavad artikli 41b kohaselt valitud sekkumisliikidele.**

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

*Artikkel 43*

[...]

[...]

[...]

[...]

2. [...]

[...]

[...]

3. [...]

#### *Artikkel 44*

#### *Rakenduskavad*

1. Artiklis **41a** [...] osutatud eesmärged ning liikmesriikide poolt nende ÜPP strateegiakavaga ette nähtud sekkumisi puu- ja köögiviljasektoris viiakse ellu määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide [...] või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade abil, kohaldades käesolevas artiklis sätestatud tingimusi.
2. Rakenduskavade kestus on vähemalt kolm ja kõige rohkem seitse aastat. [...]

**2a. Rakenduskavades järgitakse vähemalt artikli 41a punktides b, e ja f nimetatud eesmärged.**

3. Iga valitud eesmärgi puhul kirjeldavad liikmesriigid oma rakenduskavas sekkumisi, mis on valitud liikmesriigi ÜPP strateegiakavas loetletud sekkumiste hulgast.
4. Määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid [...] või tootjaorganisatsioonide liidud esitavad rakenduskavad liikmesriikidele heakskiitmiseks **ning rakendavad neid, kui need heaks kiidetakse.**

5. [...]

6. Tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavad ei hõlma samu sekkumisi kui liikmesorganisatsioonide rakenduskavad. Liikmesriigid käsitlevad tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavasid koos liikmesorganisatsioonide rakenduskavadega.

Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

- a) tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade raames tehtavaid sekkumisi rahastatakse täielikult kõnealuse liidu liikmesorganisatsioonide osalustest ja et selline rahastamine tuleb kõnealuste liikmesorganisatsioonide rakendusfondidest;
- b) sekkumised ja nende vastav rahaline osalus on määratletud iga liikmesorganisatsiooni rakenduskavas;

**c) rakenduskavasid ei rahastata mitmest allikast.**

7. Liikmesriigid tagavad, et:

- a) vähemalt [...] **{15 %}** rakenduskavade kuludest katavad artikli [...] **41a** punktides [...] **e** ja [...] **f** osutatud eesmärkidega seotud sekkumisi;

**{aa) kui vähemalt 80 % tootjaorganisatsiooni liikmetest on võtnud ühe või mitu ühesugust põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustust või mahepõllumajanduskohustust, mis on sätestatud käesoleva määruse III jaotise IV peatükis, käsitatakse neid kohustusi punktis a osutatud sekkumistena;}**

- b) [...]

- c) artikli [...] **41b lõike 2** punktides [...] e, [...] f **ja g** osutatud sekkumisliikide alla kuuluvad sekkumised ei ületa kolmandikku rakenduskavade kogukulust.

#### *Artikkel 45*

##### *Rakendusfondid*

1. Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid [...] või nende liidud võivad moodustada rakendusfondi. Fondi rahastatakse:
  - a) rahaliste osalustega:
    - i) tootjaorganisatsiooni liikmetelt [...] või tootjaorganisatsioonilt endalt või
    - ii) tootjaorganisatsioonide liitudelt kõnealuste liitude liikmete kaudu;
  - b) ELi rahalisest toetusest, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele või nende liitudele, kui kõnealused **organisatsioonid või** liidud esitavad rakenduskava.
2. Rakendusfonde kasutatakse üksnes selliste rakenduskavade rahastamiseks, mille liikmesriigid on heaks kiitnud.

#### *Artikkel 46*

##### *Liidu rahaline toetus puu- ja köögiviljasektoris*

1. Liidu rahaline toetus on võrdne artikli 45 lõike 1 punktis a osutatud tegelikult makstud rahaliste osaluste summaga, kuid mitte suurem kui 50 % tegelikest kuludest.
2. Liidu rahalise toetuse ülempiir on:
  - a) 4,1 % iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest;

- b) 4,5 % iga tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest;
- c) 5 % iga riikidevahelise tootjaorganisatsiooni või riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.

[...]

[...]

[...]

[...]

**Neid piirmäärasid võib suurendada 0,5 protsendipunkti võrra, tingimusel et esimeses lõigus sätestatud vastavat protsendimäära ületavat summat kasutatakse üksnes vähemalt üheks artikli 41a punktides d, e, f, h, i ja j osutatud eesmärkide saavutamiseks seotud sekkumiseks. Tootjaorganisatsioonide liidu, muu hulgas riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu puhul võib kõnealuseid sekkumisi rakendada liit oma liikmete nimel.**

3. Tootjaorganisatsiooni taotlusel suurendatakse lõikes 1 sätestatud 50 % piirmäära 60 %-le ühe rakenduskava või rakenduskava osa kohta, kui [...] **on täidetud** vähemalt [...] **üks** järgmistest tingimustest:
- a) eri liikmesriikides tegutsevad tootjaorganisatsioonid rakendavad sekkumisi artikli [...] **41a** punktides b, [...] e **ja f** osutatud eesmärkide saavutamiseks riikideüleselt;
  - b) üks või mitu tootjaorganisatsiooni on seotud sekkumistega, mida rakendatakse tootmisharudevaheliselt;
  - c) rakenduskava hõlmab üksnes eritoetust nõukogu määrusega (EÜ) nr 834/2007<sup>13</sup> ette nähtud mahepõllumundustoodete tootmiseks;
  - d) määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit rakendab rakenduskava esimest korda;
  - e) tootjaorganisatsioonid annavad vähem kui 20 % liikmesriigi puu- ja köögiviljatoodangust;

<sup>13</sup> Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

- f) tootjaorganisatsioon tegutseb ühes ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimas piirkonnas;
- g) rakenduskava hõlmab sekkumisi, mis on ette nähtud artikli [...] **41a** punktides [...] d, e, [...] f, [...] i ja j osutatud eesmärkide saavutamiseks;

**h) rakenduskava rakendab esimest korda kahe või mitme tunnustatud tootjaorganisatsiooni ühinemise tulemusel moodustatud tunnustatud tootjaorganisatsioon.**

**3a. Lõikes 1 sätestatud 50 % piirmäära suurendatakse 80 %-ni kulude puhul, mis on seotud artikli 41a punktis d osutatud eesmärgiga, kui kõnealune kulu moodustab vähemalt 5 % rakenduskava kuludest.**

**3b. Lõikes 1 sätestatud 50 % piirmäära suurendatakse 80 %-ni kulude puhul, mis on seotud artikli 41a punktides e ja f osutatud eesmärkidega, kui kõnealune kulu moodustab vähemalt {20}\* % rakenduskava kuludest.**

4. Lõikes 1 sätestatud 50 % piirmäära suurendatakse 100 %-ni järgmistel juhtudel:

- a) puu- ja köögivilja turult kõrvaldamine, mis ei ületa 5 % iga tootjaorganisatsiooni poolt turustatud toodangu kogusest ning kui kõrvaldamine on toimunud järgmisel viisil:
  - i) tasuta jagamine heategevusorganisatsioonidele ja -fondidele, mille liikmesriigid on sel eesmärgil heaks kiitnud, kasutamiseks nende tegevuses selliste inimeste aitamiseks, kellel on siseriikliku õiguse kohaselt õigus saada sotsiaalabi, eelkõige piisavate elatusvahendite puudumise tõttu;

---

\* Käsitleda koos artikli 44 lõike 7 punktidega a ja aa.

- ii) tasuta jagamine karistusasutustele, koolidele, riiklikele haridusasutustele, määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 22 osutatud õppeasutustele, laste puhkelaagritele ning liikmesriikide määratud haiglale ja vanadekodudele; liikmesriigid teevad kõik vajaliku tagamaks, et sel viisil jagatud kogused täiendavad selliste asutuste tavaliselt ostetavaid koguseid;
- b) meetmed, mis on seotud teiste määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide juhendamisega, tingimusel et nimetatud tootjaorganisatsioonid asuvad käesoleva määruse artikli 47 lõikes 2 nimetatud liikmesriikide piirkondades, või üksikute tootjate juhendamisega.

#### *Artikkel 47*

##### *Riiklik rahaline abi*

1. Liikmesriikide piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseerituse tase on liidu keskmisest märkimisväärselt madalam, võivad liikmesriigid anda määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonidele riiklikku rahalist abi, mis moodustab maksimaalselt 80 % artikli 45 lõike 1 punktis a osutatud rahalistest osalustest ja on kuni 10 % mis tahes sellise tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest. Riikliku rahalise abiga täiendatakse rakendusfondi kaudu toimuvat rahastamist.
2. Liikmesriikide piirkondade puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseeritust loetakse liidu keskmisest märkimisväärselt madalamaks, kui keskmine organiseeritus on alla 20 % kolmel järjestikusel aastal enne rakenduskava elluviimist. Organiseerituse taseme arvutamiseks jagatakse puu- ja köögiviljatoodangu väärtus, mis on saadud asjaomases piirkonnas ja turustatud määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude poolt, asjaomases piirkonnas saadud puu- ja köögiviljatoodangu koguväärtusega.

Liikmesriigid, kes annavad riiklikku rahalist abi vastavalt lõikele 1, teavitavad komisjoni lõikes 2 osutatud kriteeriumidele vastavatest piirkondadest ja tootjaorganisatsioonidele antud riiklikust rahalisest toetusest kõnealustes piirkondades.

### 3. JAGU

#### MESINDUSSEKTOR

##### *Artikkel 48*

##### *Eesmärgid mesindussektoris*

Liikmesriigid püüavad saavutada vähemalt ühe artiklis 6 [...] osutatud erieesmärgi mesindussektoris.

##### *Artikkel 49*

##### *Sekkumisliigid mesindussektoris ja liidu rahaline toetus*

1. Mesindussektoris valib iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas iga **valitud**, artiklis 6 [...] ette nähtud erieesmärgi puhul ühe või mitu järgmistest sekkumisliikidest:
  - a) mesinikele ja nende organisatsioonidele suunatud **nõuandeteenused**, tehniline abi, **koolitus, teave parimate tavade kohta ja parimate tavade vahetamine, muu hulgas seoses kahjurite ja mesilaste haigustega, eriti varroosi tõrjega**;
  - b) [...] **investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse ning muud meetmed, sealhulgas järgmistel eesmärkidel**:
    - i) **võitlus** kahjurite ja mesilaste haigustega, eriti varroosi tõrje;
    - ii) **ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatava kahju vältimine ning muutuvatele kliimatingimustele kohandatud majandamistavade arendamise ja kasutamise edendamine**;

**iii) mesitarude taasisustamine liidus, muu hulgas mesilaste aretamine;**

**iv) rändmesindamise ratsionaliseerimine;**

**v) mesindussektori konkurentsivõime ja innovaatsilisuse parandamine;**

c) [...]

d) meetmed mesindustoodete analüüsimiseks mõeldud laboratooriumide toetamiseks;

e) [...]

f) koostöö asutustega, kes on spetsialiseerunud mesindust ja mesindustooteid käsitlevate teadusprogrammide rakendamisele;

g) **müügiedendus, teavitustegevus ja turustamine, sealhulgas turujärelevalve ning meetmed, mille eesmärk on eelkõige tõsta tarbijate teadlikkust mesindustoodete kvaliteedist ja tervisliku toitumise olulisusest;**

h) meetmed toodete kvaliteedi parandamiseks.

2. Liikmesriik põhjendab oma ÜPP strateegiakavas konkreetsete eesmärkide ja sekkumisliikide valikut. Valitud sekkumisliikide raames määravad liikmesriigid kindlaks sekkumised.
3. Liikmesriik näeb oma ÜPP strateegiakavas ette omapoolse rahastamise oma ÜPP strateegiakavas valitud sekkumisliikide puhul.
4. Iga liikmesriik **näeb ette summa, mis on vähemalt võrdne artikli 82 lõikes 2 osutatud summaga, ja võib anda täiendavat rahalist toetust kuni 100 % ulatuses kuludest.**

5. Oma ÜPP strateegiakava koostamisel [...] teeb iga liikmesriik [...] koostööd mesindusvaldkonna organisatsioonide esindajatega.
6. Liikmesriigid teatavad komisjonile igal aastal oma territooriumil olevate mesitarude arvu.

#### *Artikkel 50*

#### *Delegeeritud volitused*

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust käesolevas jaos sätestatud nõudeid täiendavate nõuetega, mis hõlmavad järgmist:

- a) liikmesriikidele artikli 49 lõikega 6 kehtestatud kohustus teatada komisjonile igal aastal oma territooriumil olevate mesitarude arv;
- b) mesitaru määratlus ja tarude arvu arvutamise meetodid;
- c) liidu vähim rahaline toetus kuludesse, mida kantakse artiklis 49 osutatud sekkumisliikide ja sekkumiste rakendamisel.

## 4. JAGU

### VEINISEKTOR

#### *Artikkel 51*

#### *Eesmärgid veinisektoris*

Liikmesriigid püüavad saavutada ühte või mitut järgmist eesmärki veinisektoris:

- a) parandada ELi veinitootjate konkurentsivõimet [...]; [...] **kõnealune** eesmärk [...] **on seotud** artikli 6 [...] punktides **b, c** ja [...] h osutatud erieesmärkidega;
- aa) edendada tootmissüsteemide säästvust ja vähendada liidu veinisektori keskkonnamõju; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 punktides d–f ja h osutatud erieesmärkidega;**
- b) tõhustada liidu veiniettevõtete tulemuslikkust ning nende kohandamist turunõudlusele, samuti suurendada nende konkurentsivõimet viinamarjasaaduste tootmisel ja turustamisel, hõlmates energiasäästu, üldist energiatõhusust ja säästvaid protsesse; kõnealused eesmärgid on seotud artikli 6 [...] punktides a–e, g ja h osutatud erieesmärkidega;
- c) aidata taastada tasakaalu liidu veinituru pakkumise ja nõudluse vahel, et vältida turukriise; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktis a osutatud erieesmärgiga;

- d) aidata kaitsta liidu veinitootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbadest ilmastikutingimustest, loomadest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude eest; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktis a osutatud eesmärgiga;
- e) suurendada liidu viinamarjasaaduste turustamisvõimalusi ja konkurentsivõimet, eelkõige arendades uuenduslikke tooteid, protsesse ja tehnoloogiaid ning luues lisandväärtust tarneahela kõigis etappides, kaasa arvatud teadmussiirde aspekt; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktides a, b, c, e ja i osutatud erieesmärkidega;
- f) **jätkata** [...] veinitootmise kõrvalsaaduste **kasutamist** tööstuses, põllumajanduses ja energeetikas, tagades liidus veini kvaliteedi ja kaitstes samal ajal keskkonda; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktides d ja e osutatud erieesmärkidega;
- g) aidata kaasa tarbijate teadlikkuse suurendamisele veini vastutustundlikust tarbimisest ning liidu veini kvaliteedikavadest; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktides b ja i osutatud erieesmärkidega;
- h) parandada liidu viinamarjaveinide konkurentsivõimet kolmandates riikides; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktides b ja h osutatud eesmärkidega;
- i) aidata suurendada tootjate vastupidavust turukõikumistele; kõnealune eesmärk on seotud artikli 6 [...] punktis a osutatud eesmärgiga.

## Artikkel 52

### Sekkumisliigid veinisektoris

1. Artiklis 51 esitatud eesmärkide seast valitud iga eesmärgi saavutamiseks valib liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas vähemalt ühe järgmistest sekkumisliikidest:

a) viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine, [...] **mis seisneb vähemalt ühes järgnevast:**

- **sordivahetus, sealhulgas ümberpookimise teel,**

- **viinamarjaistanduste ümberpaigutamine,**

- viinamarjaistanduste taasistutamine, kui see on vajalik pärast taimetervisega seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel,

- **viinamarjaistanduste majandamisviiside parandamine, eelkõige täiustatud säästvate tootmissüsteemide kasutuselevõtmine;**

siia alla ei kuulu viinamarjaistanduste tavapärane uuendamine, mis seisneb selles, et kui viinapuud on ealiselt vananenud, istutatakse samale maatükile varasemat viljelussüsteemi kasutades sama viinamarjasort;

b) **investeeringud** materiaalsesse ja immateriaalsesse [...] **varasse viinamarjakasvatussüsteemides, välja arvatud punktis a sätestatud sekkumisliikidele vastavad tegevused,** töötlemisrajatistesse ja veiniproduktide taristusse ning turustusstruktuuridesse ja -vahenditesse;

- c) toorelt koristamine, mis tähendab, et viinamarjakobarad hävitatakse või eemaldatakse täielikult siis, kui need on veel toored, kõrvaldades seega asjaomase ala saagi täielikult; siia alla ei kuulu koristamata jätmine, mis tähendab kaubanduslike viinamarjade viinapuude külge jätmist pärast tavapärase tootmistsükli lõppu;
- d) saagikindlustus loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju, halbadest ilmastikutingimustest, loomadest, taimehaigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu;
- e) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud innovatsiooni, mis seisneb veinitootmise uuenduslike toodete [...], **muu hulgas kõrvaltoodetest valmistatud toodete**, protsesside ja tehnoloogiate väljaarendamises, samuti muud investeeringud lisandväärtuse andmiseks kõigis tarneahela etappides, sealhulgas teadmiste vahetamiseks;
- f) veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimine, mis toimub kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 VIII lisa II osa jaos D ette nähtud piiranguid arvestades;
- g) teavitustegevus liikmesriikides seoses liidu veinide vastutustundliku tarbimise soodustamisega ning päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid hõlmavate liidu kvaliteedikavade edendamisega;
- h) kolmandates riikides toimuv müügiedendustegevus, mis koosneb ühest või enamast järgmisest elemendist:
  - i) avalikud suhted, müügiedendus- või reklaamimeetmed, eelkõige need, mis rõhutavad liidu toodete kõrgeid standardeid, eriti seoses kvaliteedi, toiduohutuse või keskkonnaga;
  - ii) osalemine rahvusvahelise tähtsusega üritustel, messidel või näitustel;
  - iii) teavituskampaaniad, mis tutvustavad eelkõige päritolunimetusi, geograafilisi tähiseid ja mahetootmist hõlmavaid liidu kvaliteedikavasid;

- iv) uurimused uute turgude kohta, mis on vajalikud turuväljundite laiendamiseks;
  - v) uurimused teavitus- ja müügiedendusmeetmete tulemuste hindamiseks;
  - vi) tehniliste toimikute ettevalmistamine, sealhulgas laboratoorsed testid ja hindamised seoses veinivalmistustavade, füto-sanitaar- ja hügieenieeskirjade ning muude kolmandate riikide nõudmistega veinisektori toodete impordile, et hõlbustada juurdepääsu kolmandate riikide turgudele;
- i) ajutine ja vähenev toetus, et katta ühisfondide halduskulusid.
2. Liikmesriik põhjendab oma ÜPP strateegiakavas oma eesmärkide ja sekkumisliikide valikut veinisektoris. Valitud sekkumisliikide raames **täpsustab** [...] ta sekkumised.
3. Lisaks V jaotises sätestatud nõuetele kehtestab iga liikmesriik oma ÜPP strateegiakavas valitud sekkumisliikide ja sekkumiste rakendamise ajakava ning üldise rahastamistabeli, milles on esitatud ettenähtud rahaeraldised ja nende kavandatud jaotus valitud sekkumisliikide vahel ja sekkumiste vahel, vastavalt V lisas kehtestatud rahalistele eraldistele.

### *Artikkel 53*

#### *Liidu rahaline toetus veinisektoris*

1. Liidu rahaline toetus viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis a, ei tohi ületada [50 %] viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise tegelikest kuludest või [75 %] viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise tegelikest kuludest vähem arenenud piirkondades.

Toetust võib tootjatele anda üksnes sekkumise rakendamise tõttu saamata jäänud tulu hüvitise vormis ja osalusena ümberkorraldamis- ja muutmiskuludesse. Tootjatele makstav hüvitis sekkumise rakendamise tõttu saamata jäänud tulu eest võib katta kuni [100 %] vastavast kahjumist **ja olla ühes järgmistest vormidest:**

**i) uute ja vanade viinapuude üheaegse olemasolu lubamine kuni kolme aasta pikkuse perioodi vältel;**

**ii) rahaline hüvitis.**

2. Liidu rahaline toetus artikli 52 lõike 1 punktis b osutatud investeeringute korral ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:
- a) [50 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest vähem arenenud piirkondades;
  - b) [40 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;
  - c) [75 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349;
  - d) [65 %] rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest Egeuse mere väikesaartel, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikega 2.

Liidu rahalist toetust antakse esimeses lõigus osutatud maksimumtasemel üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele komisjoni soovitus 2003/361/EÜ<sup>14</sup> tähenduses; siiski võib seda anda kõikidele ettevõtjatele äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349, ja Egeuse mere väikesaartele, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikes 2.

---

<sup>14</sup> Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

Ettevõtjate puhul, kes ei ole hõlmatud soovitusel 2003/361/EÜ lisa I jaotise artikli 2 lõikega 1 ja milles on vähem kui 750 töötajat või kelle **aastakäive** on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus osutatud piirmäärasid poole võrra.

Liidu rahalist toetust ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate liidu suuniste tähenduses<sup>15</sup>.

3. Liidu rahaline toetus toorelt koristamise puhul, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis c, ei tohi ületada **[50 %]** selliste otseste kulude summast, mis on seotud viinamarjakobarate täieliku hävitamise või eemaldamisega ja sellisest hävitamisest või eemaldamisest tuleneva kahjuga.
4. Liidu rahaline toetus artikli 52 lõike 1 punktis d osutatud saagikindlustuse korral ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:
  - a) **[80 %]** kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks loodusõnnetustega võrreldavate halbade ilmastikutingimuste põhjustatud kahju vastu;
  - b) **[50 %]** kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks:
    - i) punktis a osutatud kahjude ja halbade ilmastikutingimustest tulenevate kahjude vastu;
    - ii) loomade tekitatud kahjude ning taimehaigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu.

---

<sup>15</sup> Komisjoni teatis „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“, 21.7.2014 (2014/C 249/01).

Liidu rahalist toetust võib saagikindlustuse korral anda juhul, kui asjaomased kindlustushüvitised ei hüvita tootjatele üle 100 % sissetuleku kaotusest, võttes arvesse kõiki tootjatele võimaldatavaid hüvitisi muudest kindlustusriskiga seotud toetuskavadest. Kindlustuslepingutes sätestatakse nõue, et toetusesaajad võtaksid vajalikud riskiennetusmeetmed.

5. Liidu rahaline toetus artikli 52 lõike 1 punktis e osutatud innovatsiooni korral ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

- a) [50 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest vähem arenenud piirkondades;
- b) [40 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;
- c) [75 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 349;
- d) [65 %] rahastamiskõlblikest investeeringukuludest Egeuse mere väikesaartel, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikega 2.

Liidu rahalist toetust antakse esimeses lõigus osutatud maksimummääral üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele soovitusel 2003/361/EÜ tähenduses; siiski võib seda kohaldada kõikide ettevõtjate puhul äärepoolseimates piirkondades, millele on osutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349, ja Egeuse mere väikesaartele, mis on määratud kindlaks määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikes 2.

Ettevõtjate puhul, kes ei ole hõlmatud soovitusel 2003/361/EÜ lisa I jaotise artikli 2 lõikega 1 ja milles on vähem kui 750 töötajat või kelle **aastakäive** on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus osutatud toetuse piirmäära poole võrra.

6. Liidu rahaline toetus teavitustegevusele ja müügiedendusele, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktides g ja h, ei tohi ületada [50 %] rahastamiskõlblikest kuludest. **Lisaks võivad liikmesriigid maksta riiklikku toetust, mis moodustab kuni 30 % rahastamiskõlblikest kuludest, kuid liidu rahaline toetus ja liikmesriigi toetus koos ei tohi ületada 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.**
7. Liidu rahalise toetuse veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimiseks, millele on osutatud artikli 52 lõike 1 punktis f, peab komisjon kehtestama kooskõlas artikli 54 lõikes 3 sätestatud erieeskirjadega, võttes selleks vastu rakendusaktid, mis on kiidetud heaks vastavalt artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele.

#### *Artikkel 54*

##### *Erinormid liidu rahalise toetuse kohta veinisektoris*

1. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et liidu rahaline toetus saagikindlustuse korral ei moonuta konkurentsi kindlustusturul.
2. Asjaomased liikmesriigid kehtestavad objektiivsetel kriteeriumidel põhineva süsteemi, millega tagada, et toorelt koristamist ei hüvitata üksikutele veinitootjatele üle artikli 53 lõikes 3 sätestatud piirmäära.
3. Veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimise puhul makstava liidu toetuse summa määratakse kindlaks mahuprotsendi ja toodetud alkoholi hektoliitri kohta. Liidu rahalist toetust ei maksta destilleeritavates kõrvalsaadustes sisalduva alkoholikoguse eest, mis on suurem kui 10 % toodetud veinis sisalduvast alkoholikogusest.

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et liidu rahaline toetus veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimiseks makstakse destilleerijatele, kes töötlevad destilleerimiseks tarnitud veinivalmistamise kõrvalsaadused vähemalt 92 % alkoholisisaldusega toorpiirituseks.

Liidu rahaline toetus sisaldab kindlasummalist makset, mis on ette nähtud veinivalmistamise kõrvalsaaduste kogumise kulude hüvitamiseks. Selle summa kannab destilleerija tootjale üle juhul, kui viimane kannab kõnealused kulud.

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et alkoholi, mis saadakse veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimisel, millele osutatakse artikli 52 lõike 1 punktis f ja milleks on liidu rahalist toetust antud, kasutatakse üksnes tööstuslikult või energia saamiseks, et vältida konkurentsi moonutamist.

4. Iga asjaomane liikmesriik esitab oma ÜPP strateegiakavas selliste kulude minimaalse osakaalu, mis on ette nähtud keskkonnakaitseks, kliimamuutustega kohanemiseks, tootmissüsteemide ja -protsesside säästvuse edendamiseks, liidu veinisektori keskkonnamõju vähendamiseks, energia säästmiseks ja ülemaailmse energiatõhususe parandamiseks veinisektoris.

## **5. JAGU**

### **HUMALASEKTOR**

#### *Artikkel 55*

#### *Eesmärgid ja sekkumisliigid humalasektoris*

1. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriik püüab **humalasektoris** saavutada ühte või enam [ ... ] **artikli 41a punktides a–h ja j kehtestatud eesmärki** [ ... ].

[ ... ]

[...]

2. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriik [...] **valib** oma ÜPP strateegiakavas ühe või mitu artiklis **41b** [...] osutatud sekkumisliiki oma valitud eesmärkide saavutamiseks, nagu on ette nähtud lõikega 1. Valitud sekkumisliikide raames **täpsustab** [...] ta sekkumised. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriik põhjendab oma ÜPP strateegiakavas oma eesmärkide, sekkumisliikide ja nende eesmärkide saavutamiseks vajalike sekkumiste valikut.

**3. Artikli 82 lõikes 3 osutatud liikmesriigi kindlaks määratud sekkumisi rakendavad määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid.**

**6. JAGU**

**OLIIVIÕLI- JA LAUAOLIIVISEKTOR**

*Artikkel 56*

*Eesmärgid oliiviõli- ja lauaoliivisektoris*

Artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid püüavad **oliiviõli- ja lauaoliivisektoris** saavutada ühte või mitut [...] **artikli 41a punktides a, c, d, e, f, g ja j kehtestatud eesmärki** [...].

[...]

[...]

## Artikkel 57

### *Sekkumisliigid [...] oliiviõli- ja lauaoliivisektoris*

1. Artiklis 56 osutatud eesmärkide saavutamiseks valivad artikli 82 lõikes 4 osutatud liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavas:

**a) ühe või mitu artiklis 41b osutatud sekkumisliiki, kui nad otsustavad sekkumised ellu viia** [...] määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide [...] või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade abil, **või**

**b) muudel juhtudel ühe või mitu käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud sekkumisliiki.**

**Valitud sekkumisliikide raames täpsustavad nad sekkumised.**

[...] **Punkti a kohaldamisel** kohaldatakse käesoleva määruse artikli **44 lõikeid 2 ja 3–6** ning **artiklit 45**.

**2. Lõike 1 punktis b osutatud sekkumisliigid on järgmised:**

- a) oliiviistanduste istutamine, ümberkorraldamine ja muutmine, sealhulgas oliivipuude taasistutamine, kui see on vajalik pärast taimetervise seotud või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel;**
- b) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud töötlemisrajatistesse ja oliiviõli tootmise käitiste taristusse, samuti masinatesse ning turustusstruktuuridesse ja -vahenditesse;**
- c) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud innovatsiooni, mis seisneb oliiviõlisektori uuenduslike toodete ja kõrvaltoodete, protsesside ja tehnoloogiate väljaarendamises, samuti muud investeeringud lisandväärtuse andmiseks kõigis tarneahela etappides, sealhulgas teadmiste vahetamiseks;**
- d) põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohtused ning meetmed liikmesriikide määratletud traditsiooniliste süsteemide edendamiseks või säilitamiseks seoses istutustiheduse, segakultuuride, terrasside esinemise, väliste energiasisendite vähendamise ja suure maastikuväärtusega.**

*Artikkel 58*

*Liidu rahaline toetus*

**1. Liidu rahaline toetus rahastamiskõlblikele kuludele ei tohi ületada:**

- a) [75 %] tegelikest kuludest sekkumisteks, mis on seotud artikli **41a** [...] punktides a, [...] c, d, [...] e ja f nimetatud eesmärkide saavutamisega;**
- b) [75 %] tegelikest kuludest põhivarasse investeerimisel ja [50 %] muudest sekkumistest, mis on seotud artikli **41a** [...] punktis g [...] nimetatud eesmärgi saavutamisega;**

- c) [50 %] tegelikest kuludest sekkumisteks, mis on seotud artikli **41a** [...] punktis **i** [...] nimetatud eesmärgi saavutamise
- d) [75 %] tegelikest kuludest sekkumisliikide puhul, millele on osutatud artikli **41b** [...] **lõike 1** punktides f ja h, kui rakenduskava rakendatakse vähemalt kolmes kolmandas riigis või mittetootja-liikmesriigis vähemalt kahest tootja-liikmesriigist pärit tootjaorganisatsiooni **või tootjaorganisatsioonide liidu** poolt, ning [50 %] tegelikest kuludest, kui selle sekkumisliigi puhul ei ole kõnealune tingimus täidetud.
2. Liidu rahalise toetuse ülempiir on 5 % iga tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.
3. Liikmesriigid tagavad täiendava rahastamise kuni [50 %]-le kuludest, mida liidu rahaline toetus ei kata.

## 7. JAGU

### MUUD SEKTORID

#### *Artikkel 59*

#### *Eesmärgid muudes sektorites*

[...] Liikmesriigid **võivad valida** [...] **oma ÜPP strateegiakavas need artikli 39 punktis f osutatud sektorid, milles nad rakendavad [...] artiklis 41b sätestatud sekkumisliike [...]. Igas sektoris, mille liikmesriigid valivad, püüavad nad saavutada üht või mitut artikli 41a punktides a–h ja j sätestatud eesmärki. Liikmesriigid põhjendavad oma sektorite ja eesmärkide valikut.**

[...]

[...]

*Artikkel 60*

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Artikkel 60a

[...] Sekkumisliigid muudes sektorites

1. Igas artikli 39 punktis f osutatud muude sektorite hulgast valitud sektoris valivad liikmesriigid, kas:

- a) ühe või mitu artiklis 41b osutatud sekkumisliiki, kui nad otsustavad sekkumised ellu viia käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tootjatevahelise koostöö vormide kaudu, või
- b) muude tootjatevahelise koostöö vormide puhul ühe või mitu käesoleva artikli lõikes 3 osutatud sekkumisliiki.

Liikmesriigid põhjendavad oma sekkumisliikide valikut.

Artikli 41b lõike 2 punktides c, e, f, g ja h osutatud sekkumisliike ei kohaldata [X] lisas loetletud puuvillaseemnete, rapsi- ja rüpsiseemnete, päevalilleseemnete ja sojaubade suhtes.

**2. Lõike 1 punkti a kohaldamiseks määravad liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavas kindlaks kasutatavad koostöövormid:**

- a) liikmesriigid võivad otsustada, et ühes või mitmes sektoris rakendatakse sekkumisliike määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade abil, või puuvilla puhul lõikes 4 sätestatud üksuste kaudu. Selleks kohaldatakse käesoleva määruse artikli 44 lõikeid 2 ja 3–6;**
- b) artikli 41a punktides a, b ja j ette nähtud eesmärkidega seotud sekkumisteks antakse toetust üksnes määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele või tootjaorganisatsioonide liitudele;**
- c) artikli 41b lõike 1 punktides b, c, f, h ja i osutatud sekkumisteks võib anda toetusi ka määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootmisharudevahelistele organisatsioonidele;**
- d) tootjarühmade või tootjaorganisatsioonide liitude sekkumiste toetamine ei hõlma samu sekkumisi kui nende liikmesorganisatsioonide sekkumised. Liikmesriigid käsitlevad tootjarühmade või tootjaorganisatsioonide liitude sekkumisi koos liikmesorganisatsioonide sekkumistega.**

**Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:**

- i) tootjarühmade või tootjaorganisatsioonide liitude sekkumisi rahastatakse täielikult vastava liidu liikmesorganisatsioonide osalustest;**

ii) rakenduskavasid ei rahastata mitmest allikast;

e) liikmesriigid tagavad, et artikli 41b lõike 2 punktides e, f ja g osutatud sekkumiste toetus ei ületa kolmandikku valitud sektori(te) kogukulutustest, mis on ette nähtud nende ÜPP strateegiakavades.

**3. Lõike 1 punktis b osutatud sekkumisliigid on järgmised:**

a) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud töötlemisrajatistesse ja sektori taristusse, samuti masinatesse, turustusstruktuuridesse ja -vahenditesse;

b) materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud innovatsiooni, mis seisneb sektori uuenduslike toodete ja kõrvaltoodete, protsesside ja tehnoloogiate väljaarendamises, samuti muud investeeringud lisandväärtuse andmiseks kõigis tarneahela etappides, sealhulgas teadmiste vahetamiseks;

c) kolmandates riikides toimuv müügiedendustegevus, mis koosneb ühest või enamast järgmisest elemendist:

i) avalikud suhted, müügiedendus- või reklaamimeetmed, eelkõige need, mis rõhutavad liidu toodete kõrgeid standardeid, eriti seoses kvaliteedi, toiduohutuse või keskkonnaga;

ii) osalemine rahvusvahelise tähtsusega üritustel, messidel või näitustel;

iii) teavituskampaaniad, mis tutvustavad eelkõige päritolunimetusi, geograafilisi tähiseid ja mahetootmist hõlmavaid liidu kvaliteedikavasid;

iv) uurimused uute turgude kohta, mis on vajalikud turuväljundite laiendamiseks;

v) uurimused teavitus- ja müügi edenduse meetmete tulemuste hindamiseks;

vi) tehniliste toimikute ettevalmistamine, sealhulgas laboratoorsed testid ja hindamised, fütosanitaar- ja hügieenieeskirjad ning muud kolmandate riikide nõudmised sektori toodete impordile, et hõlbustada juurdepääsu kolmandate riikide turgudele.

4. Liikmesriigid, kes otsustavad rakendada sektoripõhiseid sekkumisliike puuvillasektoris tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude heakskiidetud rakenduskavade abil, tunnustavad puuvillasektori tootjaorganisatsioone ja selliste tootjaorganisatsioonide liite, tuginedes määruse (EL) nr 1308/2013<sup>16</sup> artikli 152 lõikes 1 ja artiklites 153–156 sätestatud nõuetele ning kasutades seal sätestatud menetlusi. Puuvilla tootjarühmi ja selliste tootjarühmade liite, mida liikmesriigid on tunnustanud Kreeka Vabariigi 1979. aasta ühinemisakti protokolli nr 4 alusel enne käesoleva määruse kohaldatavaks muutumist, käsitatakse käesoleva jaos kohaldamisel vastavalt tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitudena.
5. Liikmesriigid, kes otsustavad rakendada sektoripõhiseid sekkumisliike [x] lisas loetletud rapsi- ja rüpsiseemnete, päevalilleseemnete või sojaubade suhtes, tagavad, et kõik nimetatud põllukultuuride eest käesolevas jaos ette nähtud pindalapõhised toetused lisatakse artiklis 33 osutatud toetatavale maksimumpindalale.}\*<sup>\*</sup>

<sup>16</sup> EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU 17. detsembri 2013. aasta MÄÄRUS (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

\* Käesoleva artikli sisu tuleks täiendavalt arutada põllumajanduse erikomitee 25. novembri 2019. aasta koosoleku tulemuste põhjal. Nimetatud koosolekul tutvustati alternatiivset lähenemisviisi artiklile 60a ja enamik delegatsioone toetas seda.

*Artikkel 61*

[...]

[...]

[...]

*Artikkel 62*

[...]

*Artikkel 63*  
*Liidu rahaline toetus*

1. Artiklis 60a osutatud sekkumiste korral ei ole liidu rahaline toetus [...] suurem kui 50 % tegelikest kuludest. Ülejäänud osa kuludest kannavad toetusesaajad.

Liikmesriigid võivad otsustada, et liidu rahaline toetus makstakse tootjaorganisatsioonide või nende liitude asutatud rakendusfondidele. Selleks kohaldatakse käesoleva määruse artiklit 45 ja artikli 46 lõiget 1.

- 1a. Lõikes 1 ette nähtud 50 % piirmäära suurendatakse 60 %-le määruse 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude korral esimese viie aasta jooksul pärast tunnustamise aastat.

2. Liidu rahalise toetuse ülempiir on 5 % turustatud toodangu väärtusest järgmistel juhtudel:

- \_\_\_\_ iga tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu puhul või
- artikli 60a lõigetes 1–3 viidatud koostöövormides osalevate tootjate puhul.

# IV PEATÜKK

## SEKKUMISLIIGID MAAELU ARENGU EDENDAMISEKS

### 1. JAGU

#### SEKKUMISLIIGID

##### *Artikkel 64*

##### *Sekkumisliigid maaelu arengu edendamiseks*

Käesoleva peatüki kohased sekkumisliigid [...] **seisnevad toetustes seoses järgmisega:**

- a) keskkonna-, kliima- ja muud halduskohustused;
- b) looduslikud ja muud piirkondlikust eripärast tulenevad piirangud;
- c) [...] teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid;
- d) investeeringud;
- e) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, [...] põllumajandusettevõtluse stardiabi **ja väikeste põllumajandusettevõtete arendamine;**
- f) riskijuhtimismeetmed;
- g) koostöö;
- h) teadmiste vahetamine ja teavitamine.

## Artikkel 65

### Keskkonna-, kliima- ja muud halduskohustused

1. Liikmesriigid [...] **lisavad oma ÜPP strateegiakavade sekkumismeetmetesse põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustused ning võivad lisada muid halduskohustusi. Nende kohustustega seotud toetusi antakse** käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning [...] ÜPP strateegiakavades täpsustatud viisil.
2. [...]
3. [...]
4. Liikmesriigid annavad toetust üksnes põllumajandustootjatele [...] **või** muudele toetusesaajatele, kes võtavad vabatahtlikult halduskohustusi, mida peetakse kasulikuks **ühe või enama** artiklis 6 [...] sätestatud erieesmärgi saavutamiseks.
5. Käesoleva [...] **artikli** alusel annavad liikmesriigid toetust üksnes nende kohustuste jaoks, mis:
  - a) on rangemad kui asjakohased kohustuslikud majandamisnõuded ning [...] **HPK** standardid, mis on kehtestatud käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos;
  - b) on rangemad kui **asjakohased** väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise ning loomade heaolu miinimumnõuded ning muud **asjakohased** siseriikliku ja liidu õigusega ette nähtud kohustuslikud nõuded;

- c) on rangemad kui põllumajandusmaa hoidmise tingimused vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a;
- d) erinevad kohustustest, mille jaoks antakse toetust artikli 28 alusel.
6. Liikmesriigid [...] **määravad kindlaks** [...] **antava toetuse** [...], **võttes aluseks** kohustustega seonduvad **täiendavad** kulud ja saamata jäänud tulu, **arvestades seatud eesmäärke**. **Kõnealust toetust antakse igal aastal ja see võib hõlmata ka** [...] tehingukulutusi. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid anda toetust kindlamääralise toetusena või ühekordse maksena ühiku kohta. [...]
7. Liikmesriigid võivad edendada ja toetada ühiseid kavu ja tulemuspõhiseid toetuskavu, et innustada põllumajandustootjaid **või muid toetusesaajaid** parandama märkimisväärselt keskkonna kvaliteeti suuremas ulatuses [...] **või** mõõdetaval viisil.
8. Kohustused võetakse viieks kuni seitsmeks aastaks. Kui aga on vaja saavutada või säilitada teatavat kavandatud keskkonnavalast kasu, võivad liikmesriigid kehtestada oma ÜPP strateegiakavades teatavat liiki kohustuste jaoks pikema perioodi, sealhulgas nähes ette kõnealuse perioodi iga-aastase pikendamise pärast esialgse perioodi lõppu.
- [...] **Loomade heaoluga seotud kohustuste puhul, geneetiliste ressursside säilitamise, säästva kasutamise ja arendamisega seotud kohustuste puhul, mahepõllumajandusele ülemineku [...] või** uute kohustuste puhul, mis võetakse kohe pärast esialgsel perioodil täidetud kohustust, **või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** võivad liikmesriigid määrata oma ÜPP strateegiakavades lühema, **vähemalt ühe aasta pikkuse** perioodi.

**8a. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas artiklis osutatud sekkumisliigi tegevuste jaoks nähakse ette läbivaatamisklausel, et tagada nende tegevuste kohandamine lõikes 5 osutatud selliste asjakohaste kohustuslike standardite, nõuete või kohustuste muutmise korral, millest rangemad need kohustused peavad olema, või selleks, et tagada vastavus lõike 5 punktile d. Kui selline kohandamine ei ole toetusesaajale vastuvõetav, siis kohustus lõpeb ja kohustuse kehtivusaja eest tagasimaksmist ei nõuta. Liikmesriigid tagavad samuti, et läbivaatamisklausel nähakse ette käesoleva artikli sellise sekkumisliigi tegevuste jaoks, mis kestavad kauem kui periood {2021}-2027, et neid oleks võimalik kohandada järgmise perioodi õigusraamistikuga.**

9. Kui käesoleva [...] **artikli** alusel antakse toetust põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste jaoks, mille eesmärk on kasutusele võtta või säilitada määruses (EÜ) nr 834/2007 määratletud mahepõllumajandusliku tootmise tavasid ja meetodeid ning metsakeskkonna- ja kliimateenuseid, kehtestavad liikmesriigid hektari kohta makstava toetuse. **Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel või seoses muude kohustustega võivad liikmesriigid kohaldada hektarite asemel muid ühikuid.**

10. [...]

11. [...]

## Artikkel 66

### *Looduslikud või muud piirkondlikust eripärast tulenevad piirangud*

1. Liikmesriigid võivad anda toetust looduslike või muude piirkondlikust eripärast tulenevate piirangute eest käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad, et aidata kaasa artiklis 6 [...] sätestatud **ühe või enama** erieesmärgi saavutamisele.
2. [...] **Mis tahes sellist** toetust antakse [...] põllumajandustootjatele määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 32 kohaselt määratud alade eest.

**Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangutega alad määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 32 sätestatud tingimustel ümber määrata.\***

3. Käesoleva [...] **artikli** alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes selleks, et hüvitada toetusesaajatele täielikult või osaliselt asjaomasel alal looduslike või muude piirkondlikest eripäradest tulenevate piirangutega seonduvad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulu.
4. Lõikes 3 osutatud täiendavad kulud ja saamata jäänud tulu arvutatakse seoses looduslike või muude piirkondlikust eripärast tulenevate piirangutega, võrreldes aladega, mis ei ole looduslike ja muude piirkondlikust eripärast tulenevate piirangutega hõlmatud.
5. Toetust antakse igal aastal **põllumajandusmaa** hektari kohta.

---

\* Põhjendust 40 tuleks vastavalt muuta.

## Artikkel 67

### *Teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid*

1. Liikmesriigid võivad anda toetust direktiivi de 92/43/EMÜ, [...] 2009/147/EÜ või [...] 2000/60/EÜ rakendamisest tulenevatest nõuetest tingitud piirkondlike ebasoodsate tegurite puhul käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ja vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad, et aidata kaasa artiklis 6 [...] sätestatud ühe või enama erieesmärgi saavutamisele.
2. [...] Mis tahes selliseid toetusi [...] antakse põllumajandustootjatele [...] või muudele toetusesaajatele [...] lõikes 1 osutatud ebasoodsate teguritega hõlmatud alade puhul. Metsandussektoris antakse toetusi üksnes metsavaldajatele, metsamajandajatele ja nende ühendustele.
3. Ebasoodsate teguritega hõlmatud alade [...] kindlaksmääramisel võivad liikmesriigid lisada ühe või mitu järgmist ala:
  - a) direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ kohaselt määratud Natura 2000 põllumajandus- ja metsaalad;
  - b) muud piiritletud looduskaitsealad, mille puhul põllumajandusele või metsadele kohaldatakse keskkonnapiiranguid seoses direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisega, tingimusel et kõnealused alad ei ületa iga ÜPP strateegiakava territoriaalse kohaldamisala kohta 5 % Natura 2000 territoriaalsesse kohaldamisalasse kuuluvatest aladest;
  - c) põllumajandusala, mis direktiivi 2000/60/EÜ kohaselt kuuluvad veemajanduskavade alla.

4. Käesoleva [...] **artikli** alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes selleks, et hüvitada toetusesaajatele täielikult või osaliselt asjaomasel alal piirkondlike ebasoodsate teguritega seonduvad täiendavad kulud ja saamata jäänud tulu, **sealhulgas mis tahes tehingukulutused**.
5. Lõikes 4 osutatud täiendavad kulud ja saamata jäänud tulu arvutatakse:
- a) arvestades direktiivides 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ sätestatud piiranguid seoses ebasoodsate teguritega, mis tulenevad nõuetest, mis on rangemad kui käesoleva määruse käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos kehtestatud [...] **HPK** standardid, ning põllumajandusmaa hoidmise tingimustest vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a;
  - b) arvestades direktiivist 2000/60/EÜ tulenevaid piiranguid seoses ebasoodsate teguritega, mis tulenevad nõuetest, mis on rangemad kui vastavad kohustuslikud majandamisnõuded, välja arvatud III lisas osutatud kohustuslik majandamisnõue [...] **1**, ning [...] **HPK** standardid, mis on kehtestatud käesoleva jaotise I peatüki 2. jaos, ning põllumajandusmaa hoidmise tingimustest vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punktile a.
6. Toetust antakse igal aastal pindala hektari kohta.

*Artikkel 68*  
*Investeeringud*

1. Liikmesriigid võivad anda toetust investeeringutele käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad.

2. Käesoleva [...] **artikli** alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes **sellistele investeringutele** materiaalsesse ja [...] immateriaalsesse varasse [...], **mis** aitavad kaasa **ühe või enama** artiklis 6 osutatud erieesmärgi saavutamisele. [...]

**ÜPP strateegiakavades liikmesriikide täpsustatud teatavat suurust ületavate majapidamiste puhul tuleb toetuse saamiseks metsandussektoris esitada metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis sisalduv asjakohane teave kooskõlas metsade säästva majandamise põhimõttega, nagu seda käsitati 1993. aastal toimunud Euroopa metsade kaitset käsitletud ministrite konverentsil.**

3. Liikmesriigid koostavad loetelu mittetoetusõiguslikest investeringutest ja kulukategooriatest, hõlmates vähemalt järgmist:

- a) [...]
- b) toetusõiguste ostmine;
- c) maa ostmine **summas, mis ületab 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest;** [...] **seda protsendimäära kohaldatakse rahastamisvahendite puhul lõppsaajale ÜPP strateegiakavast tehtava makse või tagatiste puhul laenusumma suhtes, millele tagatis on antud;**
- d) [...] **kariloomade, välja arvatud määruse (EL) nr 2016/1012 artikli 2 lõikes 24 määratletud ohustatud tõugude ostmine,** üheaastaste taimede ostmine ja nende istutamine muul eesmärgil kui loodusõnnetuse ja katastroofi tagajärjel kaotatud põllumajandusliku või metsamajandusliku potentsiaali taastamine;

- e) laenu intressimäär, välja arvatud toetuste puhul, mis on antud intressitoetusena või tagatistasu toetusena;
- f) investeeringud niisutusse, mis ei ole vastavuses direktiivi 2000/60/EÜ artikli 4 lõike 1 kohase veekogude hea seisundi saavutamise **ja säilitamisega**, sealhulgas niisutuse laiendamine, nii et see mõjutab veekogusid, mille olukorda hinnatakse asjaomases veemajanduskavas **kvantiteediga seotud põhjustel** madalama hindega kui hea;
- g) investeeringud **liikmesriikide kindlaks määratud [...] suuremahulistesse** taristutesse, mis ei kuulu **jühisätete määruel artiklis 26 sätestatud kogukonna juhitud** kohalikesse arengustrateegiatesse, **välja arvatud lairiba- ja taastuenergiainvesteeringud ning üleujutuste vastu kindlustamise ja rannikualade kaitsega seotud investeeringud;**
- h) investeeringud metsastamisse, mis ei ole vastavuses kliima- ja keskkonnanäesmärkidega lähtuvalt säästva metsamajandamise põhimõtetest, mis on välja arendatud üleeuroopalistes metsastamise ja taasmetsastamise suunistes.

Esimese lõigu punkte [...] b, d ja g ei kohaldata, kui toetust antakse rahastamisvahendite kaudu.

**Erandina punktist c võib maa ostmine keskkonnakaitseks ja süsinikurikaste muldade säilitamiseks, samuti maa ostmine noorte põllumajandustootjate poolt rahastamisvahendite kasutamise abil olla rahastamiskõlblik rohkem kui 10 % ulatuses. Rahastamisvahendite puhul kohaldatakse lõppsajale ÜPP strateegiakavast tehtava makse suhtes või tagatiste puhul laenusumma suhtes, millele tagatis on antud, mis tahes kindlaksmääratud protsendimäära.**

**{Erandina punktist f võib niisutamiseks kavandatud investeeringud muuta rahastamiskõlblikuks, kui keskkonna eelanalüüs näitab, et investeeringuga ei kaasne märkimisväärset negatiivset keskkonnamõju. Sellise keskkonnamõju analüüsi teeb või kinnitab pädev asutus.}**

4. Liikmesriigid kehtestavad toetusele [...] **ühe või mitu** määra [...], **mis ei ületa** 75 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Toetuse [...] määra võib suurendada **maksimaalselt 100 %-ni** järgmiste investeeringute puhul:

- a) metsastamine ja mittetootlikud investeeringud seoses **ühe või mitme** keskkonna- ja kliimaalase erieesmärgiga, mis on esitatud artikli 6 [...] punktides d, e ja f [...],  
**sealhulgas mittetootlikud investeeringud, mille eesmärk on kaitsta kariloomi kiskjate eest;**
- b) investeeringud maapiirkonna põhiteenustesse, **mille määravad kindlaks liikmesriigid;**
- c) investeeringud loodusõnnetuste või katastroofide tagajärjel kaotatud põllumajandusliku või metsamajandusliku potentsiaali taastamise ning asjakohastesse ennetusmeetmetesse metsa- ja põllumajanduskeskkonnas;
- d) mittetootlikud investeeringud, mida toetatakse [ühissätete määruse] artiklis 26 sätestatud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiate ning põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projektide kaudu, nagu on osutatud artikli 71 punktis a;**

e) mittetootlikud investeeringud metsandustaristusse, maakorraldusse ja maaparandusse.

**5** Kui liidu õiguse tulemusel kehtestatakse põllumajandustootjatele uued nõuded, võib toetust anda nende nõuete täitmiseks vajalike investeeringute tegemiseks maksimaalselt 24 kuuks alates kuupäevast, mil need muutused põllumajandusliku majapidamise jaoks kohustuslikuks.

*Artikkel 69*

*Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, [...] põllumajandusettevõtluse stardiabi ja väikeste põllumajandusettevõtete arendamine*

1. Liikmesriigid võivad anda toetust noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamiseks, [...] põllumajandusettevõtluse stardiabiks ja väikeste põllumajandusettevõtete arendamiseks käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad, et aidata kaasa ühe või enama artiklis 6 sätestatud erieesmärgi saavutamisele.
2. Käesoleva [...] artikli alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes selleks, et toetada järgmist:
  - a) selliste noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, kes vastavad tingimustele, mille liikmesriik on oma ÜPP strateegiakavas kehtestanud kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga e [...];
  - aa) väikeste põllumajandusettevõtete arendamine, mille määravad kindlaks liikmesriigid;
  - b) põllumajandusettevõtluse stardiabi seoses põllumajanduse või metsamajanduse või põllumajandusliku majapidamise sissetuleku mitmekesistamisega mittepõllumajandusliku tegevuse suunas;
  - c) põllumajandusettevõtluse stardiabi liikmesriikide kindlaks määratud mittepõllumajanduslikele tegevustele maapiirkondades [...].

3. Liikmesriigid kehtestavad tingimused **käesoleva artikli alusel toetuse taotlemiseks toetusesaajate jaoks vajaliku** äriplaani esitamise ja sisu kohta [...].
4. Liikmesriigid annavad toetust kindlasummaliste maksete **või rahastamisvahendite vormis või neid kahte kombineerides.** Toetus peab olema piiratud maksimaalselt 100 000 euro suuruse **toetussummaga** ja seda võib [...] **vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele eristada.**

#### *Artikkel 70*

#### *Riskijuhtimisvahendid*

1. Liikmesriigid [...] **võivad anda** toetust riskijuhtimisvahenditele käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad, **tuginedes SWOT-analüüsist ilmnenu vajaduste hinnangule.**
2. Käesoleva [...] **artikli** alusel [...] **antava** toetusega [...] **edendatakse** riskijuhtimisvahendeid, mis aitavad [...] põllumajandustootjatel juhtida nende põllumajandustegevusega seotud tootmis- ja sissetulekuriske, mis ei kuulu nende kontrolli alla. [...] **See toetus aitab** kaasa **ühe või enama** artikliga 6 ette nähtud erieesmärgi saavutamisele.
3. Liikmesriigid võivad anda **toetust eri liiki riskijuhtimisvahenditele vastavalt sellele, kuidas nad vajadusi hindavad, ja** eelkõige [...] **järgmisele:**
  - a) rahaline panus kindlustusskeemide maksetesse;
  - b) rahaline panus ühisfondidesse, sealhulgas fondide moodustamise halduskuludesse;

4. **Lõike 3 kohase toetuse andmisel** kehtestavad liikmesriigid järgmised rahastamiskõlblikkuse tingimused:
- a) rahastamiskõlblike [...] **riskijuhtimisvahendite** liigid ja toetuse ulatus;
  - b) metoodika, mille alusel arvutada kahjusid ja hüvitamise vajadust põhjustavaid tegureid;
  - c) normid ühisfondide loomise ja haldamise kohta **ning asjakohasel juhul muude toetusõiguslike riskijuhtimisvahendite** kohta.
5. Liikmesriigid tagavad, et toetust antakse üksnes selleks, et katta kahjusid, **mis ületavad künnise, milleks on** vähemalt 20 % keskmisest aastatoodangust või põllumajandustootja sissetulekust eelneva kolmeaastase perioodi või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmise alusel, välja arvatud kõige kõrgem ja kõige madalam näitaja.
6. Liikmesriigid kehtestavad toetuse**le** [...] **ühe või mitu** määra [...], **mis ei ületa** 70 % rahastamiskõlblikest kuludest.
7. Liikmesriigid tagavad, et ülemäärane hüvitamine, mis võib tuleneda käesoleva artikli alusel toimuvate sekkumiste kombineerimisest muude avaliku või erasektori riskijuhtimise kavadega, on välistatud.

## Artikkel 71

### Koostöö

1. Liikmesriigid võivad anda toetust koostööks käesolevas artiklis sätestatud tingimustel ning vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad, eesmärgiga:
  - a) [...] valmistada ette ja rakendada Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma **tegevusi** põllumajandusliku tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse edendamiseks, millele on osutatud artiklis 114; [...]
  - b) **valmistada ette ja rakendada** programmi „LEADER“, millele on määruse (EL) [ühissätete määrus]\* [...] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule;
  - c) [...] edendada **ja toetada** kvaliteedikavasid **ja nende kasutamist põllumajandustootjate poolt** [...];
  - d) **toetada** tootjaorganisatsioone või -ühmasid;
  - e) **toetada** muid koostöövorme.
2. Käesoleva [...] **artikli** alusel võivad liikmesriigid anda toetust üksnes selleks, et edendada koostöövorme, millesse on kaasatud vähemalt kaks [...] **tegutsejat** ning mis aitab saavutada **ühte või enam** artiklis 6 osutatud erieesmärki.
3. Käesoleva [...] **artikli** alusel võivad liikmesriigid katta kõigi koostööaspektidega seotud kulud.

---

\* Eesistujariik teeb samuti ettepaneku muuta põhjendust 45 järgmiselt: „[...] kogukonna toetatud põllumajandus; **kõik** programmi „LEADER“ raames võetavad meetmed; ning tootjarühmade ja -organisatsioonide moodustamine [...]“.

4. Liikmesriigid võivad anda toetust üldsummana, mis hõlmab koostöökulusid ning [...] elluviidud tegevuste kulusid, sealhulgas investeerimiskulusid, või nad võivad katta üksnes koostöökulud ning kasutada projekti rakendamiseks muude sekkumisliikide, riiklike või liidu toetusvahendite vahendeid. Kui toetust makstakse üldsummana, tagavad liikmesriigid, et järgitakse asjakohaseid norme ja nõudeid, millega reguleeritakse muude sekkumisliikide alla kuuluvaid sarnaseid maaelu arengu tagamise tegevusi, mis on sätestatud käesoleva määruse artiklites 65, 66, 67, 68, 69, 70 ja 72.

Programmi „LEADER“ puhul, millele on [ühissätete määrusel] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule, kehtib erandina esimesest lõigust järgmine:

- a) toetust antakse määruse (EL) [ühissätete määrus] artikli 28 lõike 1 punkti a kohase ettevalmistava toetuse kõigi rahastamiskõlblike kulude jaoks ning artikli 28 lõike 1 punktide b ja c kohaselt valitud strateegiate rakendamiseks üksnes üldsummana käesoleva artikli alusel, ning
- b) liikmesriigid tagavad, et järgitakse asjakohaseid liidu norme ja nõudeid, millega reguleeritakse [...] käesoleva määruse artikli 68 kohase investeeringutele suunatud sekkumisliigi alla kuuluvaid sarnaseid tegevusi.

5. [...]

6. Käesoleva sekkumisliigi kaudu ei toeta liikmesriigid koostööd, mis hõlmab üksnes teadusasutusi.

7. Kui tegemist on koostööga põllumajandusettevõtte pärimise raames, võivad liikmesriigid anda toetust ainult pensioniikka jõudnud põllumajandustootjatele või põllumajandustootjatele, kes jõuavad sellesse ikka kõnealuse tegevuse lõpuks, [...] vastavalt sellele, kuidas liikmesriigid selle oma siseriiklikus õiguses sätestavad.
8. Liikmesriigid kehtestavad toetuse ülempiiriks maksimaalselt seitse aastat, välja arvatud **programm „LEADER“ ning kollektiivsed keskkonna- ja kliimameetmed nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, et saavutada artikli 6 [...] punktides d, e ja f sätestatud keskkonna- ja kliimaalased erieesmärgid.**

## *Artikkel 72*

### *Teadmiste vahetamine ja teavitamine*

1. Liikmesriigid võivad anda toetust [...] teadmiste vahetamiseks ja teavitamiseks **põllumajanduse, metsanduse ning maapiirkondade ettevõtete ja kogukondade alal, samuti looduse, keskkonna ja kliima kaitsmiseks, sealhulgas keskkonnavalase hariduse ja teadlikkuse suurendamise meetmete jaoks** käesolevas artiklis esitatud tingimustel ning vastavalt sellele, kuidas nad oma ÜPP strateegiakavades ette näevad.
2. Käesoleva [...] **artikli** alusel [...] antava **toetusega** võib katta mis tahes selliste asjakohaste meetmete kulusid, millega saab edendada innovatsiooni, [...] koolitust ja nõustamist, **kavade koostamist ja ajakohastamist, uuringuid, samuti** [...] teadmiste ja teabe vahetust ning levitamist, mis aitab saavutada **ühte või enam** artiklis 6 osutatud erieesmärki.

**Nõuandeteenuste osutamiseks antakse toetust ainult juhul, kui nõuandeteenused on kooskõlas artikli 13 kolmanda lõiguga.**

3. [...] \*

[...] **Juhul** kui tegemist on [...] nõuandeteenuste alustamisega, võivad liikmesriigid anda kindlasummalist toetust kuni 200 000 eurot. **Nad tagavad, et toetus on ajaliselt piiratud.**

[...]

[...]

[...]

---

\* Abi osakaalu piiranguid enam ette ei nähta.

## 2. JAGU

### Mitme sekkumisliigi puhul kohaldatavad elemendid

#### Artikkel 73

#### Tegevuste valimine

1. ÜPP strateegiakava korraldusasutus, **piirkondliku tasandi asutused** või [...] selleks määratud vahendusasutused määravad kindlaks valikukriteeriumid järgmiste sekkumisliikide puhul: investeeringud, noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, põllumajandusettevõtlaste stardiabi **ja väikeste põllumajandusettevõtete arendamine**, koostöö, teadmiste vahetamine ja teavitamine, pärast konsulteerimist artiklis 111 osutatud seirekomisjoniga. Valikukriteeriumitega tagatakse taotlejate võrdne kohtlemine, rahaliste vahendite tõhusam kasutamine ja toetuse suunamine vastavalt sekkumise eesmärgile.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada valikukriteeriumeid selliste investeeringusekkumiste puhul, mis on selgelt suunatud keskkonnanäesmärkidele või mida rakendatakse koos ökosüsteemide taastamise tegevustega.

**Erandina esimesest lõigust võib pärast artiklis 111 osutatud seirekomisjoniga konsulteerimist nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ette näha muu valikumeetodi.**

2. Korraldusasutuse, **piirkondliku tasandi asutuste või määratud vahendusasutuste** vastutusalala, mis on sätestatud lõikes 1, ei piira kohalike tegevusrühmade ülesandeid, mis on sätestatud määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 27.
3. Lõiget 1 ei kohaldata, kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis.

4. **Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada** [...] valikukriteeriume [...] tegevuste puhul, mis on saanud programmi „Horisont 2020“ või „Euroopa horisont“ kvaliteedimärgise või on valitud välja programmi [...] **LIFE** raames, tingimusel et sellised tegevused on ÜPP strateegiakavaga kooskõlas.
5. Tegevusi toetuse saamiseks välja ei valita, kui need on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud enne, kui taotlus ÜPP strateegiakava raames rahastuse saamiseks on [...] esitatud, olenemata sellest, kas kõik seonduvad maksed on tehtud või mitte. **Liikmesriigid kehtestavad rahastamiskõlblike kulude alguskuupäeva.**
6. **Tegevus võib toimuda tervikuna või osaliselt väljaspool liikmesriiki, sealhulgas väljaspool liitu, tingimusel et tegevus aitab saavutada ÜPP strateegiakava eesmärgi.**

{Artikkel 74

*Rahastamisvahendeid käsitlevad [...] **er**ieeskirjad*

1. **Määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 52 sätestatud rahastamisvahendite vormis toetust võib anda käesoleva määruse artiklites 68, 69, 70, 71 ja 72 osutatud sekkumisliikide alusel.**

[...] **2.** Kui [...] toetust antakse [...] rahastamisvahendite vormis, kohaldatakse mõisteid „rahastamisvahend“, „finantstoode“, „lõppsaaja“, „haldusfond“, „erifond“, „finantsvõimendus“, [...] „kordaja suhe“, „halduskulud“ ja „haldustasud“, mis on määratletud määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 2, ja kõnealuse määruse V jaotise II peatüki 2. jao sätteid.

Lisaks nendele kohaldatakse lõigete [...] **3**–5 sätteid.

2. [...]
3. Kooskõlas määruse (EL) [ühissätete määrus] artikli 52 lõikega 2 [...] võib käibekapital [...] olla **käesoleva määruse artiklites 68, 70, 71 ja 72 osutatud sekkumisliikide raames** rahastamiskõlblik kulu.

Tegevuste puhul, mis kuuluvad ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse, võib käibekapital olla **lõppsaaja tasandil** rahastamiskõlblik kulu, mille brutotoetusekvivalent on kuni 200 000 eurot mis tahes kolme majandusaasta vältel [...].

4. Kui tegevus saab kombineeritud toetust rahastamisvahendite ja toetuste vormis, kohaldatakse [...] kohaldatavat toetuse [...]määra, [...] **mis on sätestatud ÜPP strateegiakavas vastavalt käesoleva määruse artiklitele 68, 69, 70, 71 ja 72, tegevusele antavale kombineeritud toetusele.**
5. Rahastamisvahendi rahastamiskõlblikud kulud võrduvad rahastamisvahendisse makstud ÜPP strateegiakava toetuste kogusummaga või tagatiste puhul toetusõiguslikkuse perioodi jooksul rahastamisvahendist tagatislepingute [...] **jaoks** eraldatud summaga, kui kõnealune summa vastab järgmisele:
- a) laenude, omakapitali ja kvaasiomakapitali investeeringute puhul maksed lõppsaajatele [...];

- b) tagatislepingute [...] **jaoks** eraldatud, veel välja maksmata või juba välja makstud vahendid, mis on ette nähtud tagatiste võimalikuks realiseerimiseks kahjude eest ning **mis arvutatakse mõistliku riskide eelhindamise alusel ja lähtuvalt** kordaja suhtest, [...] **mis on kindlaks määratud vastavate** alusvarana välja antud uute laenude või lõppsaajatesse tehtud omakapitaliinvesteeringute jaoks;
- c) maksed lõppsaajatele või nende kasuks, kui rahastamisvahendid on kombineeritud liidu muu rahalise toetusega sama rahastamisvahendi tegevusse kooskõlas määruse (EL) [ühissätete määrus] artikli 52 lõikega 5;
- d) rahastamisvahendit rakendavate asutuste haldustasude maksed ja halduskulude tagasimaksed.

**Kui rahastamisvahendit rakendatakse järjestikuste programmitöö perioodide jooksul, võib toetust anda lõppsaajatele või nende kasuks, sealhulgas halduskulude ja -tasude katmiseks, tuginedes eelmisel programmitöö perioodil võetud juriidilistele kulukohustustele, kui selline toetus on kooskõlas järgmise programmitöö perioodi rahastamiskõlblikkuse eeskirjadega. Sellisel juhul määratakse maksetaotlustes esitatud kulude rahastamiskõlblikkus kindlaks kooskõlas vastava programmitöö perioodi rahastamiskõlblikkuse eeskirjadega.**

Käesoleva lõike punkti b puhul, [...] **kui tagatistest kasu saav üksus ei ole uusi laene kavandatud summas välja andnud või teinud lõppsaajatesse omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringuid lähtuvalt kordaja suhtest, vähendatakse proportsionaalselt rahastamiskõlblikke kulusid.** Kordaja suhte võib läbi vaadata, kui see on põhjendatud turutingimustes vahepeal toimunud muutustega. Sellisel läbivaatamisel ei ole tagasiulatuvat mõju **rahastamiskõlblikele kuludele, mis vastavad nende aluseks oleva toetuse summale, mis on tagasi makstud.**

Käesoleva lõike punkti d puhul, [...] kui asutused, kes rakendavad [...] haldusfondi [...] või erifonde, valitakse välja määruse (EL) [ühissätete määrus] artikli 53 lõike [...] 2a alusel otselepingu sõlmimise teel, kohaldatakse [...] halduskulude ja -tasude [...] summa suhtes kindlat määra, mis on kuni [...] 10 % [...] igas artikli 30 lõike 4 punktide a ja b kohases maksetaotluses esitatud kogusummast. Kõnealune kindel määr on kuni 20 % omakapitali või kvaasiomakapitali investeeringutega seotud kogusummast, mis on esitatud igas artikli 30 lõike 4 punkti b kohases maksetaotluses.

[...] Käesoleva lõike punkti d puhul, kui [...] haldusfondi või erifonde rakendavate asutuste valimine toimub võistupakkumise teel kooskõlas kohaldatava õigusega, [...] määratakse halduskulude ja -tasude summa kindlaks rahastamislepingus, võttes arvesse asjaomase võistupakkumise [...] tulemusi. Sellised halduskulud ja -tasud koosnevad nii baastasust kui ka tulemuspõhisest tasust.

Kui korraldustasud või nende osa nõutakse sisse lõppsaajatelt, ei deklareerita neid rahastamiskõlblike kuludena.

## Artikkel 75

### *InvestEU kaudu eraldatud [...] EAFRD toetuste kasutamine*

1. [...] Liikmesriigid võivad **artiklis 106 osutatud ÜPP strateegiakava ettepanekus või artiklis 107 osutatud ÜPP strateegiakava muutmise taotluses** määrata kindlaks summa, mis tuleb **eraldada** InvestEU **eelarvetagatisse** ja **InvestEU nõustamiskeskusele ning** [...] **nende** kaudu. InvestEU-le [...] **eraldatav** summa ei tohi olla suurem kui **[5 %]** EAFRD kogueraldisest [...] **ÜPP strateegiakavva ja seda rakendatakse vastavalt InvestEU määruses sätestatud InvestEU normidele.** ÜPP strateegiakavas esitatakse põhjendus InvestEU **kasutamise kohta ja selle panuse kohta artiklis 6 sätestatud ja ÜPP strateegiakava raames välja valitud ühe või mitme** [...] **erieesmärgi saavutamisse.**  
  
[...]
2. ÜPP strateegiakava muutmise taotluste puhul [...] võib määrata kindlaks üksnes tulevaste aastate vahendid.  
  
[...]

3. Lõikes 1 [...] osutatud summat kasutatakse liikmesriigi osa raames antavasse ELi tagatisse eraldiste tegemisel **ning InvestEU nõustamiskeskuse jaoks [pärast määruse ... [InvestEU määrus] artikli 9 lõikes 2 osutatud osaluslepingu sõlmimist].**
4. Kui [InvestEU määruse] artiklis [9] osutatud osaluslepingut ei ole [...] **nelja kuu jooksul pärast ÜPP strateegiakava heaks kiitva komisjoni otsuse vastuvõtmist** lõikes 1 osutatud ja **artiklis 106 osutatud ÜPP strateegiakavas eraldatud** summas sõlmitud, kasutatakse vastavat summat **pärast liikmesriigi poolt artikli 107 kohase strateegiakava muutmise taotluse esitamist ÜPP strateegiakavas.**
- 4a.** Osalusleping, mis käsitleb ÜPP strateegiakava muutmise taotluse alusel eraldatud lõikes 1 osutatud summat, sõlmitakse **ÜPP strateegiakava [...] muutmist [...]t heaks kiitva** otsuse vastuvõtmisega üheaegselt.
5. Kui [InvestEU määruse] artikli [9] kohast tagatislepingut ei ole [...] **üheksa** kuu jooksul pärast osaluslepingu heakskiitmist sõlmitud, siis **osalusleping lõpetatakse või seda pikendatakse vastastikusel kokkuleppel.**

**Kui liikmesriigi osalemine InvestEU-s lõpeb, nõutakse** rahastamise eesmärgil ühisesse eraldisfondi kantud asjaomased summad **sihtotstarbelise sisetuluna määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 21 lõike 5 alusel tagasi** ja liikmesriik esitab [...] taotluse [...] ÜPP strateegiakava muutmiseks, **et kasutada tagasi makstud summasid ja summasid, mis on eraldatud vastavalt lõikele 2 tulevasteks kalendriaastateks.**

**Osaluslepingu lõpetamine või muutmine toimub üheaegselt ÜPP strateegiakava muutmist heaks kiitva otsuse vastuvõtmisega hiljemalt 31. detsembril 2026.**

6. Kui [InvestEU määruse] artikli [9] kohast tagatislepingut [...] ei rakendata **nõuetekohaselt** [...] nelja aasta jooksul pärast tagatislepingu allkirjastamist, võib liikmesriik taotleda, et summasid, mis on tagatislepingust tulenevalt kulukohustusega seotud, kuid millega ei ole kaetud tagatise aluseks olevaid laene, **omakapitaliinvesteeringuid** või muid riski kandvaid vahendeid, menetletaks vastavalt lõikele 5.
7. InvestEU-le eraldatud [...] summadest tulenevad või nendega seotud vahendid tehakse liikmesriigile kättesaadavaks ja neid kasutatakse **rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise vormis lõikes 1 osutatud sama eesmärgi või samade eesmärkide saavutamise toetamiseks.**
8. **[Horisontaalmääruse] artiklis 32 sätestatud kulukohustustest automaatse vabastamise tähtaeg ÜPP strateegiakava summade taaskasutamiseks kooskõlas lõigetega 4, 5 ja 6 algab aastal, mil vastavad eelarvelised kulukohustused võetakse.}**\*

---

\* Tuleks kaaluda, kas on vaja tagada kooskõla ühissätete määruse asjakohaste sätetega, kui nimetatud määruse sõnastus on kindlamalt paigas, vältides igasugust dubleerimist.

## Artikkel 76

### *Toetusmaksete nõuetekohane ja õige arvutamine*

Kui toetust antakse täiendavate kulude ja saamata jäänud tulude alusel kooskõlas artiklitega 65, 66 ja 67, tagavad liikmesriigid, et asjakohased arvutused on nõuetekohased ja õiged ning et nende aluseks on aus, õiglane ja kontrollitav arvutusmeetod. Selleks tee[...] **vad** ÜPP strateegiakava rakendamise eest vastutavatest ametiasutustest oma ülesannete täitmisel sõltumatud ning vajalike eksperditeadmistega asutus**ed** arvutused või kinnita[...] **vad**, et arvutused on nõuetekohased ja õiged.

## Artikkel 77

### *[...] **Toetuste vormid***

1. Ilma et see piiraks artiklite 65, 66, 67, [...] 69, **74 ja 75** kohaldamist, võib käesoleva peatüki raames anda toetust järgmistes vormides:
  - a) toetusesaaja poolt tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine;
  - b) ühikuhinnad;
  - c) kindlasummalised maksed;
  - d) kindlamääraline rahastamine.
2. Lõike 1 punktides b, c ja d osutatud vormis antavate toetuste summad määratakse kindlaks ühel alljärgnevatest viisidest:
  - a) ausa, õiglase ja kontrollitava arvutusmeetodiga, mis põhineb:
    - i) statistilistel andmetel, muul objektiivsel teabel või eksperdihinnangul või

- ii) toetusesaajate varasemat tegevust käsitlevatel kontrollitud andmetel või
- iii) üksikute toetusesaajate tavapärase kuluarvestustavade rakendamisel;
- b) **üksikjuhtumipõhiselt koostatud ja tegevuste valimise eest vastutava asutusega eelnevalt kokku lepitud** eelarveprojektidel;
- c) kooskõlas rakenduseeskirjadega vastavate ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja kindlate määrade kohta, mida kohaldatakse liidu poliitikas sarnast tüüpi tegevuste suhtes;
- d) kooskõlas rakenduseeskirjadega vastavate ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja kindlate määrade kohta, mida kohaldatakse sarnast tüüpi tegevustega seotud toetuseskeemide suhtes, mida rahastavad täielikult liikmesriigid.

#### *Artikkel 78*

*Delegeeritud volitused maaelu arengu valdkonnas rakendatavate sekkumisliikide jaoks täiendavate nõuete kehtestamiseks*

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seoses täiendavate nõuetega lisaks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele, mis puudutavad tingimusi, mille alusel antakse toetust [...]

[...] artiklis 65 osutatud halduskohustusteks, mis on seotud **geneetiliste ressursside ja loomade heaoluga** [...]

[...]

[...] .

## IV JAOTIS

# FINANTSSÄTTED

### *Artikkel 79*

#### *EAGFist ja EAFRDst rahastatavad kulud*

1. EAGFist rahastatakse sekkumisliike, mis on seotud:
  - a) otsetoetustega, mis on sätestatud artiklis 14;
  - b) sektoripõhiste investeeringutega, mis on sätestatud III jaotise III peatükis.
2. EAFRDst rahastatakse sekkumisliike, millele on osutatud III jaotise IV peatükis.

### *Artikkel 80*

#### *Kulude rahastamiskõlblikkus\**

1. Kulud on EAGFi [...] osaluse jaoks rahastamiskõlblikud alates selle aasta 1. jaanuarist, mis järgneb aastale, mil komisjon ÜPP strateegiakava heaks kiidab. **EAFRD kulud on rahastamiskõlblikud alates ÜPP strateegiakava esitamise kuupäevast, kuid mitte varem kui 1. jaanuarist {2021}.**
2. Kulud, mis muutuvad rahastamiskõlblikeks ÜPP strateegiakava muutmise tõttu, on EAFRD osaluse saamiseks rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil komisjonile esitatakse muutmistaotlus **või alates artikli 107 lõike 7 teises lõigus osutatud muutmisest teavitamise kuupäevast.**

---

\* Tuleb täiendavalt arutada üleminekueeskirjade valguses.

Erandina **esimesest lõigust ja** artikli 73 lõikest 5 [...] võib selliste erakorraliste meetmete puhul, mis on tingitud loodusõnnetustest, katastroofidest või ebasoodsatest ilmastikutingimustest või liikmesriigi või piirkonna sotsiaalmajanduslike tingimuste olulisest ja järsust muutumisest, näha ÜPP strateegiakavaga ette, et EAFRDst rahastatavate strateegiakava muutmisega seotud kulude rahastamiskõlblikkus võib alata alates kuupäevast, mil kõnealune sündmus toimus.

3. Kulud on EAFRD osaluse saamiseks rahastamiskõlblikud, kui need on kandnud toetusesaaja ja need on makstud 31. detsembriks [2029]. Lisaks on kulud EAFRD osaluse saamiseks rahastamiskõlblikud ainult juhul, kui makseasutus maksab asjaomase toetuse tegelikult 31. detsembriks [2029].

#### *Artikkel 81*

##### *Rahaeraldised otsetoetustena makstavate sekkumiste liikide puhul*

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) [horisontaalmäärus] artikli 15 kohaldamist, ei tohi selliste otsetoetustena makstavate otsetoetuste sekkumisliikide kogusumma, mida võib liikmesriigis käesoleva määruse III jaotise II peatüki kohaselt ühe kalendriaasta kohta anda, ületada kõnealuse liikmesriigi rahaeraldist, mis on kehtestatud [IV lisas].

Ilma et see piiraks määruse (EL) [horisontaalmäärus] artikli 15 kohaldamist, ei tohi maksimumsumma, mida liikmesriigis kalendriaasta jooksul käesoleva määruse III jaotise II peatüki [...] **3.** jao 2. alajao kohaselt ja enne käesoleva määruse artikli 15 kohaldamist toetusena võib maksta, ületada kõnealuse liikmesriigi rahaeraldist, mis on kehtestatud [VI lisas].

Artikli 86 lõike 5 kohaldamisel on esimeses lõigus osutatud liikmesriigi rahaeraldis esitatud [VII lisas] pärast [VI lisas] kehtestatud summade mahaarvamist ja enne artikli 15 kohaseid mis tahes ümberpaigutamisi.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse liikmesriikide eraldisi, mis on kehtestatud [IV ja VII lisas], et võtta arvesse arenguid seoses antavate otsetoetuste maksimaalse kogusummaga, sealhulgas artiklites 15 ja 90 osutatud ümberpaigutamised, artikli 82 lõikes 5 osutatud rahaeraldiste ümberpaigutamised ja mis tahes vähendamised, mis on vajalikud artikli 82 lõikes 6 osutatud muude sektorite sekkumisliikide rahastamiseks.

Erandina esimesest lõigust ei võeta [VII lisa] kohandamisel arvesse artikli 15 kohaseid ümberpaigutamisi.

3. Liikmesriigis kalendriaasta kohta eraldatav selliste soovituslike rahaeraldiste summa, millele on osutatud artiklis 88 ja mida makstakse sekkumise kohta otsetoetuste vormis antavate sekkumisliikide puhul, millele on osutatud artiklis 14, võib ületada [IV lisas] kehtestatud asjaomase liikmesriigi eraldist ÜPP strateegiakavas esitatud selliste toetuste vähendamisest tuleneva hinnangulise summa ulatuses, millele on osutatud artikli 100 lõike 2 punkti d teises lõigus.

## *Artikkel 82*

### *Rahaeraldised teatavate sektoripõhiste sekkumisliikide puhul*

1. Liidu rahaline toetus sekkumisliikidele veinisektoris määratakse liikmesriikidele vastavalt [IV lisale].
2. Liidu rahaline toetus sekkumisliikidele mesindussektoris määratakse liikmesriikidele vastavalt [VIII lisale].
3. Saksamaale eraldatav liidu rahaline toetus sekkumisliikidele humalasektoris on [2 188 000] eurot aastas.

4. Liidu rahaline toetus sekkumisliikidele oliiviõli ja lauaoliivide sektoris eraldatakse järgmiselt:
- a) Kreekale [10 666 000] eurot aastas;
  - b) Prantsusmaale [554 000] eurot aastas ning
  - c) Itaaliale [34 590 000] eurot aastas.
5. Asjaomased liikmesriigid võivad otsustada oma ÜPP strateegiakavas paigutada kõik lõigetes 3 ja 4 osutatud rahaeraldised ümber oma otsetoetuste eraldisteks. See otsus ei kuulu läbivaatamisele.
- Liikmesriikide rahaeraldised, mis on ümber paigutatud otsetoetuste eraldisteks, ei ole lõigetes 3 ja 4 osutatud sekkumisliikide jaoks enam kättesaadavad.
6. Sekkumisliikide puhul muudes sektorites, millele on osutatud III jaotise III peatüki 7. jaos, võivad liikmesriigid otsustada oma ÜPP strateegiakavas kasutada kuni 3 % ulatuses otsetoetusteks ette nähtud ja IV lisas esitatud liikmesriikide eraldisi, olles arvanud sellest maha VI lisas esitatud puuvilla jaoks ette nähtud summad.
- Liikmesriigid võivad otsustada suurendada esimeses lõigus osutatud protsendimäära kuni 5 %-ni. Sel juhul lahutatakse sellele suurendamisele vastav summa artikli 86 lõike 5 esimeses lõigus sätestatud rahaeraldise ülemmäärast ning seda ei saa enam kasutada eraldisena nimetatud sättes osutatud, tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse taoliste sekkumisliikide jaoks.**
7. Liikmesriigid võivad vaadata oma lõikes 6 nimetatud otsused 2023. aastal läbi osana oma ÜPP strateegiakava muutmise taotlusest, millele on osutatud artiklis 107.
8. Heakskiidetud ÜPP strateegiakavas sätestatud summad, mis tulenevad lõigete 6 ja 7 kohaldamisest, on asjaomases liikmesriigis siduvad.

## Artikkel 83

### *Rahaeraldised maaelu arengu sekkumisliikide jaoks*

1. Käesoleva määruse alusel antava liidu toetuse kogusumma maaelu arengu sekkumisliikide jaoks ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on [jooksev]hindades [78 811] miljonit eurot kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027<sup>17</sup>.
2. 0,25 % lõikes 1 osutatud vahenditest kasutatakse selleks, et rahastada komisjoni algatusel toimuvat tehnilise abi andmist, millele on osutatud määruse (EL) [horisontaalmäärus] artiklis 7, sealhulgas Euroopa ühise põllumajanduspoliitika võrgustikku, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 113 lõikes 2 [...]. Kõnealused tegevused võivad hõlmata eelnevaid **programmitöö perioode** ja järgnevaid ÜPP strateegiakava perioode.
3. Lõikes 1 osutatud summade iga-aastane jaotus liikmesriikide kaupa pärast lõikes 2 osutatud summa mahaarvamist on esitatud [IX lisas].
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse [IX lisa], et vaadata läbi summade iga-aastane jaotus liikmesriikide kaupa, et võtta arvesse asjaomaseid suundumusi, sealhulgas artiklites 15 ja 90 osutatud ülekandmised, teha tehnilisi kohandusi ilma kogueraldisi muutmata või võtta arvesse mis tahes muid muudatusi, mis sätestatakse õigusaktis pärast käesoleva määruse vastuvõtmist.

---

<sup>17</sup> Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027: komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, COM (2018)322 final.

*Artikkel 84*  
*EAFRD osalus*

Komisjoni rakendus[...]otsuses, millega kiidetakse artikli 106 lõike 6 kohaselt heaks ÜPP strateegiakava, määratakse kindlaks EAFRD maksimaalne osalus kõnealuses kavas. EAFRD osalus arvutatakse avaliku sektori rahastamiskõlblike kulude summa alusel.

*{Artikkel 85*  
*EAFRD osaluse määrad*

1. ÜPP strateegiakavadega kehtestatakse kõikidele sekkumistele kohaldatav ühtne EAFRD osaluse määr.
2. EAFRD osaluse maksimummäär on:
  - a) [70 %] rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel määruse (EL) nr 229/2013 tähenduses;
  - b) [70 %] rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest vähem arenenud piirkondades;
  - c) [65 %] rahastamiskõlblikest kuludest artikli 66 kohaste maksete puhul;
  - d) [43 %] rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest muudes piirkondades.

EAFRD osaluse miinimummäär on [20 %].

3. Erandina lõikest 2 on EAFRD osaluse maksimummäär järgmine:
- a) [80 %] käesoleva määruse artiklis 65 osutatud halduskohustuste, artiklis 67 osutatud toetusmaksete, artiklis 68 osutatud mittetulustate investeeringute, artikli 71 kohase Euroopa innovatsioonipartnerluse toetamise ning programmi „LEADER“ puhul, millele on määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule;
  - b) [100 %] selliste tegevuste puhul, mida rahastatakse vahenditest, mis kantakse üle EAFRDsse kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 15 ja 90.}

#### *Artikkel 86*

##### *Miimum- ja maksimumrahaeraldised*

- 1. Vähemalt 5 % EAFRD koguosalusest ÜPP strateegiakavas, nagu on esitatud [IX lisas], nähakse ette programmile „LEADER“, millele on määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 25 osutatud kui kogukonna juhitud kohalikule arengule.
- 2. Vähemalt 30 % EAFRD koguosalusest ÜPP strateegiakavas, nagu on esitatud [IX lisas], nähakse ette sekkumisteks, millega käsitletakse keskkonna- ja kliimaalaseid eesesmärke, mis on esitatud käesoleva määruse artikli 6 [...] punktides d, e ja f.

Esimest lõiku ei kohaldata äärepoolseimate piirkondade suhtes.

- 3. Kuni 4 % EAFRD koguosalusest ÜPP strateegiakavas, nagu on esitatud [IX lisas], võib kasutada liikmesriikide algatusel võetud tehnilise abi meetmete rahastamiseks, millele on osutatud artiklis 112.

EAFRD osalust võib suurendada 6 %-ni selliste ÜPP strateegiakavade puhul, kus maaelu arenguks antava liidu toetuse kogusumma on kuni [...] **1,5** [...] **miliardit** eurot.

Tehniline abi hüvitatakse määruse (EL [...] „Euratom) **2018/1046** [...] artikli 125 lõike 1 punkti e kohase kindlamääralise rahastamisena määruse (EL) nr [horisontaalmäärus] artikli 30 kohaste vahemaksete raames. Kõnealune kindlamääraline rahastamine kujutab endast protsenti ÜPP strateegiakavas tehnilise abi jaoks ette nähtud deklareeritud kogukulust.

4. Iga liikmesriigi puhul peab [X lisas] kehtestatud miinimumsumma olema ette nähtud selleks, et aidata saavutada erieesmärki [...], mis on sätestatud artikli 6 [...] punktis g. Lähtudes olukorra tugevate ja nõrkade külgede, võimaluste ja ohtude analüüsist (edaspidi „SWOT-analüüs“) ning käsitlemist vajavate vajaduste kindlakstegemisest, kasutatakse summat **ühe või mõlema** järgneva sekkumisliigi jaoks:
  - a) täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele, mis on sätestatud artiklis 27;
  - b) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine, millele on osutatud artikli 69 **lõike 2 punktis a**.
5. Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuste puhul, millele on osutatud III jaotise II peatüki [...] **3.** jao 1. alajaos, peab soovitusliku rahaeraldise ülemmäär olema 1 [...] **3** % [VII lisaga] ette nähtud summadest.

Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid, kes vastavalt määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 53 lõikele 4 kasutasid vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuseks rohkem kui 13 % oma iga-aastasest riiklikust ülemmäärast, mis on sätestatud nimetatud määruse II lisas, otsustada kasutada tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetust rohkem kui 1[...]3 % ulatuses [VII lisaga] ette nähtud summast. Saadav protsendimäär ei tohi ületada protsendimäära, mille komisjon on heaks kiitnud vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuse jaoks 2018. taotlusaasta puhul.

Esimeses lõigus osutatud protsendimäära võib suurendada kuni 2[...] **protsendipunkti** võrra, tingimusel et summa, mis vastab 1[...]3 % ületavale protsendimäärale, eraldatakse III jaotise II peatüki [...]3. jao 1. alajao kohaselt valgurikaste taimede toetusele.

Heakskiidetud ÜPP strateegiakavasse lisatud summat, mis tuleneb esimese, [...] teise **ja kolmanda** lõigu kohaldamisest, [...] **ei tohi ületada**.

**Erandina esimeses ja teises lõigus määratud protsendimääradest võivad liikmesriigid otsustada kasutada aastas kuni 3 miljonit eurot tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetuse rahastamiseks.**

6. Ilma et see piiraks määruse (EL) [horisontaalmäärus] artikli 15 kohaldamist, ei või maksimumsumma, mida võib liikmesriigis enne käesoleva määruse artikli 15 kohaldamist käesoleva määruse III jaotise II peatüki [...] 3. jao 1. alajao kohaselt kalendriaastal anda, ületada ÜPP strateegiakavas kooskõlas **käesoleva artikli** [...] **lõikega 5** kindlaks määratud summasid.
7. Liikmesriigid võivad otsustada kasutada oma ÜPP strateegiakavas teatavat osa EAFRD eraldisest, et toetada ja ajakohastada [LIFE määruse] raames [...] **sätestatud** strateegilisi loodusprojekte ning rahastada põllumajandus- ja maaeluvaldkonna inimeste ja eriti noorte põllumajandustootjate riikidevahelist õpiliikuvust kooskõlas [Erasmuse määrusega].

## *Artikkel 87*

### *Kliimameetmetega seotud kulude kontrollimine*

1. Liikmesriikide esitatud teabe põhjal hindab komisjon poliitika panust kliimamuutuste eesmärkide saavutamisse, kasutades lihtsat ja ühtset metoodikat.
2. Panust kulude kontrollimise sihtväärtuse saavutamisse hinnatakse konkreetse panuse kaalu kohaldamise abil, jaotades panused lähtuvalt sellest, kas toetus annab kliimamuutustega seotud eesmärkide saavutamisse märkimisväärse või mõõduka panuse. Kaal määratakse kindlaks järgmiselt:
  - a) 40 % kuludest jätkusuutlikkuseks antava põhilise sissetulekutoetuse ja täiendava sissetulekutoetuse puhul, millele on osutatud III jaotise II peatüki II jao 2. ja 3. alajaos;
  - b) 100 % kuludest kliima- ja keskkonnakavade puhul, millele on osutatud III jaotise II peatüki II jao 4. alajaos;
  - c) 100 % kuludest sekkumistele, millele on osutatud artikli 86 lõike 2 esimeses lõigus, **välja arvatud punktis d osutatud sekkumised**;
  - d) 40 % kuludest looduslike või muude piirkondlikust eripärast tulenevate piirangute puhul, millele on osutatud artiklis 66.

1. Iga liikmesriik näeb oma ÜPP strateegiakavas ette soovitusliku rahaeraldise iga sekkumise jaoks. Iga sekkumise puhul peab **kõnealune soovituslik rahaeraldis olema võrdne** kavandatud ühiksumma, mille suhtes ei kohaldata artiklis 89 osutatud varieeruvust [...] ja kavandatud väljundite [...] **korruptisega**.
2. Kui ühe sekkumise raames kavandatakse eri ühiksummasid, peab **lõikes 1 osutatud soovituslik rahaeraldis olema võrdne** kavandatud ühiksummade, mille suhtes ei kohaldata artiklis 89 osutatud varieeruvust [...], ja vastavate kavandatud väljundite [...] **korruptiste summaga**.
3. **Liikmesriikide poolt lõike 1 kohaselt ette nähtud soovituslikud rahaeraldised ei takista liikmesriike kasutamast nendest soovituslikest rahaeraldistest saadud vahendeid muude sekkumiste jaoks ilma artiklis 107 osutatud ÜPP strateegiakava muutmata, tingimusel et järgitakse käesoleva määruse sätteid [eelkõige artikleid 81, 82, 83, 84, 86 ja 89] ning määruse (EL) nr .../... [horisontaalmäärus] sätteid [eelkõige artikli 30 lõike 6 punkti b] ning eeldusel, et:**
  - **otsetoetustena makstavateks sekkumisteks ette nähtud rahaeraldisi kasutatakse muudeks otsetoetuste vormis sekkumisteks,**
  - **maaelu arengu sekkumisteks ette nähtud rahaeraldisi kasutatakse muudeks maaelu arengut soodustavateks sekkumisteks,**

- rahaeraldise sekkumisteks puu- ja köögiviljasektoris, mesindussektoris, veinisektoris, humalasektoris, oliiviõli ja lauaoliiviõli sektoris kasutatakse ainult muudeks sekkumisteks samas sektoris ning nende kasutamine ei mõjuta heakskiidetud rakenduskavasid ning
- rahaeraldise sekkumiseks artikli 39 punktis f osutatud muudes sektorites kasutatakse sekkumisteks artikli 39 punktis f osutatud ja ÜPP strateegiakavas sätestatud muudes sektorites ning nende kasutamine ei mõjuta heakskiidetud rakenduskavasid.

*Artikkel 89*

*Ühikuumma varieeruvus*

1. [...] Liikmesriigid võivad kehtestada [...] maksimaalse või minimaalse ühikuumma või mõlemad või allapoole või ülespoole varieerumise protsendi või mõlemad iga järgmiste sekkumislükkide hulka kuuluva sekkumise puhul:
  - a) tootmiskohustusega sidumata otsetoetused ja tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus, millele on osutatud III jaotise II peatükis;
  - b) toetus halduskohustuste korral, millele on osutatud artiklis 65;
  - c) toetus looduslike piirangute või muude piirkondlike ebasoodsate tegurite korral, millele on osutatud artiklites 66 ja 67.

Allapoole ja ülespoole [...] varieerumise protsent on protsent, mille ulatuses võib tegelik keskmine või ühtne ühikuumma [...] olla ÜPP strateegiakavas osutatud kavandatud keskmisest või ühtsest ühikuummast väiksem või seda ületada.

Mitte ühegi otsetoetuste vormis sekkumise puhul ei tohi tegelik keskmine või ühtne ühikusumma **pärast allapoole varieerumise protsendi kohaldamist** olla kunagi väiksem kui **minimaalne ühikusumma või** kavandatud ühikusumma, välja arvatud juhul, kui tegelik väljund ületab ÜPP strateegiakavas kindlaks määratud kavandatud väljundit. **Kui tegelik väljund ületab kavandatud väljundi, võib tegelik keskmine või ühtne ühikusumma pärast allapoole varieerumise protsendi kohaldamist langeda allapoole minimaalset ühikusummat või kavandatud ühikusummat, tingimusel et see langus on proportsionaalne täiendava tegeliku väljundiga.**

Kui sekkumise [...] **jaoks** on **määratud** erinevad ühikusummad, kohaldatakse käesolevat [...] **lõiget** vastava sekkumise iga ühtse või keskmise ühikusumma suhtes.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel **arvutatakse** tegelik keskmine või ühtne ühikusumma, jagades iga sekkumise puhul iga-aastased [...] kulud tegeliku väljundiga.

#### *Artikkel 90*

##### *Otsetoetuste eraldiste ja EAFRD eraldiste vaheline paindlikkus*

1. Artikli 106 lõikega 1 ette nähtud ÜPP strateegiakava ettepanekus võivad liikmesriigid otsustada üle kanda:
  - a) kuni [15 %] [IV lisas] sätestatud liikmesriigi otsetoetuste eraldistest (pärast [VI lisas] sätestatud ja kalendriaastateks 2021–2026 ette nähtud puuvillatoetuste eraldiste mahaarvamist) liikmesriigi EAFRD eraldistesse eelarveaastateks 2022–2027 või
  - b) kuni [15 %] liikmesriigile eelarveaastateks 2022–2027 ette nähtud EAFRD eraldistest liikmesriikidele [IV lisas] otsetoetusteks ette nähtud eraldistesse kalendriaastateks 2021–2026.

Liikmesriigi otsetoetusteeraldiste EAFRD eraldistesse ülekandmise protsenti, millele on osutatud esimeses lõigus, võib suurendada järgmiselt:

- a) kuni [15 protsendipunkti] võrra, tingimusel et liikmesriigid kasutavad vastavat suurenemist EAFRD rahastatud sekkumisteks, et täita artikli 6 [...] punktides d, e ja f osutatud keskkonna- ja kliimalaseid erieesmäärke;
  - b) kuni [2 protsendipunkti] võrra, tingimusel et liikmesriigid kasutavad vastavat suurenemist vastavalt artikli 86 [...] **lõike 4** punktile b.
2. Lõikes 1 osutatud otsustega kehtestatakse lõikes 1 osutatud protsendimäär, mis võib kalendriaastate lõikes erineda.
  3. Liikmesriigid võivad vaadata oma lõikes 1 nimetatud otsused läbi [...] **üks kord aastas alates** 2023. aastast osana oma ÜPP strateegiakava muutmise taotlusest, millele on osutatud artiklis 107.

# V JAOTIS

## ÜPP STRATEEGIAKAVA

### I PEATÜKK

### ÜLDNÕUDED

*Artikkel 91*

*ÜPP strateegiakava*

Liikmesriigid koostavad oma ÜPP strateegiakava kooskõlas käesoleva määrusega, et rakendada EAGFi ja EAFRD poolt rahastatavat liidu toetust artiklis 6 sätestatud erieesmärkide saavutamiseks.

**Iga liikmesriik koostab kogu oma territooriumi kohta ühtse ÜPP strateegiakava.**

**Kui ÜPP strateegiakava elemendid hõlmavad piirkondlikku tasandit, peab liikmesriik tagama nende sidususe ja kooskõla riiklikul tasandil kehtestatud ÜPP strateegiakava elementidega.\***

Artikli 103 lõikes 2 osutatud SWOT-analüüsi ja artiklis 96 osutatud vajaduste hindamise põhjal kehtestavad **liikmesriigid** oma ÜPP strateegiakavas artiklis 97 osutatud sekkumisstrateegia, milles määratakse kindlaks mõõdetavad sihtväärtused ja vahe-eesmärgid artiklis 6 sätestatud **asjakohaste** erieesmärkide saavutamiseks. Sihtväärtused [...] **määratakse kindlaks** I lisas osutatud ühise tulemusnäitajate kogumi alusel.

Kõnealuste sihtväärtuste saavutamiseks kehtestavad liikmesriigid III jaotises sätestatud sekkumisliikide alusel oma sekkumised.

Iga ÜPP strateegiakava hõlmab perioodi [...] ~~1~~2021–[...] 2027.

---

\* Teine ja kolmas lõik on ilma muudatusteta üle toodud artiklist 93.

## *Artikkel 92*

### *Suuremad ambitsioonid keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide puhul*

1. Liikmesriigid seavad eesmärgiks anda oma ÜPP strateegiakava ja eelkõige artikli 97 lõike 2 punktis a osutatud sekkumisstrateegia elementide abil suurema üldise panuse artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f sätestatud keskkonna-[...] ja kliimaalaste [...] erieesmärkide saavutamisse võrrelduna üldise panusega määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 110 lõike 2 esimese lõigu punktis b sätestatud eesmärgi saavutamisse EAGFi ja EAFRD toetuste abil ajavahemikul 2014–2020.
2. Iga liikmesriik selgitab olemasoleva teabe põhjal oma ÜPP strateegiakavas, kuidas ta kavatses lõikes 1 sätestatud suurema üldise panuse saavutada. Kõnealune selgitus peab põhinema sellistel asjakohast teavet käsitlevatel elementidel, millele on osutatud artikli 95 lõike 1 punktides a–f ja artikli 95 lõike 2 punktis b.

## *Artikkel 93*

*[...]*

[...]

*Artikkel 94*  
*Menetlusnõuded*

1. Iga liikmesriik koostab ÜPP strateegiakava kooskõlas oma institutsioonilise ja õigusraamistikuga ning kava peab põhinema läbipaistvatel menetlustel.
  2. [...]
  3. Iga liikmesriik\* seab [...] sisse partnerluse, mis hõlmab vähemalt järgmisi partnereid:
    - a) asjaomased avalik-õiguslikud asutused, **sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi asutused ning samuti keskkonna- ja kliimaküsimustes pädevad asutused;**
    - b) majandus- ja sotsiaalpartnerid;
    - c) asjaomased kodanikuühiskonda esindavad organid ning asjakohasel juhul sotsiaalse kaasatuse, põhiõiguste, soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise edendamise eest vastutavad organid.
- Liikmesriigid kaasavad kõnealused partnerid ÜPP strateegiakava ettevalmistamisse.
4. Liikmesriigid ja komisjon teevad koostööd, et tagada ÜPP strateegiakavade rakendamise tulemuslik koordineerimine, võttes arvesse proportsionaalsuse ja liikmesriikidega koostöö põhimõtet.

---

\* Lisada põhjendus selgitamaks, et partnerluse võib sisse seada vastavalt liikmesriikide soovile.

## II PEATÜKK

### ÜPP STRATEEGIAKAVA SISU

#### *Artikkel 95*

#### *ÜPP strateegiakavade sisu\**

1. Kõik ÜPP strateegiakavad sisaldavad **jagusid**[...] järgmise kohta:
  - a) [...] vajaduste hindamine;
  - b) [...] sekkumisstrateegia;
  - c) [...] ühised elemendid mitme sekkumise puhul;
  - d) [...] strateegias sätestatud otsetoetused, sektoripõhised ja maaelu arengu sekkumised;
  - e) sihtväärtuste ja rahastamise kavad;
  - f) [...] juhtimis- ja koordineerimissüsteem;
  - g) [...] ÜPP ajakohastamist tagavad elemendid [...];
  - h) [...]
2. Kõik ÜPP strateegiakavad sisaldavad järgmisi lisasid:
  - a) I lisa eelhindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) kohta;

---

\* Tuleks täiendavalt kaaluda võimalust sätestada käesolevas määruses selgelt ÜPP strateegiakavade sisu piirangud ning ÜPP strateegiakavade ja artiklis 9 osutatud õigusraamistiku vaheline seos, pidades silmas ka kogu tekstis (nt artiklites 26, 28 ja 29) esinevaid viiteid ÜPP strateegiakavade eeskirjadele.

- b) II lisa SWOT-analüüsi kohta;
  - c) III lisa partneritega konsulteerimise kohta;
  - d) **asiakohasel juhul** IV lisa puuvilla eritoetuse kohta;
  - e) V lisa ÜPP strateegiakava kohaldamisala raames ette nähtud täiendava riikliku rahastamise kohta.
3. Üksikasjalikud eeskirjad jagude sisu kohta ja ÜPP strateegiakava lisad, millele on osutatud lõigetes 1 ja 2, on sätestatud artiklites 96–103.

#### *Artikkel 96*

#### *Vajaduste hindamine*

Artikli 95 lõike 1 punktis a osutatud vajaduste hindamine hõlmab järgmist:

- a) artikli 103 lõikes 2 osutatud SWOT-analüüsi kokkuvõte;
- b) iga artiklis 6 sätestatud konkreetse eesmärgi vajaduste kindlaksmääramine SWOT-analüüsi abil saadud tõendite põhjal [...] **ning nende vajaduste kirjeldus, mida** käsitletakse ÜPP strateegiakavas [...];
- c) artikli 6 [...] punktis a sätestatud erieesmärgi „toetada põllumajandustootja elujõulisust tagavat sissetulekut ja vastupanuvõimet“ puhul riskijuhtimisega seotud vajaduste hindamine;
- d) [...] **asiakohasel juhul** selliste [...] geograafiliste **eripiirkondade** nagu äärepoolseimad piirkonnad [...] vajaduste analüüs;
- e) prioriteetide seadmine [...], sealhulgas tehtud valikute mõistlik põhjendamine, **esitades** vajaduse korral **põhjendused**, miks teatavaid kindlaksmääratud vajadusi ei ole ÜPP strateegiakavas käsitletud või on käsitletud osaliselt.

Artikli 6 [...] punktides d, e ja f osutatud keskkonna- ja kliima erieesmärkide puhul võetakse hindamisel arvesse XI lisas osutatud õigusaktidest tulenevaid riiklikke keskkonna- ja kliimakavasid.

Kõnealuse hindamise puhul peavad liikmesriigid kasutama [...] uusimaid ja [...] usaldusväärseid andmeid.

### *Artikkel 97*

#### *Sekkumisstrateegia*

1. Artikli 95 lõike 1 punktis b osutatud sekkumisstrateegiaga nähakse iga artiklis 6 [...] sätestatud ja ÜPP strateegiakavaga hõlmatud erieesmärgi jaoks ette järgmist:
  - a) sihtväärtus [...] **ja seonduvad vahe-eesmärgid** iga vastava ühise ja asjakohasel juhul ÜPP strateegiakava alla kuuluva konkreetse tulemusnäitaja kohta [...]. Neid sihtväärtusi põhjendatakse vajaduste hindamisega, millele on osutatud artiklis 96. Artikli 6 [...] punktides d, e ja f sätestatud erieesmärkide puhul tuletatakse sihtväärtused käesoleva artikli lõike 2 punktides a ja b esitatud selgituselementide põhjal;
  - b) III jaotises sätestatud sekkumisliikidel põhinevad sekkumised, välja arvatud kõnealuse jaotise II peatüki 3. jao 2. alajaos sätestatud puuvilla eritoetus, on kavandatud selleks, et käsitleda konkreetset olukorda asjaomases piirkonnas, järgides mõistlikku sekkumisloogikat, mida toetavad artiklis 125 osutatud eelhindamine, artikli 103 lõikes 2 osutatud SWOT-analüüs ja artiklis 96 osutatud vajaduste hindamine;

c) elemendid, mis näitavad, kuidas **punktis b osutatud** sekkumised võimaldavad sihtväärtusi **saavutada** ning [...] **kas sekkumisteks eraldatud rahalistest vahenditest piisab seatud sihtväärtuste saavutamiseks.**

d) [...]

2. Sekkumisstrateegia [...] **tõendab** strateegia järjepidevust ning sekkumiste vastastikust täiendavust artiklis 6 [...] sätestatud erieesmärkide puhul, **nähes ette järgmist:**

a) ülevaade ÜPP strateegiakava keskkonna- ja kliimaalase üleschituse kohta, milles kirjeldatakse [...], **kuidas** tingimuslikkuse ja **asjaomaste** [...] sekkumistega käsitletakse artikli 6 [...] punktides d, e ja f sätestatud keskkonna- ja kliimaalaseid erieesmärke, samuti viisi, kuidas saavutada artiklis 92 osutatud suuremat üldist panust, **ning selgitus, kuidas kavatsetakse selle abil panustada juba kehtestatud pikaajaliste riiklike sihtväärtuste saavutamisse, mis on sätestatud XI lisas osutatud seadusandlikes vahendites või tulenevad neist;**

b) [...]

- c) seoses [...] artikli 6 [...] punktis g sätestatud erieesmärgiga esitatakse ülevaade [...] vastavatest sekkumistest ning ÜPP strateegiakavaga noortele põllumajandustootjatele kehtestatud eritingimustest, nagu näiteks artikli 22 lõikes 4, artiklites 27 ja 69 ning artikli 71 lõikes 7 esitatud tingimused. Liikmesriigid osutavad eelkõige artikli 86 [...] **lõikele 4**, kui nad esitavad oma rahastamiskava seoses sekkumisliikidega, millele on osutatud artiklites 27 ja 69. Ülevaates esitatakse ka **üldine** selgitus koosmõju kohta riiklike vahenditega, et parandada liidu ja siseriiklike meetmete vahelist kooskõla kõnealuses valdkonnas;
- d) ülevaade sektoripõhistest sekkumistest, sealhulgas III jaotise II peatüki 3. jao 1. alajaos osutatud tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus ja III jaotise III peatükis osutatud sektoripõhised sekkumised, esitades põhjendused, miks asjaomased sektorid on sihikule võetud, sekkumiste loetelu sektorite kaupa, nende vastastikune täiendavus, samuti võimalikud konkreetsed sihtväärtused, mis on seotud III jaotise III peatükis osutatud sektoripõhistel sekkumisliikidel põhinevate sekkumistega;
- e) **asjakohasel juhul** selgitus, millised sekkumised [...] on **ette nähtud** tagama sidusa ja integreeritud lähenemise riskijuhtimisele;
- f) **asjakohasel juhul** riiklike ja piirkondlike sekkumiste vaheliste seoste kirjeldus, sealhulgas rahaeraldiste jaotamine sekkumise ja fondi kohta.

#### *Artikkel 98*

##### *Ühised elemendid mitme sekkumise puhul*

Artikli 95 lõike 1 punktis c osutatud mitme sekkumiste puhul ühiseid elemente [...] **käsitlev jagu** peab sisaldama järgmist:

- a) liikmesriikide poolt artikli 4 lõike 1 kohaselt esitatud määratlused **ja tingimused**, samuti miinimumnõuded, mis on esitatud artikli 16 kohaselt tootmiskohustusega sidumata otsetoetuste vormis toimuvaks sekkumiseks;

[...]

[...] **aa)** maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise iga standardi puhul, millele on osutatud III lisas, kirjeldus, kuidas liidu standardit rakendatakse, sealhulgas järgmised elemendid: kokkuvõte, kuidas standardit põllumajandusettevõttes rakendatakse, territoriaalne ulatus, asjaomaste põllumajandustootjate liik [...] **vastavalt standardile** ning **vajaduse korral kirjeldus, kuidas vastav tava HPK standardi** [...] peamise eesmärgi saavutamisele kaasa aitab;

[...]

- c) kirjeldus, kuidas kasutada tehnilist abi, millele on osutatud [...] artikli 86 lõikes 3 ja artiklis 112, ning [...] artiklis 113 osutatud ÜPP võrgustik[...]e **kirjeldus**;
- d) muu teave rakendamise kohta, eelkõige:
- i) lühikirjeldus toetusõiguste väärtuse loomise ja reservi toimimise kohta, kui seda kohaldatakse;
  - ii) **asjakohasel juhul** otsetoetuste vähendamise hinnangulise tulemi, millele on osutatud artiklis 15, kasutamine;
  - iii) ülevaade EAFRD ja muude maapiirkondades toetust andvate liidu fondide tegevuse kooskõlastamisest, piiritlemisest ja nende vastastikusest täiendavusest [...].

## Artikkel 99

### Sekkumised

Iga strateegias sätestatud sekkumist, millele on osutatud artikli 95 lõike 1 punktis d, **käsitlev jagu** peab sisaldama järgmist:

- a) sekkumisliik, kuhu sekkumine kuulub;
- b) territoriaalne kohaldamisala;
- c) [...] kõnealuse sekkumise projekt; [...] keskkonna- ja kliimameetmete puhul peab seos tingimuslikkuse nõuetega näitama, et tegevused **on täiendavad** ning ei kattu;
- d) toetusõiguslikkuse tingimused,

#### **da) tulemusnäitaja(d), millele sekkumine kaasa aitab:**

- e) iga sekkumise puhul, mis põhineb käesoleva määruse II lisas loetletud sekkumisliikidel, selgitus, kuidas võetakse arvesse WTO põllumajanduslepingu 2. lisa asjakohaseid sätteid, millele on osutatud käesoleva määruse artiklis 10 ja käesoleva määruse II lisas, ning iga sekkumise puhul, mis ei põhine käesoleva määruse II lisas loetletud sekkumisliikidel, kas ja kui see on nii, siis kuidas järgitakse WTO põllumajanduslepingu artikli 6.5 või 2. lisa asjaomaseid sätteid;
- f) iga-aastased kavandatud väljundid sekkumise kohta, ja kui see on asjakohane, siis toetuse ühtse või keskmise ühiksumma jaotus;

- g) iga-aastane toetuse ühtne kavandatud ühiksumma või kui toetuse ühtse ühiksumma kehtestamine ei ole võimalik, siis kavandatud keskmine toetuse ühiksumma. Esitada tuleb [...] ühiksumma põhjendus ning asjakohasel juhul põhjendatud maksimaalne ülespoole ja allapoole varieeruvus sellest summast, millele on osutatud artiklis 89. Vajaduse korral tuleb esitada ka järgmine teave:
- i) toetuse vorm ja määr;
  - ii) toetuse ühiksummade [...] arvutamise meetod ja [...] selle sertifitseerimise arvutamine kooskõlas artikliga 76;
  - iii) kõnealuse sekkumise raames antava toetuse erinevad ühtsed või keskmised [...] ühiksummad, eelkõige artikli 18 lõikes 2 kindlaks määratud piirkondade rühmade puhul;
  - iv) [...]
- h) sellest tulenevad iga-aastased rahalised eraldised sekkumiseks, nagu on osutatud artiklis 88. Kui see on asjakohane, tuleb esitada toetusteks kavandatud summade jaotus ja rahastamisvahenditeks kavandatavad summad;
- i) märge selle kohta, kas sekkumine jääb väljapoole ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisala ja kuulub riigiabi hindamise alla.

#### *Artikkel 100*

##### *Sihtväärtus ja rahastamiskavad<sup>\*</sup>*

1. Artikli 95 lõike 1 punktis e osutatud sihtväärtuste kava koosneb kokkuvõtvast tabelist, milles on esitatud artikli 97 [...] punktis a osutatud sihtväärtused ja vahe-eesmärgid.

---

\* Vajalik on täiendav arutelu artiklis 91 sätestatud piirkondlike elementidega ÜPP strateegiakavade üle.

2. Artikli 95 lõike 1 punktis e osutatud rahastamiskava peab sisaldama artikli 99 punktidega f ja h kooskõlas olevaid tabeleid, mis sisaldavad järgmist:
- a) liikmesriikide eraldised otsetoetustena makstavatesse sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 81 lõikes 1, veinisektori sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 82 lõikes 1, mesindussektori sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 82 lõikes 2, ning maaelu arengu sekkumisliikidesse, millele on osutatud artikli 83 lõikes 3;
  - b) summad, mis paigutatakse ümber otsetoetustena makstavate sekkumisliikide ja maaelu arenguks ette nähtud sekkumisliikide vahel kooskõlas artikliga 90 ning mis tahes mahaarvamised liikmesriigi eraldistest otsetoetustena makstavatesse sekkumisliikidesse, et teha summad kättesaadavaks muude sektorite sekkumisliikide jaoks, millele on osutatud III jaotise III peatüki VII jaos, kooskõlas artikli 82 lõikega 6;
  - c) liikmesriigi eraldised sekkumisliikidele oliiviõlisektoris, millele on osutatud artikli 82 lõikes 4, ja humalasektoris, millele on osutatud artikli 82 lõikes 3, ning juhul, kui kõnealuseid sekkumisliike ei rakendata, siis otsus lisada vastavad eraldised artikli 82 lõike 5 kohaselt liikmesriigi otsetoetusteks eraldatud vahenditesse;
  - d) liikmesriigi eraldiste jaotus otsetoetuste vormis sekkumisliikide puhul pärast punktides b ja c osutatud ümberpaigutuste tegemist; jaotus peab põhinema soovituslikel rahaeraldistel sekkumisliigi ja sekkumis[...]-e kaupa, täpsustades kavandatud väljundid, keskmise või ühtse ühiksumma ning artiklis 89 osutatud maksimaalse varieeruvuse. Vajaduse korral peab jaotus sisaldama toetusõiguste reservi summat.

Toetuste vähendamisest tulenevad hinnangulised summad, **millele on osutatud artiklis 15,** täpsustatakse.

Võttes arvesse artiklis 15 ja artikli 81 lõikes 3 osutatud toetuste vähendamisest tuleneva **hinnangulise** summa kasutamist, kehtestatakse kõnealused soovituslikud rahaeraldised, nendega seotud kavandatavad väljundid ning vastavad keskmised või ühtsed ühikuummad enne maksete vähendamist;

- e) III jaotise III peatükis [...] osutatud sektoripõhiste sekkumisliikide alla kuuluvate eraldiste jaotus sekkumiste kaupa, näidates ära kavandatud väljundid [...];
- f) **liikmesriigi** maaelu arengu eraldiste jaotus pärast ümberpaigutamist otsetoetustesse ja otsetoetustest, nagu on täpsustatud punktis b, sekkumisliigi ja sekkumise kaupa, sealhulgas ajavahemiku kogusumma, näidates ära ka kohaldatava EAFRD osaluse määra, jaotatuna vajaduse korral sekkumise ja piirkonna kaupa. Kui vahendid paigutatakse otsetoetuste alt ümber, tuleb täpsustada, millist sekkumist (milliseid sekkumisi) või selle osa ümberpaigutatavast vahendist rahastatakse. Kõnealuses tabelis täpsustatakse ka kavandatavad väljundid sekkumise kohta ning keskmised või ühtsed ühikuummad. [...] **Vajaduse korral kantakse tabelisse ka** rahastamisvahendite jaoks kavandatud toetuste ja summade jaotus. Täpsustada tuleb ka tehnilise abi summad;
- g) [...]

**ga) asjakohasel juhul EAFRD summade ümberpaigutamine InvestEU programmi toetusteks kooskõlas käesoleva määruse artikliga 75 või määruse (EL) [LIFE-määrus] või määruse (EL) [Erasmuse määrus] alusel kooskõlas käesoleva määruse artikli 86 lõikega 7.**

**2a. Rahastamiskava peab sisaldama ka nende sekkumiste näitajad, millega aidatakse täita artiklis 86 sätestatud miinimumkulude nõudeid.**

[...]

#### *Artikkel 101*

#### *Juhtimis- ja koordineerimissüsteemid*

Artikli 95 lõike 1 punktis f osutatud juhtimis- ja koordineerimissüsteeme [...] käsitlev **jagu** peab sisaldama järgmist:

- a) kõigi määruse (EL) [horisontaalmäärus] II jaotise II peatükis osutatud juhtorganite, **samuti artiklis 110 osutatud korraldusasutuse ning piirkondliku tasandi asutuste kindlaksmääramine;**
- b) [...] **artikli 110 lõikes 4** [...] osutatud [...] vahendusasutuste kindlaksmääramine ja roll;
- c) teave määruse (EL) [horisontaalmäärus] IV jaotises osutatud kontrollisüsteemide ja karistuste kohta, sealhulgas:
  - i) määruse (EL) [horisontaalmäärus] IV jaotise II peatükis osutatud ühtne haldus- ja kontrollisüsteem;

- ii) määruse (EL) [horisontaalmäärus] IV jaotise IV peatükis sätestatud tingimuslikkuse kontrolli- ja karistussüsteem;
  - iii) kontrollimiste eest vastutavad pädevad kontrolliasutused;
- d) [...] **ülevaade** seire- ja aruandlusstruktuuridest.

#### *Artikkel 102*

#### *Ajakohastamine*

Artikli 95 lõike 1 punktis g osutatud ÜPP ajakohastamist tagavaid elemente [...] käsitlevas **jaos** tuuakse esile ÜPP strateegiakava elemendid, millega toetatakse põllumajandussektori ja ÜPP kaasajastamist ning mis peavad sisaldama eelkõige järgmist:

- a) ülevaade sellest, kuidas ÜPP strateegiakava aitab saavutada sektoriülest üldeesmärki, mis on seotud **põllumajanduses ja maapiirkondades** teadmiste edendamise ja jagamisega, innovatsiooni ja digiüleminekuga ning nende kasutuselevõtu ergutamisega, millele on osutatud artikli 5 teises lõigus, eelkõige [...] **kirjeldus selle kohta, mil viisil on korraldatud põllumajanduse teadmus- ja innovatsioonisüsteem (AKIS) ning milline on artiklis 13 osutatud nõuandeteenuste ning teadusasutuste ja ÜPP võrgustike koostöö nõustamise, teadmiste ja innovatsiooniteenuste pakkumisel ning mil viisil on artikli 72 alusel toetatavad meetmed kaasatud AKISesse;**

[...]

[...]

- b) kirjeldus sellest, **mil viisil kasutatakse** [...] **digitehnoloogiat** [...] **põllumajanduses ja maapiirkondades** ÜPP strateegiakava tulemuslikkuse ja tõhususe parandamise eesmärgil.

### *Artikkel 103*

#### *Lisad*

1. ÜPP strateegiakava I lisa, millele on osutatud artikli 95 lõike 2 punktis a, sisaldab kokkuvõtet artiklis 125 osutatud eelhindamise peamistest tulemustest ja keskkonnamõju strateegilist hindamist (KSH), millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/42/EÜ,<sup>18</sup> samuti selgitust, kuidas neid on käsitletud, või põhjendust, miks neid ei ole arvesse võetud, ning linki täielikule eelhindamisaruandele ja KSH aruandele.
2. Artikli 95 lõike 2 punktis b osutatud ÜPP strateegiakava II lisa sisaldab ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna hetkeolukorra SWOT-analüüsi.

SWOT-analüüs põhineb ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna hetkeolukorral ning sisaldab iga artikliga 6 [...] ette nähtud erieesmärgi puhul ÜPP strateegiakavaga hõlmatud ala hetkeolukorra täielikku kirjeldust, mis põhineb ühistel taustanäitajatel ning muul kvantitatiivsel ja kvalitatiivsel ajakohastatud teabel, nagu uuringud, varasemad hindamisaruanded, sektorianalüüs ja varasematest kogemustest saadud õppetunnid.

---

<sup>18</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 197, 21.7.2001, lk 30).

**Asjakohasel juhul sisaldab SWOT-analüüs territoriaalsete aspektide analüüsi, tuues esile eelkõige sihipärase sekkumistega hõlmatud piirkonnad, ning sektoripõhiste aspektide analüüsi, eelkõige selliste sektorite puhul, kus kohaldatakse konkreetseid sekkumisi [...] või valdkondlikke programme.**

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Artikli 6 [...] punktides d, e ja f sätestatud erieesmärkide puhul lähtutakse SWOT-analüüsis XI lisas osutatud õigusaktidest tulenevatest riiklikest kavadest.

Artikli 6 [...] punktis g sätestatud erieesmärgi „olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks“ puhul sisaldab SWOT-analüüs lühikest analüüsi maa kättesaadavuse, maaomandi liikuvuse ja maa ümberkorraldamise, rahastamise ja krediidi kättesaadavuse ning teadmiste ja nõuannetele juurdepääsu kohta.

Artikli 5 teise lõiguga ette nähtud valdkonnaülese üldeesmärgi osas, mis on seotud teadmiste edendamise ja jagamisega, innovatsiooni ja digiüleminekuga ning nende kasutuselevõtu ergutamise, sisaldab SWOT-analüüs samuti asjakohast teavet AKISe ja sellega seotud struktuuride toimimise kohta.

3. Artikli 95 lõike 2 punktis c osutatud ÜPP strateegiakava III lisa sisaldab partnerite konsultatsioonide tulemusi ja lühikirjeldust selle kohta, kuidas konsultatsioon toimus.
4. **Kui see on asjakohane**, esitatakse artikli 95 lõike 2 punktis d osutatud ÜPP strateegiakava IV lisas lühike kirjeldus puuvilla eritoetuse kohta ja selle täiendavuse kohta muude ÜPP strateegiakavaga hõlmatud sekkumistega.
5. Artikli 95 lõike 2 punktis e osutatud ÜPP strateegiakava V lisa hõlmab järgmist:
  - a) ÜPP strateegiakavaga ette nähtud täiendava riikliku rahastamise lühike kirjeldus, sealhulgas summad [...] **sekkumiste** kaupa ja märke vastavuse kohta käesoleva määruse nõuetele; **ning**  
  
[...]
  - c) märke selle kohta, kas kõnealune täiendav riiklik rahastamine jääb väljapoole ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisala ja kuulub riigiabi hindamise alla.

#### *Artikkel 104*

##### *Delegeeritud volitused ÜPP strateegiakava sisu suhtes*

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte **kuni [kuupäevani, mil ÜPP strateegiakava tuleks hakata kohaldama (artikkel 91)]**, et muuta seda peatükki seoses ÜPP strateegiakava sisu ja lisadega, **piirdudes rangelt liikmesriikide kogetud probleemide käsitlemisega**.

#### *Artikkel 105*

##### *Rakendamisvolitused ÜPP strateegiakava sisu suhtes*

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega nähakse ette eeskirjad artiklites 96–103 kirjeldatud ÜPP strateegiakava elementide esitamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

### III PEATÜKK

## ÜPP STRATEEGIAKAVA HEAKSKIITMINE JA MUUTMINE

#### *Artikkel 106*

#### *ÜPP strateegiakava heakskiitmine*

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile ÜPP strateegiakava ettepaneku [...] **koos** artiklis 95 osutatud **sisuga** hiljemalt 1. jaanuaril 202[...]**x**.
2. Komisjon hindab kavandatud ÜPP strateegiakava [...], võttes arvesse [...] **selle** terviklikkust, [...] kooskõla ja sidusust liidu õiguse üldpõhimõtete, käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud sätete ning horisontaalmäärusega, samuti hindab ta [...] **selle** tegelikku panust artikliga 6 [...] ette nähtud erieesmärkide saavutamisse [...] **ning selle** mõju siseturu nõuetekohasele toimimisele ja konkurentsi moonutamisele [...]. Hindamisel käsitletakse eelkõige ÜPP strateegiakava strateegia nõuetekohasust, vastavaid erieesmärke, sihtväärtusi, sekkumisi ja eelarveliste vahendite eraldamist ÜPP strateegiakava eesmärkide saavutamiseks, võttes aluseks SWOT-analüüsi ja eelhindamise alusel kavandatud sekkumised.
3. Sõltuvalt lõikes 2 osutatud hindamise tulemustest võib komisjon esitada liikmesriikidele oma tähelepanekud kolme kuu jooksul pärast ÜPP strateegiakava esitamise kuupäeva.

Liikmesriik esitab komisjonile kogu vajaliku lisateabe ja teeb vajaduse korral esitatud kavva parandused.

4. Komisjon kiidab ÜPP strateegiakava heaks, kui vajalik teave on esitatud ja [...] kava on kooskõlas [...] käesoleva määruse **artikliga 9 ning** [...] **muude** käesoleva määruse **ning määruse (EL) [horisontaalmäärus]** nõuetega, samuti [...] nende kohaselt vastu võetud [...] sätetega.
5. Iga ÜPP strateegiakava kiidetakse heaks hiljemalt [...] **kuus** kuud pärast seda, kui asjaomane liikmesriik on selle esitanud.

Heakskiitmine ei hõlma teavet, mis on esitatud ÜPP strateegiakava I–IV lisas, millele on osutatud artikli 95 lõike 2 punktides a–d.

Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib liikmesriik paluda komisjonil kiita heaks ÜPP strateegiakava, mis ei sisalda kõiki elemente. Sellisel juhul osutab asjaomane liikmesriik ÜPP strateegiakava puuduvatele osadele ning esitab artiklis 100 osutatud soovituslikud sihtväärtused ja rahastamiskavad kogu ÜPP strateegiakava kohta, et näidata kava üldist järjepidevust ja sidusust. ÜPP strateegiakava puuduvad elemendid esitatakse komisjonile kava muudatusena vastavalt artiklile 107.

6. Komisjon peab iga ÜPP strateegiakava rakendusotsusega heaks kiitma ilma artiklis 139 osutatud komiteemenetlust kohaldamata.
7. ÜPP strateegiakavadel on õiguslik mõju vaid pärast nende heakskiitmist komisjoni poolt.

ÜPP strateegiakava muutmine

1. Liikmesriigid võivad esitada komisjonile taotluse oma ÜPP strateegiakavade muutmiseks.
2. ÜPP strateegiakavade muutmise taotlused peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ning eelkõige kajastama kava muudatuste eeldatavat mõju artiklis 6 [...] osutatud erieesmärkide saavutamisele. Neile lisatakse vajaduse korral muudetud kava koos ajakohastatud lisadega.
3. Komisjon hindab muutmise vastavust käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud sätetele ning määrusele (EL) [horisontaalmäärus] ning muutmise tegelikku panust erieesmärkide saavutamisse.
4. Komisjon kiidab ÜPP strateegiakava [...] muutmise taotluse heaks, eeldusel et vajalik teave on esitatud ja [...] muudetud kava on kooskõlas [...] käesoleva määruse **artikliga 9** [...] **ning** [...] **muude** käesoleva määruse **ning määruse (EL) [horisontaalmäärus]** nõuetega, **samuti** [...] **nende** kohaselt vastu võetud [...] sätetega.
5. Komisjon võib esitada oma tähelepanekud 30 tööpäeva jooksul alates ÜPP strateegiakava muutmise taotluse esitamisest. Liikmesriik esitab komisjonile kogu vajaliku lisateabe.
6. ÜPP strateegiakava muutmise taotlus kiidetakse heaks hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui liikmesriik on taotluse esitanud [...].

7. ÜPP strateegiakava muutmise taotluse võib esitada [...] üks kord kalendriaastas, välja arvatud võimalikud erandid, mille komisjon määrab kindlaks artikli 109 kohaselt. **Lisaks võib ÜPP strateegiakava perioodi jooksul esitada strateegiakava muutmiseks kolm täiendavat taotlust. Käesolevat lõiget ei kohaldata muutmistaotluste suhtes, mille eesmärk on puuduvate elementide esitamine vastavalt artikli 106 lõikele 5.**
- 7a. Erandina käesoleva artikli lõigetest 2–7 ja 8–9 võivad liikmesriigid igal ajal muuta ja kohaldada oma ÜPP strateegiakavade elemente, mis on seotud III jaotise IV peatüki kohaste sekkumistega, sealhulgas selliste sekkumiste toetusõiguslikkuse tingimustega, millega ei kaasne artikli 97 lõike 1 punktis a osutatud eesmärkide muutmist. Nad teavitavad komisjoni sellistest muutmistest hiljemalt nende kohaldamise ajaks ning lisavad need muudatused uude ÜPP strateegiakava muutmise taotlusesse kooskõlas lõikega 1.**
8. ÜPP strateegiakava iga muudatuse peab komisjon oma rakendusotsusega heaks kiitma ilma artiklis 139 osutatud komiteemenetlust kohaldamata.
9. Ilma et see piiraks artikli 80 kohaldamist, on ÜPP strateegiakavade muudatustel õiguslik mõju alles pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud.
10. Selliste puhtalt tehniliste või redaktsiooniliste või ilmsete vigade parandusi, mis ei mõjuta poliitika rakendamist ega sekkumisi, muutmistaotluseks ei loeta. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest parandustest.

## *Artikkel 108*

### *Komisjoni tegevuse tähtaja arvutamine*

Kui komisjon näeb käesoleva peatüki rakendamisel ette meetme jaoks tähtaja, algab see tähtaeg siis, kui käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja käesoleva määruse alusel vastu võetud sätetele vastav kogu teave on esitatud.

Kõnealune tähtaeg ei tohi sisaldada ajavahemikku, mis algab kuupäeval, mis järgneb kuupäevale, mil komisjon saadab liikmesriigile oma tähelepanekud või muudetud dokumentide taotluse, ja lõpeb kuupäeval, mil liikmesriik komisjonile vastab.

## *Artikkel 109*

### *Delegeeritud volitused*

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega [...] **täiendatakse** käesolevat peatükki seoses järgmisega:

- a) ÜPP strateegiakavade heakskiitmise kord ja tähtajad;
- b) ÜPP strateegiakavade muutmise taotluste esitamise ja heakskiitmise kord ja tähtajad;
- c) [...] selliste erandjuhtude kindlaksmääramine, mille puhul artikli 107 lõikes 7 osutatud muutmiste maksimumarvu arvesse ei võeta.

# VI JAOTIS

## KOORDINEERIMINE JA JUHTIMINE

*Artikkel 110*

*Korraldusasutus\**

1. Iga liikmesriik[...] määrab **oma** ÜPP strateegiakava[...] jaoks **korraldusasutuse (käesolevas määruses „korraldusasutus“, millest saab komisjoni ainuke kontaktpunkt.**

**Võttes arvesse oma põhiseaduse sätteid, võivad liikmesriigid määrata mõningate või kõigi lõikes 2 osutatud ülesannete täitmise eest vastutavaks piirkondliku tasandi asutused.**

Liikmesriigid tagavad, et asjakohane juhtimis- ja kontrollisüsteem on sisse seatud selliselt, et ülesanded korraldusasutuse ja muude asutuste **ja organite** vahel on selgelt jaotatud ja omavahel eraldatud. Liikmesriigid vastutavad süsteemi tõhusa toimimise tagamise eest kogu ÜPP strateegiakava perioodi jooksul.

2. Korraldusasutus vastutab ÜPP strateegiakava tõhusa, tulemusliku ja korrektse juhtimise ja rakendamise eest. Eelkõige tagab ta, et:
  - a) on olemas **artiklis 117 osutatud** [...] elektrooniline **teabesüsteem**;

---

\* Vajalik on täiendav arutelu artiklis 91 sätestatud piirkondlike elementidega ÜPP strateegiakavade üle.

- b) toetusesaajad ja muud sekkumiste rakendamises osalevad asutused:
- i) on teadlikud neile antud toetusest tulenevatest kohustustest ning kasutavad kas eraldi raamatupidamissüsteemi või nõuetekohaseid raamatupidamiskooide kõikide tegevusega seotud tehingute kohta, **kui see on asjakohane**;
  - ii) on teadlikud nõuetest, mis käsitlevad andmete esitamist korraldusasutusele ning väljundite ja tulemuste registreerimist;
- c) asjaomastele toetusesaajatele edastatakse vajaduse korral elektrooniliselt **selge ja täpne teave** kohustuslike majandamisnõuete [...] kohta ning põllumajandusettevõtte tasandil kohaldatavad [...] **HPK** miinimumstandardid, mis on kehtestatud vastavalt III jaotise I peatüki 2. jaole [...];
- d) artiklis 125 osutatud eelhindamine vastab hindamis- ja seiresüsteemile [...] ning on komisjonile edastatud;
- e) on olemas artiklis 126 osutatud hindamiskava, et kõnealuses artiklis osutatud järeelhindamist tehakse käesolevas määruses sätestatud tähtaja jooksul, tagades, et sellised hindamised vastavad seire- ja hindamissüsteemile ning et need edastatakse artiklis 111 osutatud seirekomisjonile ja komisjonile;
- f) seirekomisjonile esitatakse teave ja dokumendid, mis on vajalikud ÜPP strateegiakava rakendamise seireks, pidades silmas kava erieesmäärke ja prioriteete;

- g) koostatakse iga-aastane tulemusaruanne, sealhulgas seire koondtabelid, ning [...] pärast seda, kui **kõnealune aruanne on arvamuse saamiseks esitatud** seirekomisjonile, esitatakse see kooskõlas määruse (EL) nr [horisontaalmäärus] **artikli 8 lõike 3 punktiga b** komisjonile;
- h) võetakse asjakohased järeelmeetmed nende tähelepanekute alusel, mida komisjon on iga-aastase tulemusaruande kohta teinud;
- i) makseasutus saab enne toetusmaksete lubamist kogu vajaliku teabe, eelkõige kohaldatud menetluste ning rahastamiseks valitud sekkumistega seotud kõikide kontrollide kohta;
- j) toetusesaajad, kes saavad toetust muudest kui piirkonna ja loomadega seotud EAFRD rahastatavatest sekkumistest, kinnitavad rahalise toetuse saamist, sealhulgas liidu embleemi nõuetekohast kasutamist vastavalt komisjoni poolt kehtestatud eeskirjadega ja kooskõlas lõikega 5;
- k) ÜPP strateegiakava avalikustatakse, sealhulgas riikliku ÜPP võrgustiku kaudu, teavitades
- i)** võimalikke abisaajaid, kutseorganisatsioone, majandus- ja sotsiaalpartnereid, meeste ja naiste vahelise võrdõiguslikkuse edendamisega seotud asutusi ning asjaomaseid valitsusväliseid organisatsioone, sealhulgas keskkonnaorganisatsioone, ÜPP strateegiakava pakutavatest võimalustest ning ÜPP strateegiakava finantseerimisele juurdepääsu eeskirjadest [...] **ning**
- ii)** [...] toetusesaajaid ja laiemat avalikkust liidu toetusest põllumajandusele ja maaelu arengule ÜPP strateegiakava kaudu.

3. [...] **Kui lõikes 2 osutatud ülesannete täitmise eest vastutavad piirkondliku tasandi asutused, tagab** korraldusasutus [...] **nende asutuste vahelise nõuetekohase koordineerimise, et kindlustada sidusus ja järjepidevus** ÜPP strateegiakava [...] **väljatöötamisel ja rakendamisel.**
4. [...] Korraldusasutus **või lõike 1 teises lõigus osutatud piirkondliku tasandi asutused võivad delegeerida ülesandeid vahendusasutustele. Sel juhul jääb korraldusasutusele** kogu vastutus nende ülesannete juhtimise ning rakendamise tõhususe ja korrektsuse eest **ning** [...] ta peab tagama asjakohaste sätete olemasolu, mille alusel võimaldatakse muul asutusel saada vajalikke andmeid ja teavet nende ülesannete täitmiseks.
5. Komisjon [...] **võib** vastu võtta **rakendusaktid, millega kehtestatakse ühtsed tingimused** lõike 2 punktides j ja k osutatud teavitamis-, avalikustamis- ja nähtavusnõuete kohaldamiseks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

#### *Artikkel 111*

#### *Seirekomisjon*

1. [...] **Kolme kuu jooksul pärast kuupäeva, mil liikmesriiki teavitatakse ÜPP strateegiakava heakskiitmist käsitlevast komisjoni rakendusotsusest,** asutab **iga** liikmesriik komisjoni, mis teostab ÜPP strateegiakava rakendamise seiret („seirekomisjon“).

Iga seirekomisjon võtab vastu oma kodukorra, **millega võidakse ette näha allkomisjonide loomine, sealhulgas piirkondlikul tasandil.**

Seirekomisjon tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ja vaatab läbi kõik küsimused, mis mõjutavad ÜPP strateegiakava edusamme sihtväärtuste saavutamisel.

[...]

2. Liikmesriik otsustab seirekomisjoni koosseisu ning tagab, et asjakohased avalik-õiguslikud asutused ja vahendusasutused ning artikli 94 lõikes 3 osutatud partnerite esindajad on tasakaalustatult esindatud.

[...]

[...]

Komisjoni esindajad osalevad seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega.

**2a. Liikmesriik avaldab veebis kõnealused kodukorrad ja seirekomisjoni liikmete nimekirja, samuti lõike 4 kohaselt esitatud arvamused.**

3. Seirekomisjon kontrollib eelkõige järgmist:
  - a) ÜPP strateegiakava rakendamisel ning vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamisel tehtud edusammud;
  - b) ÜPP strateegiakava tulemuslikkust mõjutavad probleemid ja nende lahendamiseks võetud meetmed;

- c) [...]
- d) hindamistel tehtud edusammud, hindamiste kokkuvõtted ja järelduste põhjal võetud meetmed;
- e) teavitus- ja nähtavusmeetmete rakendamine;
- f) [...] .

4. Seirekomisjonil **palutakse** esitada oma arvamus:

- a) [...]
- b) tegevuste valiku metoodika ja kriteeriumide kohta;
- c) iga-aastastes tulemusaruannetes **esitatud ÜPP strateegiakavade erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta**;
- d) hindamiskava ja selle **märkimisväärsete** muudatuste kohta;
- e) korraldusasutuse poolt ÜPP strateegiakava muutmiseks tehtud iga ettepaneku kohta.

#### *Artikkel 112*

#### *Tehniline abi liikmesriikide algatusel*

1. Liikmesriigi algatusel võib EAFRD toetada ÜPP strateegiakavaga seoses toetuse tõhusaks haldamiseks ja rakendamiseks vajalikke meetmeid, sealhulgas artikli 113 lõikega 1 ette nähtud riiklike ÜPP võrgustike loomist ja toimimist. Käesolevas lõikes osutatud meetmed võivad hõlmata eelnevaid **programmitöö** perioode ja järgnevaid ÜPP strateegiakava perioode.

2. Samuti võib toetada juhtfondi asutuse tegevust kooskõlas määruse (EL) [ühissätete määrus] artikli 25 lõigetega 4, 5 ja 6, eeldusel et **kogukonna juhitud kohalik areng hõlmab EAFRD toetust.**
3. Liikmesriikide algatusel antava tehnilise abi raames ei rahastata sertifitseerimisasutusi määruse (EL) [horisontaalmäärus] artikli 11 tähenduses.

### *Artikkel 113*

#### *Euroopa ja riiklikud ühise põllumajanduspoliitika võrgustikud*

1. Iga liikmesriik loob riikliku tasandi põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna organisatsioonide ja haldusasutuste, nõustajate, teadlaste ja muude uuenduste valdkonnas tegutsejate ühendamiseks riikliku ühise põllumajanduspoliitika võrgustiku (riiklik ÜPP võrgustik) hiljemalt 12 kuud pärast seda, kui komisjon on ÜPP strateegiakava heaks kiitnud.
2. Euroopa ühise põllumajanduspoliitika võrgustiku (Euroopa ÜPP võrgustik) loob **komisjon** põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna riiklike võrgustike, organisatsioonide ja haldusasutuste võrgustike vahelisteks kontaktideks liidu tasandil.
3. ÜPP võrgustike kaudu toimuvate kontaktide eesmärgid on järgmised:
  - a) suurendada kõigi **asjaomaste** sidusrühmade kaasatust ÜPP strateegiakavade [...] rakendamisse **ning vajaduse korral nende koostamisse, samuti hõlbustada vastastikust õppimist;**
  - b) [...] **parandada ÜPP strateegiakavade rakendamise kvaliteeti;**
  - c) [...] **aidata teavitada üldsust ja võimalikke kasusaaajaid ÜPP ja rahastamise võimalustest;**

d) edendada innovatsiooni **põllumajanduses ja maaelu arendamises** ning toetada kõigi sidusrühmade kaasamist teadmiste vahetamise ja teadmiste omandamise protsessi **ning nendevahelist ühistegevust**;

e) [...]

f) aidata kaasa ÜPP strateegiakavade tulemuste levitamisele;

**fa) toetada liikmesriikide ametiasutusi ÜPP strateegiakavade rakendamisel ja üleminekul tulemuspõhisele rakendamismudelile;**

**fb) toetada asjaomaste asutuste seire- ja hindamissuutlikkust.**

**Punktides fa ja fb sätestatud eesmärgid käsitletakse eelkõige Euroopa ÜPP võrgustiku raames.**

4. ÜPP võrgustike ülesanded lõikes 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks on järgmised:

a) koguda, analüüsida ja levitada teavet ÜPP strateegiakavade raames **rakendatavate või toetatavate meetmete ja heade tavade** kohta, **samuti analüüsida põllumajanduse ja maapiirkondade arengut seoses artiklis 6 osutatud erieesmärkidega;**

b) [...]

c) [...]

- d) [...]
- e) luua platvorme, foorumeid ja sündmusi, et hõlbustada kogemuste vahetamist sidusrühmade vahel ning vastastikust õppimist, sealhulgas vajaduse korral teabevahetust kolmandate riikide võrgustikega;
- f) koguda teavet ning lihtsustada **selle levitamist ning** selliste rahastatavate struktuuride ja projektide võrgustike toimimist nagu määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 27 osutatud kohalikud tegevusrühmad, artikli 114 lõikes 4 osutatud Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmad põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse edendamiseks ning samaväärsed struktuurid ja projektid;
- g) toetada koostööprojekte **Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade**, kohalike tegevusrühmade või samalaadsete kohaliku arengu struktuuride vahel, sealhulgas seoses piiriülese koostööga;
- h) luua ühendusi muude liidu rahastatavate strateegiate või võrgustikega;
- i) panustada ÜPP edasiarendamisse ja mis tahes järgnevate ÜPP strateegiakavade ettevalmistamisse;
- j) riiklike ÜPP võrgustike puhul osaleda Euroopa ÜPP võrgustikus ja aidata kaasa selle tegevusele;
- ja) Euroopa ÜPP võrgustiku puhul aidata suurendada liikmesriikide haldusasutuste ja muude ÜPP strateegiakavade rakendamises osalejate suutlikkust, sealhulgas seoses seire- ja hindamisprotsessidega, ning osaleda riiklike ÜPP võrgustike tegevuses ja seda toetada.**

**5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse Euroopa ÜPP võrgustiku organisatsiooniline struktuur ja toimimine. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

*Artikkel 114*

*Euroopa innovatsioonipartnerlus põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse edendamiseks*

1. [...]
2. **Põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse edendamiseks loodud Euroopa innovatsioonipartnerluse** eesmärk on edendada innovatsiooni ja parandada teadmiste vahetust. **Euroopa innovatsioonipartnerluse raames toetatakse artikli 13 lõikes 2 osutatud AKISt, ühendades innovatsiooni kiirendamiseks poliitika ja vahendid.**
3. Euroopa innovatsioonipartnerlus aitab kaasa artikliga 6 [...] ette nähtud erieesmärkide saavutamisele.
4. Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevus on eelkõige järgmine:
  - a) luua lisandväärtust, sidudes paremini teadusuuringud ja põllumajandustootmise, ning innustada ulatuslikumalt kasutama olemasolevaid innovatsioonimeetmeid;
  - b) ühendada uuendustegevuses osalejaid ja projekte;
  - c) soodustada innovatiivsete lahenduste kiiremat ja ulatuslikumat ülevõtmist praktikasse ning
  - d) teavitada teadlaskonda põllumajandustootmise jaoks vajalikest teadusuuringutest.

Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmad, **keda toetatakse artiklis 71 osutatud koostööd hõlmava sekkumisliigi raames**, on Euroopa innovatsioonipartnerluse osaks. [...] **Iga töörühm** koostab kava innovaativs[...]e projekti[...] väljatöötamiseks [...] **või** rakendamiseks. **See innovaatiline projekt** põhineb interaktiivsel innovatsioonimudelil, mille peamised põhimõtted on järgmised:

- a) töötada välja innovatiivseid lahendusi, milles keskendutakse põllumajandus- või metsandusettevõtjate vajadustele ning samal ajal käsitleda vajaduse korral kogu tarneahela vastastikust mõju;
- b) ühendada selliseid partnereid, näiteks põllumajandustootjad, nõustajad, teadlased, ettevõtjad või valitsusvälised organisatsioonid, kelle üksteist täiendavad teadmised võimaldavad sihipärasel kombinatsioonis kõige paremini saavutada projekti eesmärgi ning
- c) kasutada kaasotsustamist ja ühisloomet kogu projekti vältel.

**Töörühmad võivad tegutseda riikidevahelisel, sealhulgas piiriülesel tasandil.** Kavandatav innovatsioon võib põhineda uutel, kuid ka traditsioonilistel tavadel uutes geograafilistes või keskkonnatingimustes.

Töörühmad tutvustavad oma projektide kavade ja tulemuste **kokkuvõtet** eelkõige ÜPP võrgustike kaudu.

# VII JAOTIS

## SEIRE, ARUANDLUS JA HINDAMINE

### I PEATÜKK

#### TULEMUSRAAMISTIK

*Artikkel 115*

*Tulemusraamistiku kehtestamine*

1. [...] Tulemusraamistik **kehtestatakse liikmesriikide ja komisjoni ühisel vastutusel**, mis võimaldab ÜPP strateegiakava rakendamise vältel teha selle tulemuslikkuse seiret, kava hinnata ning selle kohta aru anda.
2. Tulemusraamistik sisaldab järgmisi elemente:
  - a) [...] ühiseid näitajaid tausta, väljundi, tulemuse ja mõju kohta, [...] millele on osutatud artiklis 7 ning mida kasutatakse seire, hindamise ja iga-aastase tulemusaruande alusena;
  - b) tulemusnäitajaid kasutades vastava erieesmärgi suhtes kehtestatud sihtväärtused ja [...] **kaheaastased** vahe-eesmärgid;
  - c) andmete kogumine, säilitamine ja edastamine;
  - d) korrapärane aruandlus tulemuslikkuse, seire ja hindamise kohta;

e) [...]

f) ÜPP strateegiakavaga seotud [...] hindamistoimingud;

3. [...]

### *Artikkel 116*

#### *Tulemusraamistiku eesmärgid*

Tulemusraamistiku **eesmärgid** [...] on järgmised:

- a) hinnata ÜPP mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust;
- b) [...]
- c) teha seiret ÜPP strateegiakavade sihtväärtuste saavutamisel tehtud edusammude kohta;
- d) hinnata ÜPP strateegiakavade kohaste sekkumiste mõju, tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust ja sidusust;
- e) toetada seire ja hindamisega seotud ühist õppeprotsessi.

#### *Artikkel 117*

##### *Elektrooniline teabesüsteem*

Liikmesriigid loovad [...] **turvalise** elektroonilise teabesüsteemi, milles nad registreerivad ja säilitavad sellise põhilise teabe ÜPP strateegiakavade rakendamise kohta, mida on vaja seireks ja hindamiseks, eelkõige [...] **seatud eesmärkide ja sihtide saavutamiseks tehtud edusammude jälgimiseks**, sealhulgas teave iga toetusesaaja ja tegevuse kohta.

#### *Artikkel 118*

##### *Teabe esitamine*

Liikmesriigid tagavad, et ÜPP strateegiakavade kohaste sekkumiste raames toetust saavad isikud ja kohalikud tegevusrühmad esitavad korraldusasutusele või muudele asutustele, kes on volitatud täitma korraldusasutuse ülesandeid, ÜPP strateegiakava seireks ja hindamiseks vajaliku teabe.

Liikmesriigid tagavad [...] usaldusväärsete andmeallikate loomise, mis võimaldavad teha poliitiliste eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusat seiret, kasutades väljund-, tulemus- ja mõjunäitajad.

#### *Artikkel 119*

##### *Seire kord*

Korraldusasutus ja seirekomisjon jälgivad ÜPP strateegiakava rakendamist ja ÜPP strateegiakava sihtväärtuste saavutamiseks tehtud edusamme, võttes aluseks väljund- ja tulemusnäitajad.

*Artikkel 120*

*Tulemusraamistiku rakendamise volitused*

Komisjon võtab vastu rakendusaktid tulemusraamistiku sisu kohta. Need õigusaktid sisaldavad [...] näitajate arvutamise meetodeid ja vajalikke sätteid, et tagada liikmesriikide kogutud andmete täpsus ja usaldusväärsus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

## II PEATÜKK

### IGA-AASTASED TULEMUSARUANDED

#### *Artikkel 121*

#### *Iga-aastased tulemusaruanded*

1. [...] [...] Liikmesriigid esitavad [...] **vastavalt [horisontaalmääruse] artikli 8 lõigetele 3 ja 4** igal aastal tulemusaruande ÜPP strateegiakava rakendamise kohta eelmisel eelarveaastal. [...]
- [...] Viimane iga-aastane tulemusaruanne, mis [...] **tuleb vastavalt [horisontaalmääruse] artikli 8 lõigetele 3 ja 4 esitada** 15. veebruariks 2030, sisaldab kokkuvõtet rakendusperioodil tehtud hindamiste kohta.
3. Et iga-aastane tulemusaruanne oleks vastuvõetav, peab see sisaldama kogu lõigetes 4, **4a**, 5 ja 6 nõutavat teavet. Kui tulemusaruanne ei ole **tulemuslikkuse läbivaatamise ja seire seisukohast** vastuvõetav, teatab komisjon sellest liikmesriigile 15 tööpäeva jooksul alates tulemusaruande [...] **esitamisest**; vastasel juhul loetakse aruanne vastuvõetavaks.
4. Iga-aastastes tulemusaruannetes esitatakse põhiline kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave ÜPP strateegiakava rakendamise kohta, viidates finantsandmetele ning väljund- ja tulemusnäitajatele [...].

**4a. Lõikes 4 osutatud [...] kvantitatiivne teave** hõlmab [...] järgmist:

a) tegelikud väljundid [...];

b) raamatupidamise aastaaruannetes esitatud kulude ja punktis a osutatud asjaomaste väljundite vaheline suhe („tegelik ühiksumma“)\* [...];

c) [...] artikli 97 lõike 1 punkti a kohaselt seatud sihtväärtustele vastavad tulemused ja kaugus nende saavutamiseni.

Punktis b osutatud teave esitatakse ÜPP strateegiakavas sätestatud toetuse ühiksummade kaupa kooskõlas artikli 99 punktiga g.

Sekkumise puhul, mis ei ole hõlmatud [horisontaalmääruse] artikli 63 lõikes 2 osutatud ühtse süsteemiga, võivad liikmesriigid otsustada esitada igas iga-aastases tulemusaruandes võrdlusalusena eelmisel eelarveaastal valitud tegevuste keskmised ühiksummad. Lisaks võivad liikmesriigid nende aastate kohta, mil tegevused on makstud, esitada makstud tegevuste kohta enda valitud agregeerimise tasandil täiendavaid kvantitatiivseid andmeid. Neid keskmisi ühiksummasid ja esitamise korral täiendavaid kvantitatiivseid andmeid kasutab komisjon [horisontaalmääruse] artiklis 52 osutatud iga-aastaseks tulemuslikkuse kontrollimiseks ja heakskiitmiseks ning nimetatud määruse artikli 38 lõike 2 kohaldamiseks igal aastal, mil tegevused on makstud.

[...] }

---

\* Punkti b tekst võib veel vajada täiendavat viimistlemist seoses „realiseeritud ühiksummaga“.

5. [...] **Lõikes 4 osutatud kvalitatiivne teave hõlmab [...] järgmist:**

- a) kokkuvõtte eelmisel eelarveaastal rakendatud ÜPP strateegiakava rakendamise seisust [...];
- b) probleemid, mis mõjutavad ÜPP strateegiakava täitmist, eelkõige asjakohasel juhul vahe-eesmärkidega seotud kõrvalekalded, esitades põhjendused ja, kui see on asjakohane, kirjeldades võetud meetmeid.

**[Horisontaalmääruse] artikli 52 lõike 2 kohaldamisel ja ilma et see piiraks nimetatud määruse artikli 52 lõike 3 kohaldamist, võib see teave hõlmata ka järgmist:**

- a) tegeliku ühiksumma ja käesoleva määruse artikli 99 punktis g osutatud vastava kavandatud ühiksumma vahelise mis tahes erinevuse põhjendus või asjakohasel juhul selle summa maksimaalne ülespoole varieerumine, millele on osutatud samas punktis, või
- b) juhul kui liikmesriik otsustab kasutada lõike 4a kolmandas lõigus sätestatud võimalust, siis valitud tegevuste tegeliku ühiksumma ja vastava keskmise ühiksumma vahelise mis tahes erinevuse põhjendus ning esitamise korral täiendavad kvantitatiivsed andmed makstud tegevuste kohta.

**[Horisontaalmääruse] artikli 38 lõike 2 kohaldamisel lisatakse põhjendus, kui tegelik ühiksumma ületab kavandatud või keskmist ühiksummat rohkem kui 50 % võrra.**

6. Rahastamisvahendite puhul tuleb lisaks lõike 4 kohaselt esitatavale teabele esitada ka järgmine teave:

- a) rahastamiskõlblikud kulud finantstoodete liikide kaupa;

- b) rahastamiskõlbliku kuluna deklareeritud halduskulude ja -tasude summa;
- c) lisaks EAFRD-le kaasatud avaliku ja erasektori vahendite summa finantstoote liikide kaupa;
- d) määruse (EL) [ühissätete määrus] artiklis 54 osutatud EAFRD osalusest rahastamisvahenditesse tekkinud intress ja muu tulu ning tagastatud vahendid, mis on seotud EAFRDst antud toetusega, nagu on osutatud kõnealuse määruse artiklis 56; [...]
- e) **selliste lõppsaajatele antud laenude ning neisse tehtud omakapitali- või kvaasiomakapitali investeeringute koguväärtus, mis olid garanteeritud ÜPP strateegiakava vahenditega ja maksti lõppsaajatele tegelikult välja.**

**Kui liikmesriigid otsustavad rahastamisvahendite suhtes kohaldada lõike 4a kolmandat lõiku, on kõnealuses lõigus osutatud keskmine ühiksumma seotud rahastamisvahenditest lõppsaajatele asjaomasel eelarveaastal eraldatud toetuse keskmise ühiksummaga.**

7. [...]

8. [...]

[...]

9. [...]

10. Iga-aastased tulemusaruanded ning kodanike jaoks mõeldud nende sisu kokkuvõte, tehakse üldsusele kättesaadavaks.

**10a. Ilma et see piiraks horisontaalmääruses sätestatud iga-aastaste kontrollimis- ja heakskiitmismenetluste kohaldamist, võib komisjon esitada vastuvõetavate iga-aastaste tulemusaruannete kohta ühe kuu jooksul alates nende esitamisest tähelepanekuid. Kui komisjon ei esita oma tähelepanekuid nimetatud tähtaja jooksul, loetakse aruanded vastuvõetuks. Artiklit 108 komisjoni tegevuse tähtaja arvutamise kohta kohaldatakse mutatis mutandis.\***

11. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse eeskirjad iga-aastaste tulemusaruannete sisu esitamise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

#### **Artikkel 121a**

#### **Iga kahe aasta tagant toimuv tulemuslikkuse läbivaatamine**

**1. Komisjon teostab iga kahe aasta tagant tulemuslikkuse läbivaatamise, lähtudes iga-aastastes tulemusaruannetes esitatud teabest.**

---

\* See lõige põhineb suures osas komisjoni ettepaneku lõikel 8.

**2. Kui ühe või enama tulemusnäitaja väärtusest ilmneb, et 202{3}. eelarveaasta puhul on mahajäämus vastavast vahe-eesmärgi väärtusest rohkem kui 45 %, 202{5}. eelarveaasta puhul 40 % ja 202{7}. eelarveaasta puhul 35 %, esitab liikmesriik selle kõrvalekalde kohta põhjenduse. Pärast esitatud põhjenduste hindamist võib komisjon vajaduse korral paluda liikmesriigil esitada tegevuskava kooskõlas määruse (EL) nr [horisontaalmäärus] artikli 39 lõikega 1, kirjeldades kavandatavaid parandusmeetmeid ja eeldatavat ajakava.**

*Artikkel 122*

*Iga-aastane läbivaatamiskoosolek*

1. [...] **Igal aastal peetakse** komisjoni ja iga liikmesriigi **vahel** läbivaatamiskoosolek, mida juhatatakse ühiselt või juhatab seda komisjon ja mis [...] **peab** toimuma kõige varem kaks kuud pärast iga-aastase tulemusaruande esitamist.
2. Iga-aastase läbivaatamiskoosoleku eesmärk on analüüsida [...] **ÜPP strateegiakava** tulemuslikkust, sealhulgas edusamme seatud eesmärkide saavutamisel, mis tahes probleeme, mis võivad mõjutada tulemuslikkust, ning varasemaid või tulevasi meetmeid, mida tuleb nende lahendamiseks võtta.

# III PEATÜKK

## PREEMIASÜSTEEM HEADE KESKKONNA- JA KLIIMAALASTE

### TULEMUSTE PUHUL

§[...] \* [...]

[...]

*Artikkel 124*

[...]

[...]

---

\*

Artiklid 123 ja 124 sisaldavad elemente, mille eesistujariik on esitanud nurksulgudes. Need elemendid ei ole siiski mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimispaketi viimase versiooni osa. Eeldusel, et nimetatud artiklid jäävad läbirääkimispaketist välja, teeb eesistujariik ettepaneku need välja jätta.

[...]

[...]1

## IV PEATÜKK

### ÜPP STRATEEGIAKAVA HINDAMINE

*Artikkel 125*

*Eelhindamised*

1. Liikmesriigid teevad eelhindamisi, et parandada oma ÜPP strateegiakavade koostamise kvaliteeti.
2. Eelhindamine tehakse ÜPP strateegiakava ettevalmistamise eest vastutava asutuse vastutusel.
3. Eelhindamise käigus hinnatakse järgmist:
  - a) ÜPP strateegiakava panus ÜPP erieesmärkide saavutamisse, võttes arvesse riiklikke ja piirkondlikke vajadusi ning arengupotentsiaali ning kogemusi, mis on saadud ÜPP rakendamisel eelmistel programmitöö perioodidel;
  - b) kavandatava ÜPP strateegiakava sisemine sidusus ja seosed muude asjakohaste meetmetega;
  - c) eelarvevahendite eraldamise vastavus ÜPP strateegiakava erieesmärkidele;
  - d) kuidas eeldatavad väljundid tulemuste saavutamisele kaasa aitavad;
  - e) kas tulemuste mõõdetavad sihtväärtused **ja vahe-eesmärgid on asjakohased ja** realistlikud, võttes arvesse kavandatavat EAGFi ja EAFRD toetust;
  - f) [...]

g) [...]

h) [...]

i) [...]

j) **asjakohasel juhul** EAFRDst rahastatavate rahastamisvahendite kasutamise põhjendus.

4. Eelhindamine [...] **võib hõlmata** direktiivis 2001/42/EÜ sätestatud keskkonnamõju strateegilise hindamise nõudeid, võttes arvesse kliimamuutuste mõju leevendamise vajadusi.

#### *Artikkel 126*

##### *ÜPP strateegiakavade hindamine nende rakendusperioodil ja järelhindamine*

1. Liikmesriigid hindavad ÜPP strateegiakavasid, et parandada nende koostamise ja rakendamise kvaliteeti [...]. [...] **Liikmesriigid** hindavad oma **ÜPP strateegiakavade** tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust, liidu lisaväärtust ja mõju seoses nende panusega ÜPP üldiste ja **selliste** artiklitega 5 ja 6 kehtestatud erieesmärkide saavutamisse [...], **mida ÜPP strateegiakavas on käsitletud. ÜPP strateegiakava üldist mõju hinnatakse üksnes järelhindamise käigus.**
2. Liikmesriigid delegeerivad hindamised sõltumatult tegutsevatele ekspertidele.
3. Liikmesriigid tagavad, et hindamiseks vajalike andmete koostamiseks ja kogumiseks on kehtestatud menetlused.
4. [...]

5. Liikmesriigid koostavad hindamiskava, mis sisaldab andmeid kavandatud hindamismeetmete kohta rakendusperioodi jooksul.
6. Liikmesriigid esitavad hindamiskava seirekomisjonile hiljemalt üks aasta pärast ÜPP strateegiakava vastuvõtmist.
7. Korraldusasutus vastutab, et ÜPP strateegiakava põhjalik **järel**hindamine oleks lõpule viidud 31. **detsembriks** 2031.
8. Liikmesriigid teevad kõik hindamised üldsusele kättesaadavaks.

## V PEATÜKK

### KOMISJONI TEOSTATAV TULEMUSHINDAMINE

#### *Artikkel 127*

#### *Tulemushindamine ja hindamine*

1. Komisjon koostab mitmeaastase kava ÜPP hindamiseks, mille läbiviimise eest ta vastutab.  
**Kõnealune hindamine hõlmab ka määruse (EL) nr 1308/2013 kohaseid meetmeid.**
2. Komisjon teostab vahehindamise, et uurida EAGFi ja EAFRD tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust [...] **{2024}** aastaks, võttes arvesse I lisas esitatud näitajaid. Komisjon võib kasutada kogu asjakohast teavet, mis on juba kättesaadav vastavalt [...] **määruse (EL, Euratom) 2018/1046** artiklile 128 [...].
3. Komisjon teostab järelhindamise, et kontrollida EAGFi ja EAFRD tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust.
4. ÜPP, sealhulgas ÜPP strateegiakavade hindamisel saadud tõendite ja muu asjakohaste teabeallikate põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule [...] **30. juuniks 2026** [...] **vahehindamise aruande** [...], sealhulgas esimesed tulemused ÜPP tulemuslikkuse kohta. Teine aruanne ÜPP tulemuslikkuse hindamise aruanne esitatakse 31. detsembriks [...] **2032**.

*Artikkel 128*

*Põhinäitajatel põhinev aruandlus*

Kooskõlas [...] **määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 41 lõike 3 punkti h alapunkti iii** kohase aruandluskohustusega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõnealuses artiklis osutatud teabe tulemuslikkuse kohta, mida mõõdetakse **käesoleva määruse** XII lisas esitatud põhinäitajatega.

*Artikkel 129*

*Üldsätted*

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile [...] **kättesaadava** teabe, **mis on vajalik** selleks, et komisjon saaks teostada **artiklis 127 osutatud** ÜPP seiret ja hindamist.
2. Konteksti ja mõju näitajateks vajalikud andmed on peamiselt pärit sellistest andmeallikatest nagu põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk (*Farm Accountancy Data Network*) ja Eurostat **yõi on saadud selliste andmepakkujatega nagu Teadusuuringute Ühiskeskus ja Euroopa Keskkonnaamet sõlmitud lepingute alusel.** [...] <sup>19</sup> [...]

---

<sup>19</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

3. [...] **Sellistest** haldusregistritest nagu **ühtne haldus- ja kontrollisüsteem, maatükkide identifitseerimise süsteem, loomade register ja istandusregister** saadud andmeid kasutatakse nii palju kui võimalik statistilistel eesmärkidel, tehes seda koostöös liikmesriikide statistikaasutuste ja Eurostatiga.
4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad liikmesriikide poolt teabe saatmise kohta, võttes arvesse vajadust vältida mis tahes põhjendamatut halduskoormust, samuti eeskirjad andmevajaduse ja võimalike andmeallikate vahelise sünergia kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

## VIII JAOTIS

# KONKURENTSISÄTTED

### *Artikkel 130*

#### *Ettevõtjate suhtes kohaldatavad eeskirjad*

Kui käesoleva määruse III jaotise kohast toetust antakse ettevõtjatevahelise koostöö vormidele, võib seda anda üksnes sellistele koostöövormidele, mis vastavad määruse (EL) nr 1308/2013 artiklite 206–[...] **210** alusel kohaldatavatele konkurentsieeskirjadele.

### *Artikkel 131*

#### *Riigiabi*

1. Kui käesolevas jaotises ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva määruse alusel antava toetuse suhtes ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109.
2. ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 ei kohaldata [...] toetuse suhtes, mida liikmesriigid annavad käesoleva määruse alusel ja kooskõlas käesoleva määrusega, või käesoleva määruse artiklis 132 osutatud täiendava riikliku rahastamise suhtes, mis kuulub ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse.
3. [...] .

## *Artikkel 132*

### *Täiendav riiklik rahastamine*

[...] **Toetust**, mida liikmesriigid **annavad** seoses ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate toimingutega, mis on ette nähtud täiendavaks rahastamiseks **maaelu arengu** sekkumiste puhul, millele antakse liidu toetust mis tahes ajal ÜPP strateegiakava perioodi jooksul, võib anda üksnes juhul, kui [...] **see on kooskõlas** käesoleva määrusega [...] **ja on** lisatud ÜPP strateegiakavade V lisasse [...] ning kui komisjon on selle heaks kiitnud.

## **Artikkel 132a**

### **Riiklik üleminekutoetus**

**Liikmesriigid võivad jätkata riikliku üleminekutoetuse andmist kooskõlas määruse (EL) nr 1307/2013 artikliga 37, et võimaldada selle toetuse järkjärgulist kaotamist 10 protsendipunkti võrra aastas, alustades 202x. aastal 40 % toetuste tasemest igas sektoripõhises finantsraamistikus, nagu komisjon on lubanud 2013. aastal kooskõlas määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 132 lõikega 7 või artikli 133a lõikega 5.**

## *Artikkel 133*

### *Riiklikud fiskaalmeetmed*

ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 ei kohaldata riiklike fiskaalmeetmete suhtes, mille puhul liikmesriigid otsustavad kalduda kõrvale üldistest maksueeskirjadest, lubades arvutada põllumajandustootjate suhtes kohaldatavat tulumaksubaasi mitmeaastase perioodi alusel, **et maksubaas teatud aastate jooksul ühtlustada.**

# IX JAOTIS

## ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

### I PEATÜKK

#### ÜLDSÄTTED

##### *Artikkel 134*

##### *Konkreetsete probleemide lahendamise meetmed*

1. Et lahendada konkreetseid probleeme, võtab komisjon vastu rakendusaktid, mis on vajalikud ja põhjendatud eriolukorras. Sellised rakendusaktid võivad käesoleva määruse sätetest kõrvale kalduda sellises ulatuses ja sellise aja jooksul, mis on hädavajalik. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel ning selleks, et lahendada lõikes 1 osutatud konkreetsete probleemid, tagades samal ajal [...] **ÜPP strateegiakava** järjepidevuse erakorraliste asjaolude korral, võtab komisjon kooskõlas artikli 139 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
3. Lõike 1 või 2 kohaselt võetud meetmed kehtivad kuni 12 kuud. Kui selle aja möödudes ei ole neis lõigetes osutatud konkreetseid probleeme lahendatud, võib komisjon esitada asjakohase seadusandliku ettepaneku püsiva lahenduse saavutamiseks.
4. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu igast lõike 1 või 2 kohaselt võetud meetmest kahe tööpäeva jooksul alates selle võtmisest.

1. **III jaotise II peatükki ei kohaldata äärepoolseimate piirkondade suhtes.**
2. Liidu äärepoolseimates piirkondades vastavalt määruse (EL) nr 228/2013 IV peatükile **ning Egeuse mere väikesaartel vastavalt määruse (EL) nr 229/2013 IV peatükile** antavate otsetoetuste suhtes kohaldatakse käesoleva määruse III jaotise I peatüki 2. jao artikli 3 punkte a ja b, artikli 4 lõike 1 punkte a, b ja d **ning punkti c teist lauset** ning IX jaotist [...]. III jaotise I peatüki 2. jagu **ning** artikli 4 lõike 1 punkte a, b ja d kohaldatakse ilma ÜPP strateegiakavaga seotud mis tahes kohustuseta.
3. [...]

## II PEATÜKK

### TEABESÜSTEEM JA ISIKUANDMETE KAITSE

#### *Artikkel 136*

##### *Teabe ja dokumentide vahetus*

1. Komisjon loob koostöös liikmesriikidega teabesüsteemi, mis võimaldab ühist huvi pakkuva teabe turvalist vahetamist komisjoni ja iga liikmesriigi vahel.
2. Komisjon tagab asjakohase turvalise elektroonilise süsteemi, milles saab salvestada, säilitada ja hallata põhiteavet ning seire- ja hindamisaruandeid.
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad lõikega 1 ette nähtud süsteemi toimimise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 139 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

#### *Artikkel 137*

##### *Isikuandmete töötlemine ja kaitse*

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) [horisontaalmäärus] artiklite [96, 97 ja 98] kohaldamist, koguvad liikmesriigid ja komisjon isikuandmeid oma vastavate käesoleva määruse ja eelkõige VI ja VII jaotise kohaste haldus-, kontrolli-, seire- ja hindamiskohustuste täitmiseks ning ei töötle neid andmeid viisil, mis on selle eesmärgiga vastuolus.

2. Isikuandmete töötlemisel VII jaotise kohase seire ja hindamise eesmärgil, kasutades artiklis 136 osutatud turvalist elektroonilist süsteemi, andmed muudetakse anonüümseks ja neid töödeldakse üksnes koondatud kujul.
3. Isikuandmeid töödeldakse vastavalt määrustes (EÜ) nr 45/2001 ja (EL) 2016/679 sätestatud eeskirjadele. Eelkõige ei säilitata selliseid andmeid andmesubjektide identifitseerimist võimaldaval kujul kauem, kui on vajalik eesmärgi, milleks andmeid kogutakse või hiljem töödeldakse, täitmiseks, võttes arvesse kohaldatavas siseriiklikus ja liidu õiguses sätestatud minimaalseid andmete säilitamise tähtaegu.
4. Liikmesriigid teavitavad andmesubjekte, et nende isikuandmeid võidakse töödelda liikmesriikide ja liidu asutustes vastavalt lõikele 1 ning et neil on sellega seoses määrustes (EÜ) nr 45/2001 ja (EL) 2016/679 sätestatud andmekaitseõigused.

## **III PEATÜKK**

### **VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED**

#### *Artikkel 138*

#### *Delegeeritud volituste rakendamine*

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklites 4, 7, 12, [...], 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, **83**, 104, **109** ja 141 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 4, 7, 12, [...], 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, **83**, 104, **109** ja 141 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 4, 7, 12, [...], 32, 35, 36, 37, 41, 50, 78, 81, **83**, **104**, **109** ja 141 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast kõnealuse õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

*Artikkel 139*  
*Komiteemenetlus*

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse ühise põllumajanduspoliitika komiteeks. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

**[Artikli 15 lõikes 4, artiklites 23, 105, 120, artikli 121 lõikes 11, artikli 129 lõikes 4 ja artikli 134 lõikes 1 osutatud aktide puhul, kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.**

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

## IV PEATÜKK

### LÕPPSÄTTED

#### *Artikkel 140*

#### *Kehtetuks tunnistamine*

1. Määrus (EL) nr 1305/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Seda kohaldatakse siiski jätkuvalt toimingute suhtes, mida rakendatakse maaelu arengu programmidele, mille komisjon on kõnealuse määrusega enne 1. jaanuari 2021 heaks kiitnud.

Määruse (EL) nr 1305/2013 III lisa ja artikli 32 kohaldamist jätkatakse looduslikust eripärast tingitud ja muude piirangutega alade määratlemisel. Viiteid maaelu arengu programmidele käsitatakse viidetena ÜPP strateegiakavadele.

2. Määrus (EL) nr 1307/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Seda kohaldatakse siiski jätkuvalt toetusetaotluste suhtes, mis esitatakse nõudeaastate kohta, mis algavad enne 1. jaanuari 2021.

**Horvaatia suhtes** kohaldatakse määruse (EL) nr 1307/2013 artikleid 17 ja 19 [...] jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2021.

*Artikkel 141*  
*Üleminekumeetmed*

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 138 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust meetmetega, mille eesmärk on kaitsta toetusesaajate mis tahes omandatud õigusi ja õiguspäraseid ootusi ulatuses, mis on vajalik et minna üle määrustes (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1307/2013 **ja (EL) nr 1308/2013** kehtestatud korrald käesoleva määrusega sätestatavale korrale. Kõnealustes üleminekueeskirjades sätestatakse eelkõige tingimused, mille kohaselt komisjoni poolt vastavalt määrustele (EL) nr 1305/2013 **ja (EL) nr 1308/2013** heaks kiidetud toetuse võib ühendada käesoleva määruse alusel antava toetusega, sealhulgas tehnilise abi ja järelhindamise jaoks.

*Artikkel 142*  
*Jõustumine ja kohaldamine*

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel*

*Nõukogu nimel*

*president*

*eesistuja*

---